

FRONITICA

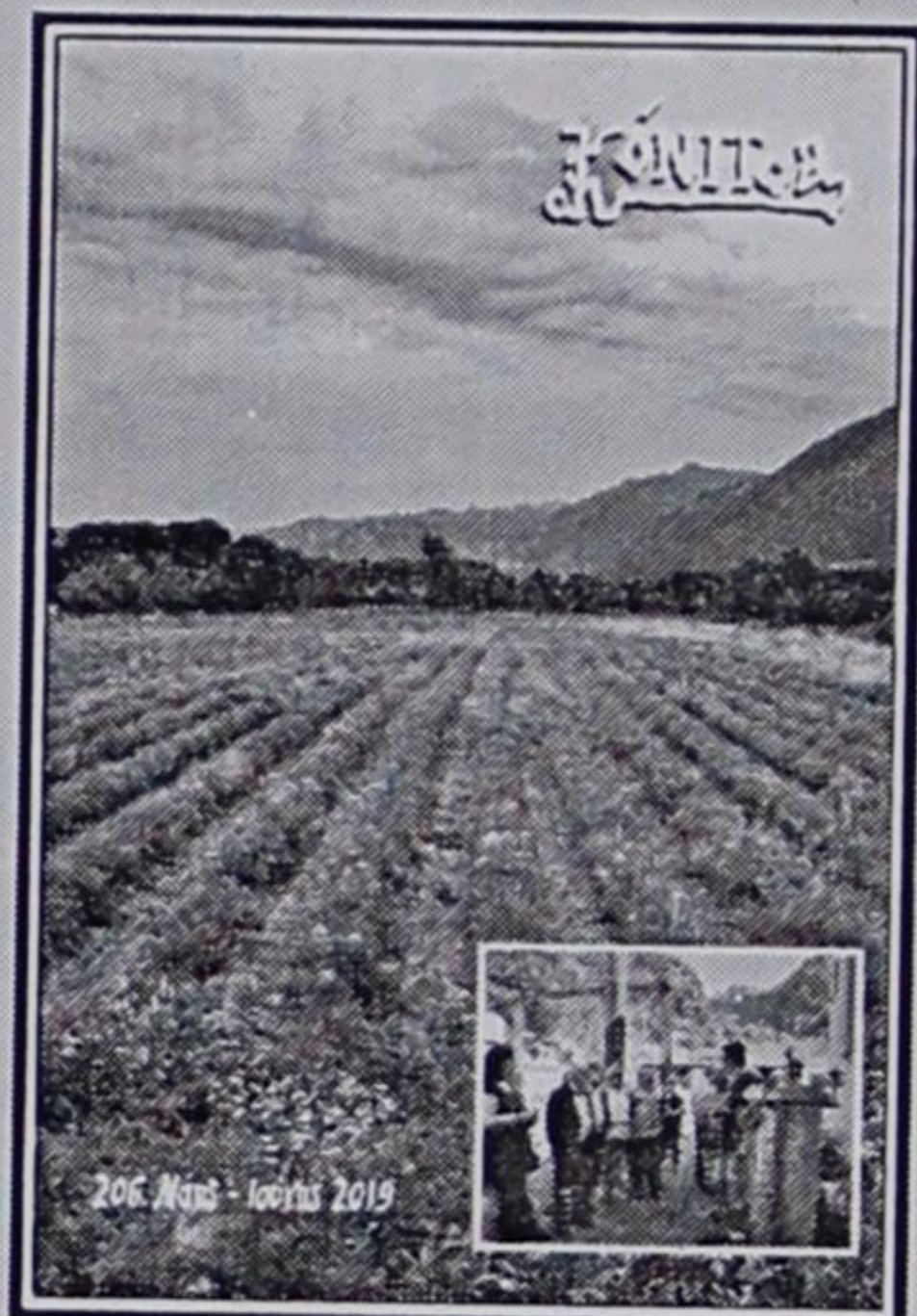
206. Máns - Iouýns 2019

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 206 Μάης - Ιούνιος 2019 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

206. Μάης - Ιούνιος
Φωτ εξωφ.: Π.Σ.Τ.
(Η καλλιέργεια λεβάντας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

Σελ.

137	Τα εν Δήμω...
138	Ιστορικά σημειώματα, <i>Χαρ. Γ. Γκούτου</i>
144	Ντοκουμαντέρ για Αγ. Παΐσιο
145	Παρουσίαση Ευεργετών, <i>Η. Ανδρέου</i>
147	Διευθέτηση Αώου, <i>Θωμά Ζιώγα</i>
150	Ο όρκος του Μ. Αλεξάνδρου
151	Ιστορίες από την Εθν. Αντίσταση, <i>Β. Κιτσόπουλου</i>
154	Διαγόρας ο Ρόδιος
155	Ελευθερία και Δημοκρατία, <i>Γ. Μαυρογιάννη</i>
158	Τα παράξενα της φύσης, <i>Σ.Τ.</i>
159	25η Μαρτίου, <i>Σ. Τάτση</i>
164	Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, <i>Ν. Βεκιάρη</i>
167	Βιβλιοπαρουσίαση, <i>Λ. Τζόκα</i>
168	Το Ασημοχώρι, <i>Π. Μανώλη</i>
170	Από τη Δημ. Βιβλιοθήκη
171	Μακεδονίς Γη, <i>Γ. Πολίτη</i>
172	Καλοκαιρινά, <i>Δημ. Δημητριάδη</i>
174	Έκθεση ζωγραφικής, <i>Σ.Τ.</i>
175	Από το Δήμο
181	Ερήμωση (ποίημα), <i>Φωτ. Γιαννούχου</i>
182	Από τη χλωρίδα του τόπου μας, <i>Σ.Τ.</i>
183	Μια πρωτοβουλία, <i>Δημ. Ντούτη</i>
185	Το χωριό μου το Πεκλάρι, <i>Κ. Κίτσιου</i>
187	Ηπειρώτες ευεργέτες, <i>Κ. Κίτσιου</i>
188	Μασλάτια, <i>Β.Κ.</i>
189	Εύθυμα και σοβαρά, <i>Μ. Σπυλιόπουλου</i>
191	Οδοιπορικό στο Γαναδιό, <i>Π. Μπρούμα</i>
193	Η ποδιά της προγιαγιάς μου, <i>Σ.Ζ.</i>
194	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα

τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Τα εν Δήμω...

Τα αποτελέσματα των Δημ. εκλογών της β' Κυριακής όπως γράφουμε σε άλλη σελίδα ανέδειξαν Δήμαρχο τον επικεφαλής του συνδέσμου "ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ-ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ" κ. Νίκο Εξάρχου. Οι προθέσεις του νέου Δημάρχου, όπως φάνηκε από τις πρώτες του δηλώσεις μετά τα αποτελέσματα, είναι να συνεργαστεί με τις άλλες παρατάξεις για το καλό του τόπου. Αλλά και η πολιτισμένη συμπεριφορά του απερχόμενου Δημάρχου κ. Α. Παπασπύρου, που το ίδιο βράδυ έσπευσε να συγχαρεί τον νεοεκλεγέντα, νομίζουμε ότι δείχνει διάθεση, εκ μέρους του, για καλή συνεργασία προς όφελος όλων των Δημοτών.

Άλλωστε, με το νέο εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής είναι επιβεβλημένη η συνεργασία όλων των πα-

ρατάξεων για θετικές αποφάσεις στο Δημ. Συμβούλιο.

Τα προβλήματα του Δήμου αφορούν όλους τους Δημότες και οι Δημ. Σύμβουλοι εκλέχτηκαν να τους υπηρετήσουν με ανιδιοτέλεια και συνέπεια, υπολογίζοντας πάντα την κρίση της κοινής γνώμης.

Ας έχουν υπόψη, οι Δημ. Άρχοντες τη ρήση των προπατόρων μας ότι: "Δει τον Άρχοντα τριών μ' μνησθαι: Άνθρωποις άρχει, νόμοις άρχει, ουκ αεί άρχει" (Αγάθων).

Το περιοδικό μας εύχεται στο Δήμαρχο και σ' όλο το Δημ. Συμβούλιο.,

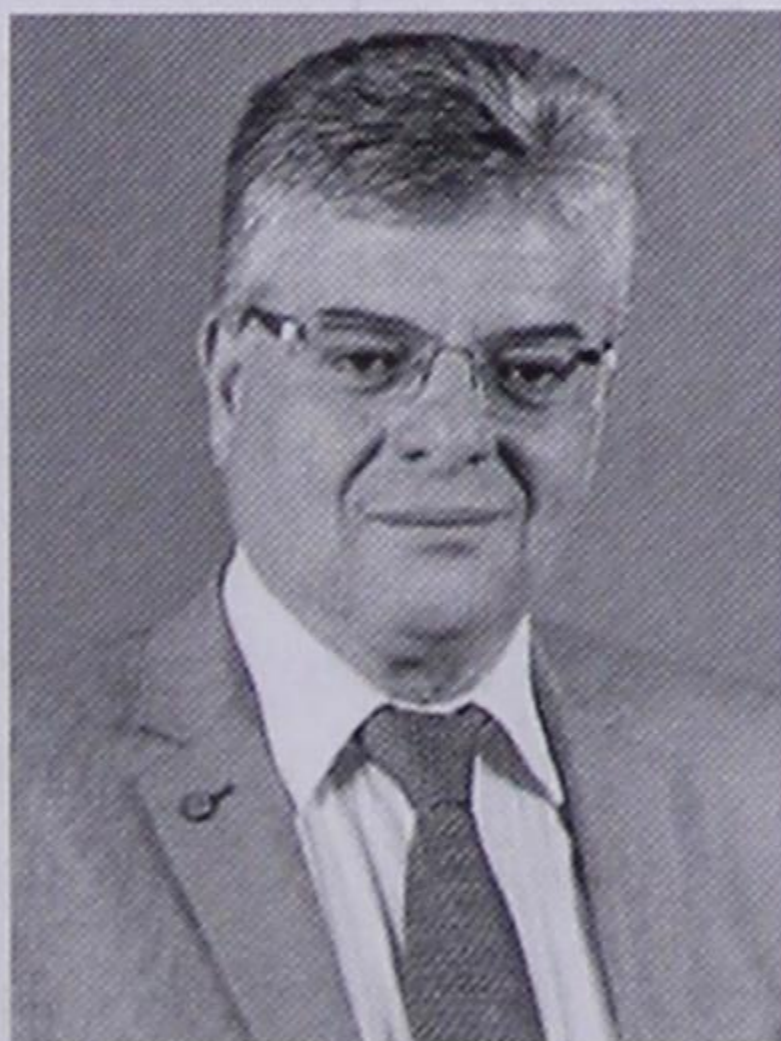
Καλή δύναμη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της επαρχίας μας και όπως πάντα -στη διάρκεια των 35 χρόνων κυκλοφορίας- οι σελίδες του θα είναι ανοικτές για την προβολή του Δήμου και της επαρχίας γενικότερα.

ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΣΤΙΣ 26/5/19

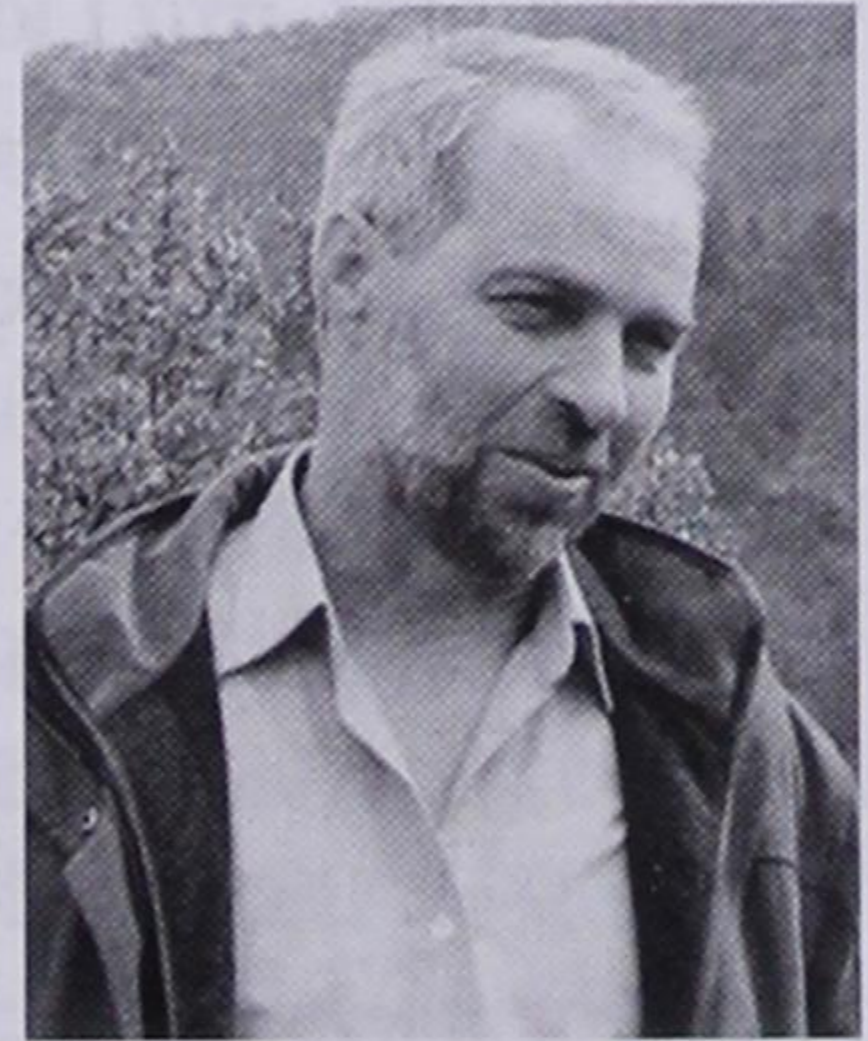
Αντρέας Παπασπύρου

Νίκος Εξάρχου

Βασίλης Σπανός

Δημήτρης Σδούκος

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ (Α')

Χαρίλαος Γ. Γκούτος

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Κακοπάθειες τῆς Κόνιτσας. α) Τὸ 1539 ὁ τρομερὸς Καρά Μουράτ, καταγόμενος ἀπὸ τὸ Περάτι Λεσκοβικιοῦ, μουσουλμάνος φανατικὸς καὶ ἄρπαγας, κακοποίησε τὸν οἰκισμὸ τῆς Κόνιτσας (κατέστρεψε καὶ τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου) καὶ ἄλλους οἰκισμοὺς τῆς κοιλάδας τῆς. β) Τὸ 1721 συγκρούσθηκαν μέσα στὸν οἰκισμὸ ἄσκέρια τῶν φιλονικούντων μπέηδῶν του, γι' αὐτὸ μερικοὶ εὐκατάστατοι χριστιανοὶ μετοίκησαν. γ) Τὸ 1780 περίπου ὁ τότε ληστίβιος Ἀλῆς Τεπελενλῆς μὲ ὀμάδα ὀπλιτῶν του συγκρούσθηκε μέσα στὸν οἰκισμὸ μὲ τμῆμα στρατοῦ τοῦ Κούρτ πασᾶ, ἔγινε θρῆνος καὶ χαλασμός, σκοτώθηκαν πολλοὶ καὶ οἱ κάτοικοι ἐγκατέλειψαν τὰ σπίτια τους πρόσκαιρα. δ) Τὸ 1785 Ἀλβανὸς λήσταρχος περικύκλωσε τὰ σεράγια τοῦ πατέρα καὶ τοῦ θείου τῆς Χάμκως ἐπὶ 7 ἡμέρες, πολεμῶντας μὲ τοὺς ἐνοίκους τους καὶ τὰ πυρπόλησε, σκοτώθηκαν 113 ὀπλίτες του. ε) Τὸ 1864 καταστράφηκαν ἀπὸ πυρκαϊὰ τὰ κτήρια τῆς ἀγορᾶς. στ) Τὸ 1874 λόγω πυρκαϊᾶς ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὸ χάνι τοῦ Λούπα, καταστράφηκαν 87 ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἐργαστήρια, προξενήθηκαν ζημιές 15.000 λιρῶν. ζ) Τὴν 13.11.1940 λεηλάτησαν καὶ ἔκαψαν τὴν ἀγορὰ Ἴταλοὶ στρατιῶτες καὶ Ἀλβανοὶ συνεργάτες τους, κατὰ δὲ τὸ 1944 ἔκαψαν 12 σπίτια τῆς Κάτω Κόνιτσας Γερμανοὶ στρατιῶτες, συνολικὰ καταστράφηκαν 24 οἰκοδομές, ἀπὸ τὶς 594 ποὺ εἶχε ὁ οἰκισμὸς¹.

Σεισμοί. Ἀπὸ τὶς περιπτώσεις σεισμῶν ποὺ ἔγιναν στὴν ἐπαρχία Κόνιτσας καὶ στὴν Ἡπειρο, σημειῶνω τὶς ἀκόλουθες γιὰ τὶς ὁποῖες βρῆκα μαρτυρίες. α) 1742 Φεβρουάριος, στὰ Γιάννενα, ἐπὶ 40 ἡμέρες, καὶ στὸ Μέτσοβο. β) 1810 Ἰανουάριος, στὴν Βωβοῦσα καὶ στὸ Μέτσοβο. γ) 1813 Αὐγούστος στὰ Γιάννενα, Νοέμβριος στὴν μονὴ Παλιουρῆς. δ) 1814 Δεκέμβριος, στὴν Ἀραχωβίτσα Κουρέντων. ε) 1829

1. Βλ. ἀντιστοίχως: α) Χ. Γκούτος, Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας, 2017 σελ. 46. β) Αὐτόθι 52. γ) Αὐτόθι 405, 328, 54. δ) Αὐτόθι 310, 328, 405. ε) Ἐφημ. τῆς Κων/πολῆς Νεολόγος 19/31.8.1869, Βυζαντίς 21.9.1874. στ) Βυζαντίς 21.9.1874, Νεολόγος 21/23.5.1876. ζ) Δ. Κήτας, Σουλιώτικες παραφυάδες στὸ Λεσκοβίκι, 2018 187, 188, Ἀν. Εὐθυμίου, εἰς Κόνιτσα, τ. 1990 352-4, Γ. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 38, 39, εἰς Κόνιτσα, τ. 1990 396, Ὑφυπ. Ἀνοικοδομήσεως, Πίνακες καταστροφῶν οἰκοδομῶν τῆς Ἑλλάδος, 1946 89.

Άπρίλιος, στὰ Γιάννενα καὶ στὸ Μονοδένδρι. στ.) 1833, στὰ Γιάννενα καὶ στὸ Δελβινάκι. ζ) 1842 Μάρτιος, στὴν Δραγοψά Κουρέντων. η) 1852 Σεπτέμβριος, στὴν Ἡπειρο καὶ στὸ Μπεράτι. θ) 1857 στὸ Μονοδένδρι. ι) 1882 Ἰούνιος, στὶς Λογγάδες. ια) 1898 Μάϊος, στὴν Φούρκα. ιβ) 1900 Δεκέμβριος, στὸ Θεριακίσιο Δωδώνης. ιγ) 1905 στὴν Φούρκα. ιδ) 1919 Νοέμβριος, στὴν Βούρμπιανη, Δεκέμβριος στὴν Κόνιτσα. ιε) 1920 Δεκέμβριος, στὴν Φούρκα. ιστ) 1996, στὴν ἐπαρχία².

Κακοκαιρίες. Ἀπὸ τὰ σχετικὰ περιστατικὰ ποὺ συνέβησαν στὸν χῶρο τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας, σημειῶνω τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὰ ὁποῖα βρῆκα μαρτυρίες. α) 1761 Σεπτέμβριος, βροχὴ κατακλυσμιαία τσάκισε δένδρα καὶ προξένησε καὶ ἄλλες ζημιές στὴν Μόλιστα. β) 1787 καὶ 1788, πολὺ κακοὶ χειμῶνες στὸν Ἴσβορο. γ) 1803 Ἰούνιος, χιόνισε στὸν Καμενίκο. δ) 1827 καὶ 1828, χειμερινές ραγδαῖες βροχὲς ἐπνιξαν “τα μεσογέφυρα τῆς γύρας” καὶ τὸ γεφύρι τοῦ Λυκόστομου. ε) 1850 Νοέμβριος, στὴν Μεσογέφυρα σφοδρὴ καταιγίδα καὶ δυνατὸς ἄνεμος, τὰ νερὰ τοῦ Ἄωου ἐκτινάσσονταν σὲ ὕψος ἕξι μέτρων πάνω ἀπὸ τὴν γέφυρα, παρόμοια κακοκαιρία στὸ Δολὸ Πωγωνίου. στ) 1855, νεροποντὴ παρέσυρε σπίτια στὸ Γκρισμπάνι. ζ) 1869 Μάρτιος, λόγω νεροποντῆς, τὰ νερὰ τοῦ Ἄωου γκρέμισαν τὴν νόεδημητη λίθινη γέφυρα τῆς Κόνιτσας, τὸν Νοέμβριο πλημμύρισε ὁ χειμάρρος τῆς Τοπόλιτσας. η) 1880, ὁ Βουρκοπόταμος παρέσυρε πολλὰ παρόχθια χωράφια στὶς τοποθεσίες Ἀντζερούχην καὶ Γκαλίτσιου τοῦ Γανναδιοῦ. θ) 1887 Ἰούνιος, ἀσυνήθιστη χιονόπτωση στὴν πλαγιά Ἀγκάθι τῆς Γκαμήλας. ι) 1894-95, πλημμύρες στὴν Βούρμπιανη στὴν Πυρσόγιαννη καὶ σε ἄλλα χωριά διεκόπη ἡ συγκοινωνία, ια) 1901 χειμῶνας φοβερός στὴν Βούρμπιανη, ιβ) 1915, τὰ νερὰ τοῦ Βουρκοπόταμου ἀνέβηκαν στὰ 5 μέτρα καὶ παρέσυραν καλλιεργούμενες ἐκτάσεις 10 στρεμμάτων στὸν Ἀντζερούχη καὶ 20 στρεμ. στὰ Παλιχεῖματα καὶ στὸ Καπηλιὸ τοῦ Γανναδιοῦ. ιγ) 1925 Φεβρουάριος, πλημμύρισε ὁ Βουρκοπόταμος στὸ Κεράσοβο. ιδ) 1937 Δεκέμβριος, πλημμύ-

2. Βλ. ἀντιστοίχως: α) Π. Ἀραβαντινός, Χρονογραφία τῆς Ἡπέιρου, τ. Β', 1856 226, Πρακτικὰ Α' Συνεδρίου Μετσοβίτικων Σπουδῶν, 1993 395. β) Ἀπ. Παπαδημητρίου, Σελίδες ἱστορίας τῶν Γρεβενῶν, τ. Γ' 2016 118, γ) Πουκεβίλ, Ταξεῖδι στὴν Ἑλλάδα. Ἡπειρος, 400, Ἀθηναγόρας, εἰς Ἡπ. Χρονικά τ. 1929 35. δ) Πουκεβίλ, ὄ.π. 99. ε) Λυμπερόπουλος εἰς Κόνιτσα, τ. 1996 258, Θεοδώρου, εἰς Ἡπ. Ἑστία, τ. 1956 368. στ) Ν. Πατσέλης, Τὸ Δελβινάκιον τῆς Ἡπέιρου, 1948 239. ζ) Ἀραβαντινός, ὄ.π. Α' 415. η) Π. Τζιόβας, εἰς Ἡπ. Γράμματα, τχ 7/2005 211. θ) Χ. Ἐξάρχου, Ἡ Φούρκα τῆς Ἡπέιρου, 125. ι) Π. Τζιόβας, εἰς Ἡπ. Γράμματα, τχ 6/2004 254. ια) Ἐξάρχου, ὄ.π. 65. ιβ) Μ. Γιόσης, Τὸ ἱστορικὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Συνδέσμου Βουρμπιανιτῶν, 1983 53, Λυμπερόπουλος, εἰς Κόνιτσα, τ. 1996 244. ιγ) Ἐξάρχου, ὄ.π. 65. ιδ) Κόνιτσα τ. 1996 143 ἐπ.

ρισε ό Σαραντάπορος και διεκόπη ή συγκοινωνία στα χωριά του. ιε) 1938 πλημμύρισε ό Σαραντάπορος, έπεσε ή γέφυρα Στράτσιανης και έγιναν κατολισθήσεις στην Ντέρτη. ιστ) 1944 πλημμύρισε ό Βουρκοπόταμος και καταστράφηκε τó άρδευτικό αύλάκι στον Παρατσιώτη Μόλιστας³.

Σχετικά περιστατικά που συνέβησαν σε περιοχές κοντινές προς την έπαρχία Κόνιτσας. α) 1682, 1684, 1687, 1863, πλημμύρισε ή πάγωσε ή λίμνη Ίωαννίνων. β) 1794, πλημμύρισαν τά ποτάμια κοντά στην μονή Παλιουρής. γ) 1828 Φεβρουάριος και 1878 Νοέμβριος, πλημμύρισε ό Άλιάκμονας κοντά στην μονή Ζάβορδας Γρεβενών. δ) 1854 Οκτώβριος, φοβερή νεροποντή και πλημμύρα στο Δελβινάκι, στο Δολό κλπ. ε) 1863 Ίανουάριος, χιόνια και ψύχος στο Τσερβάρι, τέτοια κακοκαιρία αναφέρουν οί γέροντες μόνον για τó 1810. στ) 1872 Οκτώβριος, στο Πωγώνι πλημμύρισαν ποτάμια, καταστράφηκαν γεφύρια και μύλοι. ζ) 1874 Ίανουάριος και 1883 Ίανουάριος, στο Πωγώνι χειμῶνες άσυνήθιστοι, πέθαναν άνθρωποι, φόφησαν ζῶα. η) 1880 Δεκέμβριος, ό κάμπος τής Βελλᾶς έγινε λίμνη. θ) 1884, δριμύς χειμῶνας στο Τσερβάρι, πολλοί πέθαναν από τó κρύο ή παρασύρθηκαν από νερά. ι) 1897 Ίανουάριος και Φεβρουάριος, άσυνήθιστη κακοκαιρία στο Δίλοφο Βοΐου. ι) 1904-05, 1929-30 και 1937, χειμῶνες φριχτοί στο Τσερβάρι⁴.

Γεωφυσικά παράξενα. α) Τά νερά του Γοργοπόταμου, που αναβλύζει στο Πληκάτι, έχουν κάποτε χρώμα σταχτί, έστω και αν δέν προηγήθηκε πρόσφατη βροχή, προφανῶς λόγω κάποιων διεργασιῶν που γίνονται υπό την κοίτη του. β) Οί κατολισθήσεις έδαφῶν στους Χιονιάδες τó 1953 και προγενέστερα άποκάλυψαν θαμμένους κορμούς μεγάλων δένδρων. γ) Στην στέγη του ιεροῦ του έννοριακοῦ ναοῦ τῶν Πάδων, που κτίσθηκε τó 1909, φύτρωσε ένα πεῦκο, τó όποιο

---

3. Βλ. α) Γκοῦτος (έπιμ.) Μολιστινά, 1983 167. β) *Εύθυμίου*, εις Ήπ. Έστία, τ. 1964 410. γ) Αὐτόθι. δ) Μ. Κικόπουλος, Έλαφότοπος (Τσερβάρι), 1991 640. ε) Β. Νικολαΐδης, Στρατιωτική Γεωγραφία, 1851 342, Κ. Κωστούλας, Οί είδησεογράφοι του Γένους, 1999 55. στ) Δ. Μπόγδος, Τó χωριό Έλεύθερο, 2000 28. ζ) Έφημ. Γιάνγια 23.7.1870 Κόνιτσα, τχ 102-4/1970 και τχ. 91-92/1969. η) Σ. Ξινός, Αφηγήματα, 2012 57. θ) *Εύθυμίου*, εις Ήπ. Έτία, τ. 1969 228. ι) Φωνή τής Ήπείρου, 10.3.1895. ια) *Εύθυμίου*, Ή Βούρμπιανη τής Ήπείρου, 399. ιβ) Μολιστινά 24. ιγ) Κεράσοβο, τχ. 116/2010. ιδ) Ήπειρ. Μέλλον 21.1.1938, Τά Καντσιώτικα τχ. 22/2015 47. ιε) Τά Καντσιώτικα, τχ 25/2018 45. ιστ) Σ. Ξινός, ό.π., 57.

4. Βλ. α) Αθηναγόρας, ό.π. 18, 19, Μολιστινά 166, Κικόπουλος, ό.π. 640. β) Αθηναγόρας, ό.π. 30. γ) Παπαδημητρίου, ό.π. τ. Α΄ 120. δ) Κωστούλας, ό.π. 29. ε) Κικόπουλος, ό.π. 640, στ) Κωστούλας, ό.π. 64. ζ) Αὐτόθι 71-74. η) Σ. Μπέττης, Κουρεντιακά, 1997 245. θ) Κικόπουλος, ό.π. 641. ι) Γ. Τσάρας, εις Μακεδονικά, τ. 1968 281. ια) Κικόπουλος, ό.π. 642, 644, 645.

μεγάλωσε πολύ και έπειτα ξεράθηκε. δ) Όταν ο ήλιος ανατέλλει από το Στόμιο τόν Οκτώβριο και τόν Φεβρουάριο, βλέπει κανείς από τήν Κόνιτσα και από τήν Όστανίτσα νά σχηματίζει στόν κάμπο “άπέραντο φωτεινόν κῶνον”, τοῦ ὁποίου βάση εἶναι ἡ λίθινη γέφυρα καί κορυφή τὰ ὑψώματα τοῦ Λεσκοβικιοῦ. ε) Ἡ κορυφογραμμὴ τῆς Νεμέρτσικας φαίνεται ἀπὸ τήν Μόλιστα καί ἀπὸ ἄλλοῦ σάν τεράστια γλυπτὴ εἰκόνα ὑπτίας γυναίκα λυσίκομης καί σκπεασμένης μὲ σενδόνη⁵.

Σπηλιές καὶ σήραγγες ὑπόγειες. Σπηλιές: α) Πίσω ἀπὸ τὸ ἐξωκκλήσι τῆς Αἰ Βαρβάρας τῆς Κόνιτσας. β) Μεταξὺ τοῦ Στομίου καί τῆς λίθινης γέφυρας, “Άσκηταριό”. γ) Στὴν θέσι Κλειδὶ τοῦ Βοῖδομάτη, “Σπηλιὰ Καλτσούνη”. δ) Στὸ Μπουραζάνι. ε) Στὸ χωριὸ Δερβένι. στ) Στὴν Κλεισούρα τοῦ Πεκλαριού: μεγάλη σπηλιὰ καί μικρὴ σπηλιὰ με ἴχνη αἰσιογραφίας. ζ) Στὴν Ζέλιστα. η) Κάτω ἀπὸ τήν μεγάλη πέτρα τῆς Στράτσιανης, καθὼς καί παρακάτω ἀπὸ τὸ ἐξωκκλήσι Αἰ-Μηνᾶς. θ) Στὸ Κεράσοβο, δύο σπηλιές⁶.

Σήραγγες ὑπόγειες: α) Ἀπὸ τὸ Κάστρο τῆς Κόνιτσας μέχρι τὸν Ἄωο. β) Ἀπὸ τὸν ναὸ τῆς μονῆς Προβίτσικας μέχρι τὸν Σαραντάπορο. γ) Ἀπὸ τήν σπηλιὰ τῆς Ζέλιστας μέχρι τὸν Σαραντάπορο. δ) Κάτω ἀπὸ τὸν οἰκισμὸ τοῦ Κεράσοβου, ἀπὸ ὅπου διέρχεται ὑπογείως τμῆμα τοῦ Βουρκοπόταμου⁷.

Όρυκτά. Σὲ δημοσιεύματα μὴ εἰδικῶν, ἔχουν καταγραφεῖ τὰ ἐξῆς ὀρυκτὰ ποὺ ὑπάρχουν σὲ ἐδάφη τῆς ἐπαρχίας. α) Χρυσός: ψήγματα τοῦ βρέθηκαν τὸ 1942 στὴν βάση μεγάλου βράχου ποὺ κατολίσθησε τότε στοὺς Χιονιάδες. β) Ράδιο: στὸ νερὸ τῆς βρύσης τῆς μονῆς Κλαδόρμης. γ) Μόλυβδος: στὸ Κεράσοβο καί στὴν περιοχή Ζάρωση τῆς Μόλιστας. δ) Κασσίτερος: στὸ Κεράσοβο. ε) Χαλκός: στὸ Ἀρμάτοβο (τὸ 1960 ἐπιχειρήθηκε ἐξόρυξή του, μέχρι τὸ 1830 κατασκευάζονταν ὅπλα) καί στὴν Βούρμπιανη. στ) Σίδηρος: στὸ Ἀρμάτοβο, στὸ Κεράσοβο καί στὰ Καβάσιλα. ζ) Χρωμίτης: στὸ Ἀρμάτοβο, στὴν Βούρμπιανη καί στὴν Ἄετομηλίτσα. η) Όνουχίτης: στὴν Στράτσιανη καί στὴν Φούρκα. θ) Όλιβινίτης:

5. Βλ. α) π.Δ. Τάτσης, Πληκάτι Κονίτσης, 2009 36. β) π. Γ. Παῖσιος, εἰς Ἐκ Χιονιάδων, τχ 8/2005. γ) Η. Παπαζήσης, εἰς Κόνιτσα τ. 1990 315. δ) Ν. Τσιγαρᾶς, εἰς Ἄττικόν Ἡμερολόγιον, τ. 1887 306. ε) Χ. Γκοῦτος, Μολιστινά, 1981 39.

6. Βλ. α-ε) Β. Λαμπρίδης, εἰς Κόνιτσα, τ. 1993 278. στ) Κ. Κίτσιος, Πεκλάρι, 2015 100, 183. ζ) Ν. Καρᾶς, εἰς Κόνιτσα, τχ 132-4/1973, Κ. Στεργιόπουλος, εἰς Ἡπ. Χρονικά τ. 1938 176, τ. 1934 219. η) Χ. Ρεμπέλης, Κονιτσιώτικα, 157. θ) Γ. Κοντοδῆμος, Λαογραφικά-ἱστορικά, 1978 88-89.

7. Βλ. α) Ἄντ. Γεωργίου, Πολιτικὸν κάτοπτρον, 1880 107 = Κόνιτσα, τχ 117/2004, Εὐθυμίου, Ἡπ. Ἐστία, τ. 1954 33. β) Ι. Λαμπρίδης, Ἡπειρ. μελετήματα, τχ ΣΤ΄ 20. γ) Ν. Καρᾶς, ὄ.π., δ) Δ. Σαμαρᾶς, Κιράσοβο, 2002 15).

στην Βούρμπιανη. ι) Αμίαντος: στην Βούρμπιανη και στην Στράτσιανη. ια) Άλάτι όρυκτό: στην Λαγκάδα. ιβ) Άνθρακας όρυκτός ή λιγνίτης: στην Φετόκο και στο Κεράσοβο. ιγ) Θεϊκό μαγνήσιο: στον Ίσβορο. ιδ) Ψευδοαδάμαντες (πυρόλιθοι κρυστάλλινοι, quartz): στην πλαγιά του κάστρου της Κόνιτσας μέχρι το Πεκλάρι⁸.

Βούλγαροι. Στην Φούρκα υπάρχουν τα τοπωνύμια Βούργαρος και Μηλιές Βουργάρας, στο δε Γανναδιό το τοπωνύμιο Βουργάρκο ή Βουργάρκα μνήματα (στην πλαγιά απέναντι από τον ταμπακόμυλο). Πλησίον της Σαμαρίνας υπήρχε το Χίλιμόδι, χωριό Βουλγάρων, μέχρι που ο Άλχη Πασᾶς (1787-1822) επέτρεψε στους Σαμαρινιώτες να τους διώξουν επειδή σκότωσαν συγχωριανό τους. Πριν από το 1768, στο Λισκάτσι κατοικοῦσαν και Βούλγαροι που κατασκεύαζαν βαρέλια, κόφες, κλειδοπίνακα και ἄλλα ξύλινα σκεύη⁹. Το 1798 ο Άλχη πασᾶς ἔφερε 350 οἰκογένειες Βουλγάρων από την πατρίδα τους και τις ἐγκατέστησε κυρίως στο Μπισδούνι και στην Μόσιορη Πωγωνίου για να διδάξουν ἐκεῖ την τέχνη της κατασκευῆς ἀνθράκων¹⁰. Στην Δυτική Μακεδονία, τὸν 17ο αἰώνα και μέχρι τὸ 1840 τουλάχιστον, υπήρχαν συμπαγεῖς πληθυσμοὶ Βουλγάρων κυρίως ἄνωθεν τῆς γραμμῆς Σιάτιστα, Ἀλιάκμονας, Καστοριά, περίχωρα Κορυτσᾶς¹¹. Στὸν καζᾶ τῆς Ἀνσελίτσας, τὸ 1905 κατοικοῦσαν 4.655 βουλγαρόφωνοι¹². Ἀπὸ τὰ προεκτε-

8. Βλ. α) π. Γ. Παῖσιος, εἰς Ἐκ Χιονιάδων, τχ 8/2005. β) Χ. Ἐξάρχου, Ἡ Φούρκα 15. γ) Σαμαρᾶς, ὄ.π., 15, Φρωνή τῆς Ἡπείρου 10.4.1894=Μολιστινά, 19. δ) Σαμαρᾶς, ὄ.π. ε) Παπαζήσης, εἰς Κόνιτσα, τ. 1988 276, Χ. Γιαννάκος, εἰς Κόνιτσα, τ. 2017 193, *Εὐθυμίου*, Ἡ Βούρμπιανη, 463. στ) Λυμπερόπουλος, εἰς Κόνιτσα, τχ 60-61/1976, Α. Baldacci, εἰς Κόνιτσα, τ. 2016 II. ζ) Λυμπερόπουλος, ὄ.π. η) Α. Παπαχαρίσης, Κοσμᾶς Θεσπρωτὸς και Ἀθ. Ψαλίδα, Γεωγραφία Ἀλβανίας και Ἡπείρου, 89. θ) Λυμπερόπουλος, ὄ.π. ι) Αὐτόθι, για Στράτσιανη πληροφορία προφορική ἀπὸ Θ. Βαρδάκη, ια) Κάντσικο, 1993 247. ιβ) Λυμπερόπουλος, ὄ.π., Σαμαρᾶς, ὄ.π., ιγ) Δελτίον Ὑπ. Ἐξωτερικῶν, τχ 8/1912 21. ιδ) Γκοῦτος, Ἀπὸ τὴν ἱστορία... 527-8.

9. Για τὰ παραπάνω βλ. στο βιβλίο μου Ἡ ἐπαρχία Κόνιτσας και ἡ Μόλιστα, 2003 129 και *Τ. Χρήστου*, Ἀσημοχώρι Κονίτσης, 2001 28. Στην Βούρμπιανη τὰ παλιὰ χρόνια υπήρχαν ξεροπλάτανα, γι' αὐτὸ ἔρχονταν ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Μακεδονία ἐποχικοὶ τεχνίτες που κατασκεύαζαν τέτοια ξύλινα σκεύη (*Εὐθυμίου*, Ἡ Βούρμπιανη 100, 464). Τὸ Χίλιμόδι υπήρχε και τὸν 17ο αἰώνα (*Γ. Βέλκος*, Ὁ ἀρχαιότ. κώδικας τῆς μονῆς τῆς παναγίας Ὀλυμπιώτισσας, 1994 244).

10. Λαμπρίδης, Ἡπειρ. μελετήματα, τχ Γ' 52.

11. Γ. Τσότσος, Ἱστορική γεωγραφία τῆς Δ. Μακεδονίας, 2011 460, Παπαχαρίσης, ὄ.π. 14, Α. Boue, *La Tarqie d' Eutopre*, 1840 τ. I 168, τ. IV 339, Κ. Γουναρόπουλος, εἰς Πανδώρα, τχ 22 494, Απ. Βακαλόπουλος, Ἱστορία τῆς Μακεδονίας, 1992 153, 244, 44.

12. Ἀθ. Βαρσαμίδης, Ἡ περιοχή Βοῖου, 2007 272, 274. Τὸ 1903 πῆγαν στο Ντέντσικο 150 Βούλγαροι ἀντάρτες ὑπὸ τὸν ἀρχικομιτατζῆ Τσακαλάρωφ, ζήτησαν τρόφιμα και ἄλλα εἶδη, ἔκαψαν

θέντα προκύπτει ὅτι σὲ περιοχὲς τῆς ἐπαρχίας μας ποὺ γειτόνευαν μὲ τὴν Δ. Μακεδονία, κατοίκησαν ἢ διέμειναν καὶ λίγοι Βούλγαροι, γιὰ λίγα ἢ πολλὰ χρόνια πρὶν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰώνα.

Σ.Σ.. Κάτω ἀπὸ το χωριό μου (Μαυροβούνι) στο 43 χλμ. πρὶν ἀνηφορίσουμε γιὰ Βίγλα, ἐρχόμενοι ἀπὸ Γιάννινα ἡ τοποθεσία ονομάζεται “Βούργαρη, η” (στ’ Βούργαρη). Ἐτσι το ἀκούγαμε ἀπὸ τοὺς παλιούς.

Σ. Τουφίδης

4 χωριά τῆς Κολώνιας γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ ἐπέστρεψαν στὴν περιοχὴ τῆς Καστοριάς. Τὸ 1905 καὶ τὸ 1907 ἔφθασαν στὸ Ντέντσικο ὁμάδες Δυτικομακεδόνων ἀνταρτῶν ποὺ ἀντιμάχονταν τοὺς Βούλγαρους κομητατζήδες (Ἀθην. ἔφημ. Ἀγὼν 18.9.1903-Κόνιτσα τ. 2015 370, Ἀπ. Παπαδημητρίου, ὁ.π. τ. Γ’ 270, 297).

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΝΕΡΟΠΟΝΤΕΣ

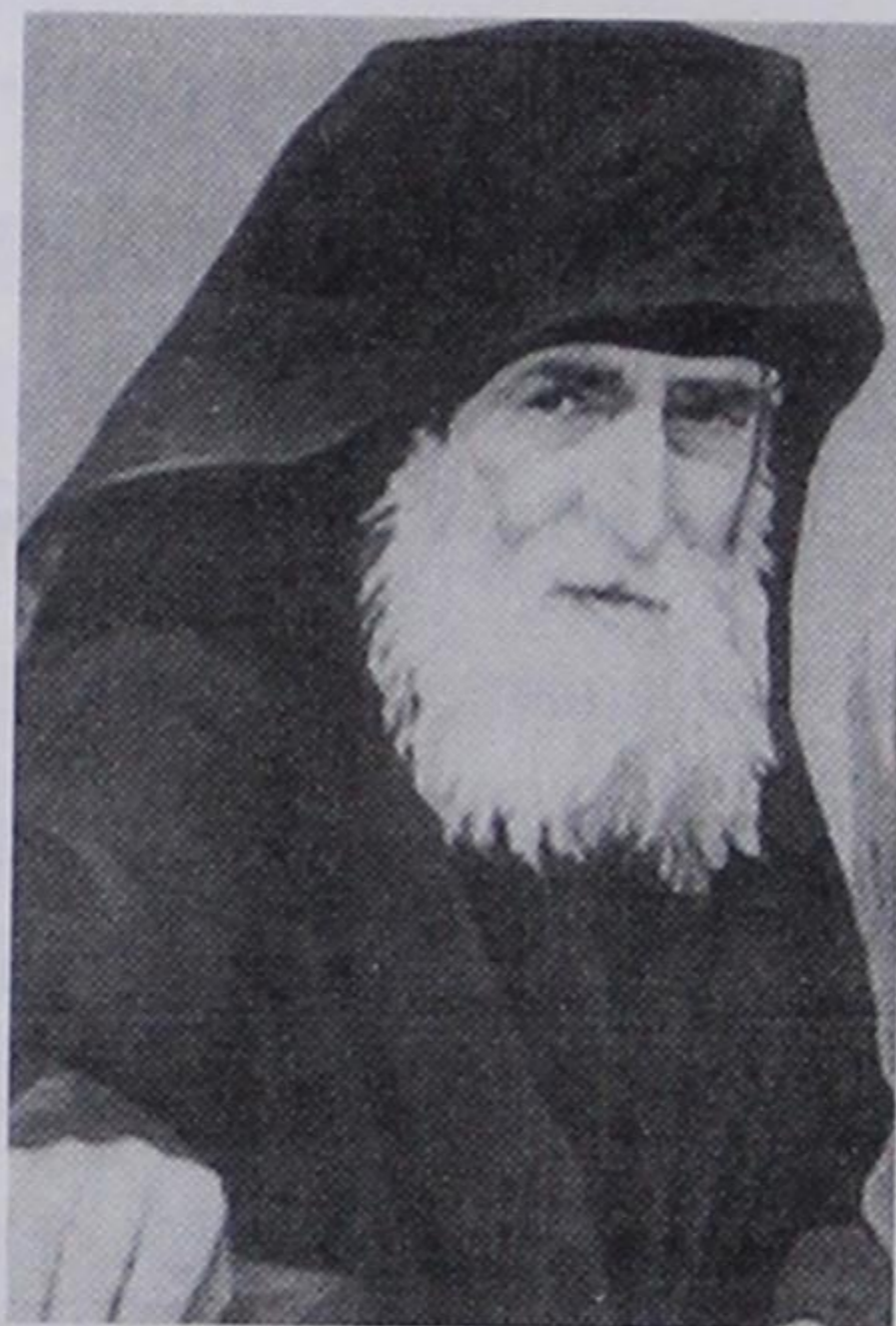
Χαρίλαος Γ. Γκούτος

Ὁ χεῖμαρρος ποὺ διασχίζει τὴν Ἄνω Κόνιτσα λέγεται Πάμπλιακας. Στὸ τμήμα του ποὺ ἀρχίζει παραπάνω ἀπὸ τὸ Δημαρχεῖο καὶ τελειώνει λίγο μετὰ τὴν στροφή τοῦ κεντρικοῦ δρόμου τῆς ἀγορᾶς, τὰ νερά του διοχετεύονται ὑπογείως σὲ τσιμεντένιο ὑδραγωγό, ἐν συνεχείᾳ σὲ παλιὰ λίθινη θολωτὴ στοὰ καὶ ἀκολουθῶς στὴν ἀψίδα παλιᾶς θαμμένης λίθινης γέφυρας, πάνω ἀπὸ τὴν ὁποία διέρχεται ὁ προαναφερθεὶς δρόμος τῆς ἀγορᾶς (πρβλ. Θ. Ζιώγας, εἰς Κόνιτσα, τχ 196/2017, βλ. τὶς παρατιθέμενες ἐδῶ τρεῖς φωτογραφίες ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ Κ. Μπούσμπουλα). Ἡ γέφυρα καὶ ἡ στοὰ κτίσθηκαν μᾶλλον τὸν 17ο αἰώνα καὶ συνετέλεσαν στὴν διαρκῆ χρήση τοῦ χώρου τῆς ἀγορᾶς ἀκόμη καὶ μετὰ τὶς καταστροφές της ἀπὸ πυρκαϊές κατὰ τὰ ἔτη 1864, 1874 καὶ 1940, ἀποτελοῦν δὲ πολὺ ἐνδιαφέροντα ἱστορικὰ κατασκευαστικὰ μνημεῖα

τῆς Κόνιτσας. (Παρόμοιος παλιὸς λίθινος ὑδραγωγός, ἀλλὰ μεγάλος καὶ εὐρύς, διασώθηκε στὸ Καρπενήσι καὶ ἀναδείχθηκε σὲ ἀξιοθέατο μνημεῖο τῆς πόλης).

Οἱ μεγάλες κλιματολογικὲς ἀλλαγές καὶ οἱ νεροποντὲς στὴν κόνιτσα, ἢ θολωτὴ στοὰ καὶ ἡ ὑπόγεια γέφυρα ποὺ προαναφέρθηκαν θὰ καταστραφοῦν πιθανότητα. Τὰ πολλὰ νερά ποὺ θὰ διέλθουν ἀπὸ αὐτὲς ὀρμητικὰ καὶ καταπιεζόμενα θὰ τὶς ὑποσκάψουν, μὲ συνέπεια ἡ γέφυρα νὰ καταρρεύσει, ἰδίως ὅταν ἀπὸ πάνω της περάσουν αὐτοκίνητα (λίγοι μόνον Κονιτσιῶτες γνωρίζουν τὴν ὑπαρξὴ της). Πρέπει λοιπὸν τὰ ἀρμόδια Δημοτικὰ ὄργανα νὰ ἀποφασίσουν καὶ νὰ ἐκτελέσουν, ἔγκαιρα καὶ κατὰ προτεραιότητα, τὰ κατάλληλα τεχνικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτρέψουν τὴν δραματικὴ καταστροφὴ τῶν ἐν λόγῳ ἱστορικῶν μνημείων καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς θανάτους ἢ τραυματισμοὺς ἀνθρώπων.

Επεισόδιο της σειράς ντοκιμαντέρ για την Κόνιτσα και τον Άγιο Παΐσιο την Κυριακή του Πάσχα

Η σειρά ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ «Φωτεινά Μονοπάτια», ταξιδεύει στην πανέμορφη Κόνιτσα. Εκεί όπου έζησε τα παιδικά και νεανικά του χρόνια, ένας Άγιος της

Ορθοδοξίας, ο Άγιος Παΐσιος.

Επισκέπεται το σπίτι όπου μεγάλωσε και συναντά συγγενείς του και μοναχούς της Ι.Μ. Στομίου που αφηγούνται, άγνωστες ιστορίες της ζωής του.

Γνωρίζουν από κοντά την Ι.Μ. Στο-

μίου, το Μοναστήρι όπου έζησε για τέσσερα χρόνια ο Άγιος Παΐσιος και αναδεικνύουν την ιστορία της στο πέρασμα του χρόνου.

Στη δημοσιογράφο και σεναριογράφο της σειράς Ελένη Μπιλιάλη μιλούν, ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου, ο εκπαιδευτικός Γιώργος Καλλιπέρης, ο π. Απόστολος, εφημέριος εξωκλήσιου Αγ. Βαρβάρας.

Στα «Φωτεινά Μονοπάτια» φιλοξενούνται επίσης οι συγγενείς του Αγίου Παΐσιου, Αντωνία Εζνεπίδου και Νίκος Στράτος. Ενώ από την Ιερά Μονή Στομίου, μιλούν για τον Άγιο, ο Ιερομόναχος Κοσμάς, ηγούμενος της Μονής και ο μοναχός Παύλος.

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Παρουσίαση εντοπίων Ευεργετών

Κώστας Α. Ρούσης 1929-1968

Του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Φίλτατοι Αναγνώστες του περιοδικού μας «ΚΟΝΙΤΣΑ» θα ήταν παράλειψή μου να μην φέρω στο φως της δημοσιότητας το υπ' αριθμ. 3022 συμβόλαιο με το οποίο ο Κώστας Ρούσης και η μητέρα του Αικατερίνη δώρησαν το οικόπεδο για την ανέγερση των κτηριακών εγκαταστάσεων του Γυμνασίου Κονίτσης. Δεν πρόκειται περί ενός τυπικού συμβολαίου και μιας από τις πολλές τυπικές συμβολαιογραφικές πράξεις. Είναι μια πράξη αγαπητικής κένωσης της καρδιάς του αειμνήστου Κ. Ρούση και της μητρός αυτού προς την μαθητιώσα νεολαία της ιδιαίτερης Πατρίδος του.

ΔΩΡΕΑ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΕΝ ΖΩΗ ΔΡΧ. 300.000

Εν Κονίτση και εν τω οικήματι της Ευτέρπης χήρας Ηρακλή Παπαχρηστίδου, ένθα έχω το γραφείον μου, σήμερον την δεκάτην πέμπτην (15ην) του μηνός Ιουλίου του χιλιοστού εννεακοσιοστού εξηκοστού τρίτου (1963) έτους ημέραν Δευτέραν ενώπιον εμού του Συμβολαιογράφου Κονίτσης Οδυσσέως Κων. Σκούρτη εδρεύοντος και κατοικούντος εν Κονίτση παρουσία και των προσυπογραφομένων μαρτύρων Θωμά Νικολάου Τσαλιαμάνη οπωροπώλου και Νικολάου Βασιλείου Βουρδούκα υπαλλήλου του Τ.Ε.Β.Ε. κατοίκων αμφοτέρων

Κονίτσης γνωστών μοι πολιτών ενηλίκων και μη εξαιρετέων ενεφανίσθησαν, οι επίσης γνωστοί μοι και μη εξαιρετέοι Αικατερίνη χήρα Αθανασίου Ρούση το γένος Α. Γεωργίτση ανεπάγγελτος και ο υιός αυτής Κωνσταντίνος Αθανασίου Ρούσης Φαρμακοποιός και Δήμαρχος Κονίτσης κάτοικοι αμφότεροι Κονίτσης και ητήσαντο την σύνταξιν του παρόντος δι' ου εδήλωσαν ότι: Οι ανωτέρω σημειούμενοι Αικατερίνη χήρα Αθανασίου Ρούση και Κωνσταντίνος Αθανασίου Ρούσης έχοντες εις την πλήρη και αποκλειστικήν αυτών κυριότητα, νομήν και κατοχήν ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του κατά την 31ην Δεκεμβρίου 1949 αποβιώσαντος Αθανασίου Ρούση συζύγου της πρώτης και πατρός του δευτέρου ο δε δεύτερος Κωνσταντίνος Αθανασίου Ρούσης και εξ αγοράς δυνάμει του υπ' αριθμ. 15740/957 αγοραπωλητηρίου συμβολαίου του Συμβολαιογράφου Αθηνών Ευαγγέλου Δαμιανού Ζώγγου νομίμως μεταγραφέντος εν τοις βιβλίοις Μεταγραφών περιφέρειας Ειρηνοδικείου Κονίτσης εν Τόμω Ζ' και υπ' αύξοντα αριθμ. 281, ένα ακίνητον κείμενον εν Κάτω Κονίτση (οικία μετά περιοχής) και εις θέσιν "Σωτηρούλη" με τα γνωστά όρια.

Εκ του ως άνω οικοπέδου οι ως άνω αναφερόμενοι Αικατερίνη χήρα Αθανασίου Ρούση

και Κωνσταντίνος Αθανασίου Ρούσης το υπό τα στοιχεία Α, Β, Γ, Η, Ζ, Ε και Α του τοπογραφικού διαγράμματος του μηχανικού Γ. Μαυρογιώργου όπερ προσαρτάται τω παρόντι περιλαμβανόμενον οικόπεδον συνολικής εκτάσεως 7044,30 όπερ συνορεύει γύρωθεν και εν όλω με Δημοτικήν Οδόν δυτικώς, με οικόπεδον δωρητών Ανατολικώς, με Δημοτικήν Οδόν Βορείως και με οικόπεδον Δωρητών Νοτίως, δωρούσι δια της παρούσης εν ζωή δωρεάς οριστικής και αμετακλήτου και υπό τον ρητόν όρον της ανεγέρσεως κτιρίου προς στέγασιν του Γυμνασίου Κονίτσης προς τον ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ και μεθ' όλων των επί του δωρουμένου οικοπέδου δικαιωμάτων των πραγματικών και προσωπικών και των συναφών αγωγών και ενστάσεων και παραγγελμάτων, υποσχόμενοι τούτο ελεύθερον παντός βάρους, δουλείας, υποθήκης προσημειώσεως, προικώου δικαίου και τρίτου εκκινήσεως, ρυμοτομίας, αποζημιώσεως εκ ρυμοτομίας, οδών και παροδίων γειτόνων και εν γένει παντός βάρους και πάσης υποχρεώσεως. Παραιτώνται δε αποξενούνται και ΑΠΕΚΔΥΟΝΤΑΙ (τα κεφάλαια δικά μου) παντός εν γένει δικαιώματος κυριότητος νομής και κατοχής επί του ως άνω δωρουμένου οικοπέδου ως και του δικαιώματος ανακλήσεως της παρούσης δωρεάς δι' οιονδήποτε λόγον και αιτίαν και δη δια πλάνην, απειλήν, μεταμέλειαν, έλλειψιν προυποθέσεως και σπουδαίας βουλήσεως του δωρεοδόχου Οργανισμού Σχολικών

Κτιρίων αποκαθισταμένου ούτω αποκλειστικού κυρίου νομέως και κατόχου του δωρουμένου οικοπέδου δυναμένου και δικαιουμένου εφεξής να διακατέχει και νέμηται τούτο κατά πλήρες ιδιοκτησίας δικαίωμα. Απετιμήθη δε η αξία του δωρουμένου οικοπέδου εις το ποσόν των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών. Εκφράζουσι δε την ευχήν οι άνω δωρηταί όπως προς καλύτεραν εξυπηρέτησιν των μελλόντων να φοιτήσωσι μαθητών του Γυμνασίου ανεγερθή και Γυμνασιακόν Οικοτροφείον προς τον σκοπόν όπως η εν γένει διαβίωσις των μαθητών του Γυμνασίου καταστή ανεωτέρα.

Προσαρτάται τω παρόντι τοπογραφικόν διάγραμμα του μηχανικού Γ. Μαυρογιώργου και το υπ' αριθμ. 1505 Πιστοποιητικόν του Οικονομικού Εφόρου Κονίτσης εξ του εμφανίηται ότι υπεβλήθη η κεκανονισμένη δήλωσις κληρονομίας και επληρώθη φόρος. Εισεπράχθησαν δια δικαιώματα μετά δικαιωμάτων μεταγραφής και πέντε αντιγράφων δρχ. 3.900. Προς βεβαίωσιν πάντων τούτων συνετάχθη το παρόν όπερ αναγνωσθέν ευκρινώς και βεβαιωθέν υπογράφεται νομίμως παρά πάντων.

Συνεχίζεται

Σ. Θερμές ευχαριστίες στην κυρία Αναστασία Χουρσάν-Μαλάμη υπάλληλο του Συμβολαιογραφείου Μερόπης Σούρλα που διέθεσε πολύτιμο χρόνο και αρκετό κόπο να φέρει στο φως το ιστορικό αυτό συμβόλαιο περισσής ανθρώπινης αγαπητικής κένωσης.

Διευθέτηση Αώου

Σκέψεις επί της πρότασης του Γιώργου Μαυρογιάννη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑ Β. ΖΙΩΓΑ

Τον συμπατριώτη γεωπόνο κ. Γ. Μαυρογιάννη τον διακατέχει μια έντονη αγωνία για την τύχη της επαρχίας Κόνιτσας, η οποία δεν διαφαίνεται μακροχρόνως ρόδινη, και ένας προβληματισμός για το πώς αυτό μπορεί να αναστραφεί και να προκύψει πρόοδος σε όλους τους τομείς που θα ωφελήσει την τοπική κοινωνία. Απότοκη αυτών των συναισθημάτων είναι και η πρόταση που έκανε, μέσω του περιοδικού “Κόνιτσα”, τεύχος 156/2011, για τη διευθέτηση της κοίτης του ποταμού Αώου, που επικαιροποιήθηκε με το “Δελτίο Τύπου” του Συνδέσμου Αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας στο τεύχος 202/2018 του αυτού περιοδικού, ο οποίος Σύνδεσμος υιοθέτησε μάλιστα την πρόταση και ζήτησε την αρωγή όλων.

Πριν διατυπώσω τις όποιες απόψεις μου επί της πρότασης, θα ήθελα να συγχαρώ τον κ. Μαυρογιάννη για το όραμα που είχε, το οποίο μετουσίωσε σε πρόταση με έργα που διαστασιολογούνται και κοστολογούνται κατά προσέγγιση. Και αυτό είναι μέγα τόλμημα. Πρέπει να γνωρίζει κάποιος καλά το αντικείμενο της έρευνάς του και να πεισθεί για την αναγκαιότητα του έργου που προτείνει για να το πράξει. Από τα γραφόμενα, φαίνεται ότι ο κ. Μαυρογιάννης τα είχε και με το παραπάνω.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι, αν ποτέ υλοποιηθεί η πρόταση, θα συμβάλλει στην κοινωνική, οικονομική, δημογραφική και πολιτιστική εξέλιξη της επαρχίας. Παρόλα αυτά και τις καλές προθέσεις όλων μας, υπάρχουν σημεία της πρότασης που πρέπει να κριθούν.

α) Από την ευθυγράμμιση της κοίτης σε μήκος $L=2.000,00$ μ, σχεδόν μέχρι αντίκρου από το χωριό Καλλιθέα (παλιά Γορίτσα), δεν μπορεί να προκύψει ενιαία τεχνητή λίμνη/ταμιευτήρας ίσου μήκους που θα λειτουργεί ως πλωτό πλατύ ποτάμι. Αυτό αποκλείει η υψομετρική διαφορά των $40,00$ μ μεταξύ της αρχής (δεξαμενή παγίδα $+ 420,00$ μ) και τέλους (φράγμα-εκχειλιστής $+380,00$ μ), [τα υψόμετρα ελήφθησαν από τις υψομετρικές καμπύλες των χαρτών της Γ.Υ.Σ.], που δίδει κλίση κοίτης **2%**, απόλυτα συμβατή με το πεδινό τοπίο. Για να είναι ενιαίος ο ταμιευτήρας θα πρέπει το ακροτελεύτιο φράγμα-εκχειλιστής να έχει ύψος $(2.000,00 \times 0,02) = 40,00$ μ, όπως και τα εκεί εκατέρωθεν αναχώματα της τραπεζοειδούς διατομής, μέγεθος υπερβολικά μεγάλο και εξωπραγματικό, που ανατρέπει όλον τον προτεινόμενο σχεδιασμό και καθιστά την πρόταση ανεφάρμο-

στη. Αναγκαίο, λοιπόν, να επανεκτιμηθεί η όλη πρόταση, να επανασχεδιαστούν τα έργα και να κοστολογηθούν εκ νέου.

Η πρόταση ως έχει φαίνεται πως μόνο με κλιμακωτή διάταξη επάλληλων λιμνών/δεξαμενών, 7 ή 8 τον αριθμό, μπορεί να υλοποιηθεί, αλλά τότε χάνεται ο σκοπός για μια **ενιαία** τεχνητή λίμνη και προκύπτουν πολλά άλλα τεχνικά και λειτουργικά θέματα.

- β)** Η προτεινόμενη τραπεζοειδής διατομή της κοίτης, με $B=250,00$ μ και $\beta=200,00$ μ και $Y=6,00$ μ, έχει εμβαδόν $1.350,00$ τμ. Από υδρολογικές μελέτες της Δ.Ε.Η. υπάρχει το στοιχείο ότι η μέση υπερετήσια παροχή του Αώου στην τοξωτή πετρογέφυρα Κόνιτσας στη θέση «Στόμιο» είναι $27,00$ κμ/δευτερόλεπτο. Και 20 πλάσια να είναι η μέγιστη παροχή πλημμύρας, ήτοι $540,00$ κμ/δευτερόλεπτο, με βάση τους υδραυλικούς μαθηματικούς τύπους η τραπεζοειδής διατομή των $1.350,00$ τμ είναι τεράστια, αποδεκτή μόνο για μείζονα ασφάλεια.
- γ)** Στην υπερκείμενη **παρ. α** αναλύεται γιατί το φράγμα-υπερχειλιστής δεν μπορεί να έχει ύψος $6,00$ μ, όπως προτείνεται. Με αυτό το ύψος και με δεδομένη την κλίση 2% , η λίμνη που θα δημιουργούταν πίσω και άναυτα του φράγματος θα είχε μήκος μόλις $6,00/0,02=300,00$ μ και επιφάνεια $(250,00 \times 300,00)$ τμ, μεγέθη πολύ μικρά εν σχέσει με τους στόχους της πρότασης.
- δ)** Η πρόταση προβλέπει τη διαμόρφωση (λεωφόρος, πεζοδρόμια, δενδροστοιχίες, αναψυκτήρια, εξέδρες, κ.λπ.) μόνο της δεξιάς όχθης προς Κόνιτσα και αγνοεί παντελώς την άλλη όχθη, ωσάν αυτή και οι εκεί παροικούντες να μην ανήκουν στην δική μας επαρχία. Αυτό είναι σοβαρό έλλειμμα της πρότασης. Το πρόβλημα αμβλύνεται κάπως αν γίνουν οι πρόσθετες εργασίες της πιο κάτω **παρ. z**.
- ε)** Οι υπερυψωμένες όχθες της νέας τραπεζοειδούς διατομής, με $Y=6,00$ μ από τη βάση της κοίτης, εμποδίζουν την εισροή των επιφανειακών ομβρίων και των ρεμάτων στην νέα κοίτη και στις δυο όχθες. Απαιτούνται παράλληλα υδραυλικά έργα παροχέτευσης αυτών των νερών σε όλο το μήκος των $2.000,00$ μ, τα οποία έχουν σημαντικό κόστος.
- στ)** Η πρόταση προβλέπει ότι $1.500,00$ στρέμματα από τη σημερινή κροκαλώδη κοίτη θα αποδοθούν, ύστερα από έγγειες βελτιώσεις, σε γεωργούς για ποτιστικές καλλιέργειες. Τα στρέμματα δεν είναι λίγα και είναι τα μοναδικά εμπράγματα της πρότασης που σχετίζονται με τον **πρωτογενή** τομέα της τοπικής οικονομίας, τη γεωργία. Για να αποκτηθούν αυτά τα $1.500,00$ στρέμματα, κατά την πρόταση θα δαπανηθούν συνολικώς $26.642.000$ €, ήτοι περίπου 17.800 € ανά στρέμμα.

Μήπως το τίμημα είναι πολύ υψηλό; Αυτό πρέπει να συγκριθεί με το πόσο πωλείται σήμερα το στρέμμα στην πεδιάδα της Κόνιτσας.

Για να καταστούν καλλιεργήσιμα τα ανωτέρω 1.500,00 στρέμματα πρέπει το κροκαλώδες και άγονο έδαφός τους να επικαλυφθεί με φυτικές γαίες σε πάχος τουλάχιστον 0,50 μ, οπότε απαιτείται όγκος $(1.500.000,00 \times 0,50) = 750.000,00$ κμ φυτόχωμα, ποσότητα τεράστια και δυσεύρετη, που προσαυξάνει ακόμη περισσότερο το ανά στρέμμα τίμημα και φυσικά τον προϋπολογισμό.

- z) Η προτεινόμενη λεωφόρος δεν πρέπει να είναι αδιέξοδη στο τέρμα της. Θα μπορούσε, με μικρότερη διατομή και περνώντας πάνω από το φράγμα-εκχειλιστή, να περάσει απέναντι στην Καλλιθέα (παλιά Γορίτσα), για να έχουν πρόσβαση στην διαμορφωμένη λεωφόρο και τις υποδομές της και οι εποχούμενοι που κινούνται στο δρόμο από Ιωάννινα προς Κόνιτσα.
- n) Δεν γίνεται καμία αναφορά για την οδό προσπέλασης μήκους 500,00 έως 700,00 μ από την Κόνιτσα μέχρι την αρχή της παραποτάμιας νέας λεωφόρου.
- θ) Δεν υπάρχει στην πρόταση καμία οδηγία ή ιδέα για το πώς και από πού μπορούν να βρεθούν τα κεφάλαια για τη χρηματοδότηση του έργου, δεδομένου ότι, λόγω κρίσης, οι δημόσιες επενδύσεις έπιασαν πάτο.
- i) Ομοίως, δεν γίνεται καμία ανάλυση για το αν η λειτουργία και η απόδοση του έργου μπορούν να αποσβέσουν σε εύλογο χρόνο την όλη επένδυση.

Όσον αφορά το κατ' εμέ, θεωρώ την πρόταση, υπό τις παρούσες συνθήκες, όντως ρομαντική, αν όχι ουτοπική, αλλά ιδιαίτερος χρήσιμη ως παρακαταθήκη για μελλοντική αξιοποίησή της, όταν θα υπάρχουν ευνοϊκότερες συνθήκες. Και ας μην ξεχνάμε ότι κάποιοι οραματιστές του ανέφικτου πρωτοστάτησαν και παρακίνησαν στο παρελθόν την κοινωνία προς την πρόοδο, υλική και παιδευτική, τους καρπούς της οποίας τώρα αφειδώς απολαμβάνουμε.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2018
Θωμάς Β. Ζιώγας
Συντ. Πολιτικός Μηχανικός
Email: thovaziogas@gmail.com

Ο όρκος του Μεγάλου Αλεξάνδρου πριν 2.350 χρόνια

Πιο κάτω δημοσιεύουμε τον όρκο του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 324 π.Χ. στην Οπή της Ασίας ενώπιον 9.000 αξιωματούχων και προυχόντων κάθε φυλής, Ελλήνων-Περσών και Μήδων, βάσει του οποίου θα καταλάβουμε το μεγαλείο του Έλληνας Στρατηλάτη και τις ευχές του προς όλους τους λαούς της πελώριας κοινοπολιτείας του για ειρήνη, ευτυχία και προκοπή. Στην εποχή μας, δυστυχώς, υπάρχουν πολεμοχαρείς δυνάμεις οι οποίες χωρίζουν και διχάζουν τους λαούς και τους οδηγούν σε τοπικούς αιματηρούς πολέμους και συγκρούσεις.

«Σας εύχομαι, τώρα που τελειώνουν οι πόλεμοι, να ευτυχήσετε με την Ειρήνη. Όλοι οι θνητοί, απ' εδώ και πέρα να ζήσουν σαν ένας λαός, μονοιασμένοι για την κοινή προκοπή.

Να θεωρείτε την Οικουμένη Πατρίδα σας, με Κοινούς Νόμους, όπου θα κυβερνούν οι άριστοι, ανεξαρτήτως φυλής.

Δεν χωρίζω τους ανθρώπους, όπως κάνουν οι σενόμυαλοι, σε Έλληνες και Βαρβάρους.

Δεν με ενδιαφέρει η καταγωγή των

πολιτών, ούτε η ράτσα που γεννήθηκαν. Τους καταμερίζω μ' ένα μόνο κριτήριο, την Αρετή.

Για μένα, κάθε καλός Ξένος, είναι Έλληνας και κάθε κακός Έλληνας, είναι χειρότερος από Βάρβαρο.

Αν ποτέ σας παρουσιαστούν διαφορές, δεν θα καταφύγετε στα όπλα, παρά θα τις λύσετε ειρηνικά. Στην ανάγκη θα σταθώ εδώ διαιτητής σας.

Τον ΘΕΟ, δεν πρέπει να τον νομίζετε ως αυταρχικό κυβερνήτη αλλά ως κοινό ΠΑΤΕΡΑ όλων, ώστε η διαγωγή σας να μοιάζει με τη ζωή που κάνουν τ' αδέρφια στην οικογένεια.

Από μέρους μου, θεωρώ όλους, ΙΣΟΥΣ, λευκούς και μελαμψούς.

Και θα ήθελα να μην είστε μόνο υπήκοοι της κοινοπολιτείας μου, αλλά μέτοχοι, όλοι συνέταιροι. Όσο περνάει από το χέρι μου, θα προσπαθήσω να συντελεστούν αυτά που υπόσχομαι».

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

*Ανατριχιαστική συνεδρίαση του λαϊκού δικαστηρίου
Κάτω Χρυσοβίτσας (Βάλτσας). Αδίκημα εκδικάσεως ζωοκλοπή*

Β. ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΣΥΝΤ / ΧΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Περίοδος, Ιταλογερμανικής κατοχής και Εθνικής Αντιστάσεως. Εκείνη την εποχή, οι ζωοκλοπές είχαν γίνει μόδα, ίσως από ανάγκη, αλλά μάλλον, από το αμαρτωλό πάθος.

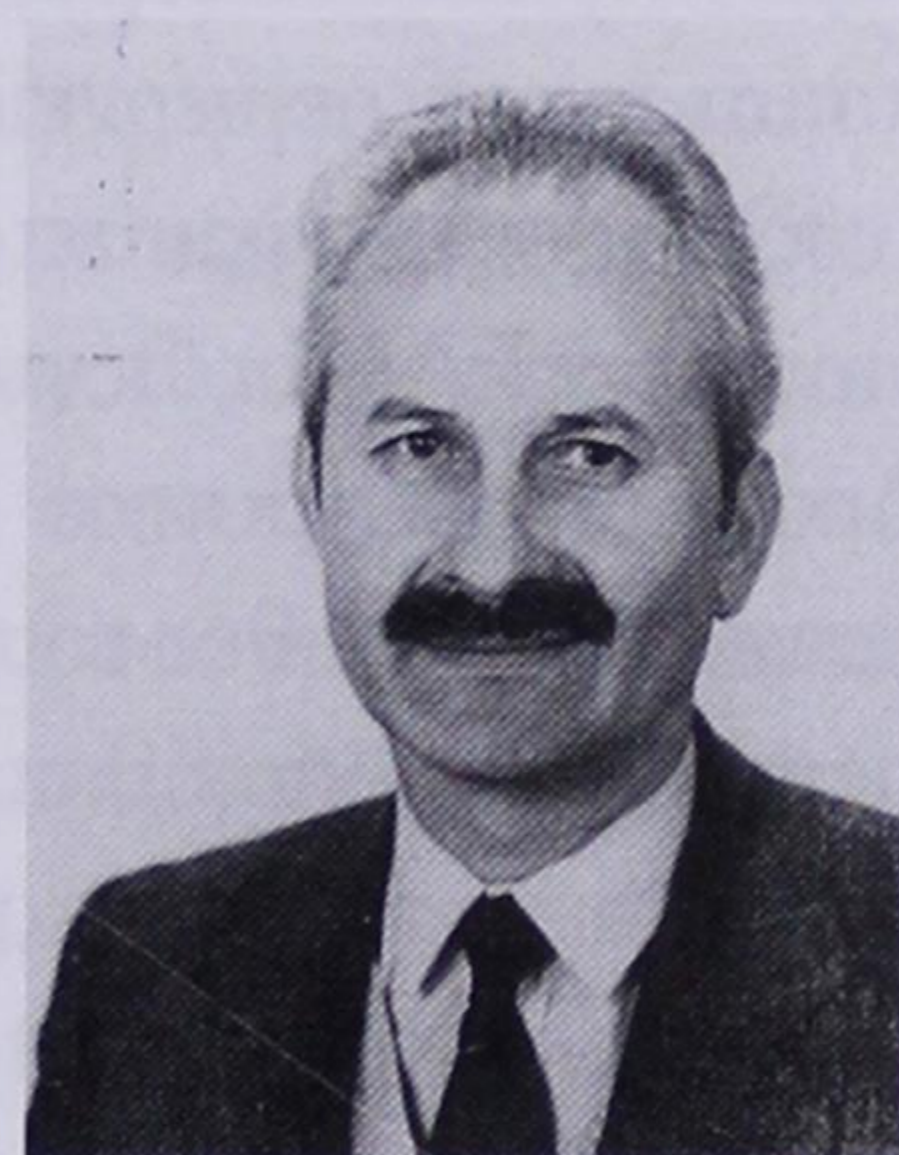
Στο χωριό μας Κάτω Χρυσοβίτσα και στα γύρω χωριά ακούγαμε συχνά: του Ιωάννη Λ. τού κλέψανε 20 κότες, του Θανάση Π. τού πήρανε 15 προβατίνες, του Κώστα Ν. τού κλέψανε 20 γίδες. Τέτοιες ζωοκλοπές στην περιοχή μας τις είχαμε συνηθίσει.

Μια πρωινή όμως πληροφορία αναστάτωσε το συνοικισμό Διάσελου: Απόψε κλέψανε το βόϊδι των Λεναίων! Δεν άργησε τούτη η κλοπή να γίνει γνωστή σ' όλο το χωριό μας και στα γύρω χωριά. Την επόμενη της κλοπής, ο πατέρας μου, για συμπαράσταση, ως γείτονας και συγγενής, μαζί με το Βασίλη Λένα αναχωρούν για το Βενετικό - περιοχή της Ναυπακτίας.

Δύο ημέρες περιφέρονται, στα χωριά αυτής της περιοχής, αναζητώντας από γνωστούς και φίλους πληροφοριακά στοιχεία για την κλοπή του βοδιού. Η αναζήτηση του ζωοκλέπτη, συνεχίστηκε διακριτικά.

Από διασταυρούμενες πληροφορίες,

ως πιθανότερος κλέπτης του βοδιού θεωρήθηκε κάποιος Σωτηρόπουλος από τον Παλιόπυργο (Βερβίτσαινα) χωριό του Βενέτικου.

Του υποβλήθηκε μήνυση και ορίστηκε ημερομηνία εκδίκασής της στο Λαϊκό Δικαστήριο Κάτω Χρυσοβίτσας. Εκείνη την εποχή, ως γνωστόν, η Εθνική Αντίσταση στην περιοχή της ελεύθερης Ελλάδας, για να διοικείται αυτόνομα κάθε χωριό είχε καθιερώσει τους θεσμούς της Αυτοδιοίκησης, της Πολιτοφυλακής, του Λαϊκού Δικαστηρίου, κ.ά.

Η προδοσία όμως και οι ζωοκλοπές εκδικάζονταν σε ανώτερα δικαστήρια και όχι στα λαϊκά. Το αδίκημα της ζωοκλοπής τιμωρείτο πολύ αυστηρά και με θάνατο ακόμα,

Με αυτά τα αυστηρά μέτρα οι ζωοκλοπές περιορίστηκαν. Η εκδίκαση ζωοκλοπής στο Λαϊκό Δικαστήριο Κάτω Χρυσοβίτσας, αποτέλεσε ίσως εξαίρεση.

Ήρθε και η ημέρα της εκδικάσεως. Οι κάτοικοι του χωριού, το έμαθαν και

αρκετοί ήρθαν στο Σχολείο να παρακολουθήσουν αυτή τη δίκη, μεταξύ αυτών και εγώ, μαθητής τότε μικρής τάξεως του 8/τάξιου Γυμνασίου Θέρμου.

Ήρθε και ο κατηγορούμενος, ένας γεροδεμένος τριαντάρης, με τον εξηντάρη περίπου πατέρα του. Όλοι τούς κοιτάζαμε με περιέργεια.

Ξαφνικά εμφανίζεται ένας καπετάνιος του ΕΛΑΣ. Ο γνωστός καπετάν Δράκος, πραγματικά αγριάνθρωπος, που και μόνο η θέα του σου προκαλούσε φόβο. Ειδοποιήθηκε σχετικώς ή τυχαίως, δεν το έμαθε κανείς.

Πλησιάζει η ώρα να αρχίσει το Δικαστήριο. Όλα είναι έτοιμα. Η μεγάλη αίθουσα, γεμάτη από κατοίκους. Εγώ ανεβασμένος σ' ένα παράθυρο παρακολουθώ τα πάντα.

Ο ήχος από το κουδουνάκι αντηχεί στο χώρο της αίθουσας και έξω αυτής. Η σύνθεση του Δικαστηρίου πλήρης. Ο πρόεδρος, οι σύνεδροι, ο λαϊκός επίτροπος και ο κατηγορούμενος στις θέσεις τους. Δεξιά τους σε μια καρέκλα, κάθεται ο καπετάν Δράκος φορώντας μια μαυριδερή πουκαμίσα. Αρχίζει η ακροαματική διαδικασία.

Ο Πρόεδρος ζητάει από τον κατηγορούμενο να απολογηθεί. Ο κατηγορούμενος όρθιος, απολογούμενος προσπαθεί να αποδείξει, ότι αδίκως κατηγορείται και ότι δεν έκλεψε αυτός το βόϊδι.

Σε κάποια στιγμή, ο καπετάν Δράκος, σηκώνεται, αποτόμως. Πλησιάζει τον κατηγορούμενο, τον πιάνει από το

στήθος και με μια επιδέξια τρικλοποδιά τον ξαπλώνει στο πάτωμα. Ανασηκώνει την πουκαμίσα του και βγάζει ένα δίκοπο μαχαίρι, περίπου τριάντα εκατοστά. Το πλησιάζει στο λαιμό του. Νεκρική σιγή στην αίθουσα. Και με βροντερή φωνή, του λέγει. Μαρτύρα Ορέέέ! Το πήρες το βόϊδι; Ναι, ή όχι; Θα σε σφάξω!

Ο πατέρας του κατηγορούμενου, βλέποντας αυτή την τραγική σκηνή, σηκώνεται όρθιος και φωνάζει δυνατά. Μήηή Καπετάνιο, μη σφάξεις το παιδί μου. Το πήραμε το βόϊδι, θα το πληρώσουμε. Πολλά «μη» ακούστηκαν και από άλλους σεβαστούς γέροντες, που κάθονταν στο αριστερό μέρος της αίθουσας.

Αυτή η φοβερή σκηνή έχει μείνει ανεξίτηλη στη μνήμη μου.

Ο γενεσιουργός λόγος αυτής της ζωοκλοπής, που με την εξέλιξή της συγκλόνησε το χωριό μας, ήταν μια αγροζημία.

Στη θέση Καλάμια, κοντά στην πηγή «Ιτιά» περιοχή Διάσελου Κάτω Χρυσοβίτσας, οι αδελφοί Λένα, είχαν το χωράφι τους σπαρμένο σιτάρι. Γύρω στις αρχές Μαΐου, τα γίδια των αδελφών Λεμούσια, μπήκαν μέσα στο σιτάρι τους. Ακολούθησε έντονη παρεξήγηση μεταξύ τους, που έφθασε μέχρι χειροδικίας, καίτοι ήσαν συγγενείς, και ακολούθησαν τα χειρότερα. Η μητέρα των Λεμουσιαίων ήταν από χωριό του Βενετικού. Στην περιοχή αυτή τότε ανθούσαν οι ζωοκλοπές. Υπήρχαν μάλιστα και ζωο-

κλέπτες με έντονη δραστηριότητα.

Ένας από τους αδελφούς Λεμούσια, οδηγούμενος από το πείσμα της αναφερθείσας παραξήγησης, έρχεται σε επαφή -τις οίδε, με ποιο τρόπο- με ζωοκλέπτη του Βενέτικου. Κλοπή σε ξένο μέρος χωρίς τοπικό οδηγό (τσιασίτ'ς), δύσκολα πραγματοποιείται.

Ο έμπειρος ζωοκλέπτης, οδηγείται νύκτα, στην περιοχή Διάσελου, από αδελφό Λεμούσια και παίρνει το βόϊδι των Λεναίων. Τον συνοδεύει με κάθε προφύλαξη, για την απομάκρυνση, από την περιοχή της Χρυσοβίτσας.

Σ' όλες όμως τις παράνομες πράξεις, κάτι απρόβλεπτο συμβαίνει για να αποκαλυφθεί στο μέλλον η αλήθεια.

Στην «Καβρολαγκάδα», περιοχή της Πίνας, ενώ οι δύο άνδρες οδηγούσαν το βόϊδι προς το Βενέτικο, τελείως απροσδόκητα μέσα στα μεσάνυχτα συναντιούνται με το Σπύρο Κωτσικόπουλο, που επέστρεφε από το Μεσολόγγι, όπου εκρατείτο στις φυλακές ο αδελφός του Νίκος, διότι οι Ιταλοί βρήκαν στο μανδρί τους, κρυμμένο σε τοίχο, πολεμικό όπλο.

Ο Σπύρος είδε το βόϊδι και αναγνώρισε τον ένα άνδρα. Τούτο μού το διηγήθηκε, ύστερα από πολλά χρόνια, αφού οι παραξηγηθέντες είχαν φύγει όλοι για την άλλη ζωή.

Συνεχίζοντας ο Μπάρμπα Σπύρος το ιστορικό αυτής της κλοπής, μου είπε ότι το βόϊδι έφτασε ζωντανό στην Κλειτορία (Μαζείκα) της Πελοποννήσου και όρ-

γωσε εκεί πολλά χωράφια. Και πώς το έμαθες αυτό; Μου το είπε ο Θανασούλας Κωτσικόπουλος, μακαρίτης και αυτός.

Είχε αρρωστήσει και νοσηλεύτηκε στο Νοσοκομείο Πατρών. Στον ίδιο θάλαμο έτυχε να νοσηλεύεται κάποιος κάτοικος από την Κλειτορία. Στις συζητήσεις που κάνανε μεταξύ τους, είπε στο Θανασούλα ο Κλειτοριανός, στο γείτονα μου Δημόπουλο, στον καιρό της κατοχής, από το χωριό σου τη Χρυσοβίτσα, του είχαν φέρει ένα μεγαλόσωμο καφαλό μπάλιο βόϊδι, που το κράτησε για πολλά χρόνια. Ο Θανασούλας με όρκισε τότε να μην πω τίποτα σε κανέναν, προς αποφυγή και άλλων παρεξηγήσεων.

Ο Μπάρμπα Σπύρος, σε πρόσφατη συνάντησή μας, καίτοι διανύει το ενενηκοστό τέταρτο (94), έτος της ηλικίας του, έχοντας σώας τας φρένας του, μου επανέλαβε, σε ερώτησή μου, όλο το ιστορικό αυτής της κλοπής με κάθε λεπτομέρεια.

Άλλη μια βεβαίωση και αυτή, της αλήθειας, ότι «Ούδέν κρυπτόν». «Ούδέν γάρ εστί κεκαλυμμένον, ο ούκ αποκαλυφθήσεται, και κρυπτόν ο ου γνωσθήσεται». (Ματθ.126).

Τον ευχαριστώ, που με βοήθησε για την ιστορία του χωριού μας στην ολοκλήρωση της περιγραφής της ΖΩΟΚΛΟΠΗΣ, που σκηνή της, φοβερή, αντίκρισα στα παιδικά μου χρόνια.

Από τους προγόνους μας

Ο Διαγόρας ο Ρόδιος

Η Ρόδος, το όμορφο νησί, φημιζότανε στα παλιά τα χρόνια για τους ρωμαλέους πυγμάχους που έστελνε στους πανελλήνιους αγώνες. Ξεπερνούσε ακόμα και την Αίγινα, που ήταν κι αυτή δοξασμένη για τους αθλητές που έβγαζε.

Από τη Ρόδο κατάγονταν και η περίφημη οικογένεια των Διαγοριδών.

Ο Διαγόρας αφού νίκησε, σαν πυγμάχος, σε πολλούς αγώνες, είχε την ευτυχία να δει και τους γιούς του και τους εγγόνους του να νικούν στους Ολυμπιακούς αγώνες.

Η παράδοση λέει ότι πέθανε πολύ ευτυχισμένα. Στους Ολυμπιακούς αγώνες είχαν νικήσει οι δύο γιοί του, ο Αγησίλαος και ο Δημάγητος. Οι ελανοδίκες τους στεφάνωσαν και οι θεατές τους καταχειροκρότησαν.

Τότε αυτοί στεφανωμένοι καθώς ήταν πλησιάζουν το γέροντα πια πατέρα τους,

που παρακολουθούσε κι αυτός τους αγώνες. Βάζουν στο άσπρο του κεφάλι τα στεφάνια που είχαν πάρει. Τον σηκώνουν στους ώμους τους και τον φέρνουν γύρω σ' όλο το στάδιο. Όλοι οι θεατές σηκώνονται όρθιοι και επευφημούν πατέρα και γιούς.

Τότε ένας θεατής συγκινημένος από τη μεγάλη αυτή ευτυχία του Διαγόρα φωνάζει:

- Πέθανε τώρα Διαγόρα! Σου φτάνει τόση ευτυχία!

Και πραγματικά ο Διαγόρας πέθανε μέσα στο στάδιο, από τη συγκίνησή του. Πέθανε στην αγκαλιά των γιών του, ενώ οι θεατές τον έραιναν με άνθη.

Σ.Σ. Από το αναγνωστικό Ε' τάξης των παιδιών της προσφυγιάς (Ουγγαρία 1963).

Ημερολόγια

- Ένα εξαιρετικό ημερολόγιο της Αδ/τας Βιθυνών, με σπίτια προσφύγων στη νέα πατρίδα Νίκαια Πειραιώς λάβαμε από την εκδότρια του περιοδικού «Βιθυνιακά Χρονικά» κ. Επιχ. Μιχαηλίδου, η οποία υπηρέτησε αρκετά χρόνια καθηγήτρια στο Γυμνάσιο - Λύκειο Κόνιτσας. Πολλά ευχαριστήρια.

- Το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ της Αδ/τας Λαγκαδιωτών είναι και φέτος, όπως και τις άλλες χρονιές, πολύ καλό. Μπράβο στην Αδ/τα

Ελευθερία και Δημοκρατία

... και εἶπεν ὁ Θεός:
«Ἐκ παντὸς δέντρου τοῦ παραδείσου
θέλεις τρώγεις ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ
κακοῦ οὐδέποτε, διότι θέλεις ἀποθάνειν»
(βίβλος Γένεσις κεφ. β)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Εἶναι ἡ πρώτη θεϊκὴ διατύπωση περὶ Ἐλευθερίας, μὲ τοὺς περιοριστικούς της ὅρους πού μαζί με τὴ Δημοκρατία ἀποτελοῦν, θεωρητικά, ἀλληλένδυτες ἔννοιες ταυτιζόμενες σὲ μία καὶ τὴν αὐτή.

Ἐλευθερία εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' τὰ δεσμὰ τῆς ψυχοσωματικῆς καταπίεσης, τοῦ καταναγκασμοῦ, τῶν ἐξαρτήσεων καὶ ἡ ἀπόχτηση δυνατότητας ἀβίαστης ἐκδρασης, ἐνέργειας, δράσης, ἐπιλογῆς σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς δραστηριοτήτων, ὅπως τῆς παιδείας, πολιτικῆς, οἰκονομίας, ἐργασίας καὶ τῶν ἐπιτρεπόμενων ὁρίων διότι ἐκεῖ πού τελειώνει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἑνὸς ἀρχίζει ἐκείνη τῶν ἄλλων.

Ἐν τούτοις ἡ ὑπέρμετρη, ἀχαλίνωτη ἐλευθερία, εὐκόλα ὀλισθαίνει πρὸς τὴν ἀσυδοσία καὶ τὸν αὐταρχισμό καὶ ζημιώνει τὴν κοινωνία.

Δημοκρατία ἓνας θεσμὸς καὶ πολιτικὸ σύστημα διακυβέρνησης χώρας μὲ ἐξουσίες πού ἐκπηγάζουν ἀπ' τὴν ἐλεύθερη βούληση τοῦ λαοῦ μὲ ἀνάδειξη, κατόπιν ἐκλογῶν ἢ ἐπιλογῶν, τῶν καλύτερον καὶ ἀξιοτέρων πολιτῶν ὡς ἐκρποσώπων - πληρεξουσιῶν τοῦ πολιτειακοῦ ἴστοῦ, τὴ διασφάλιση τῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀσφάλειας.

Βάση καὶ ἀρχὴ τῆς Δημοκρατίας ἡ θέληση τῆς πλειοψηφίας.

Κράτος εἶναι ἡ ἐκάστοτε νόμιμα ἐκλεγμένη ἐξουσία μὲ ἀνθρώπους ὑπεύθυνους γιὰ τὴν ὁμαλὴ καὶ ἄρτια λειτουργία θεσμῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, τὴν εὐταξία, τὴν πολὺπλευρη πολυεπίπεδη ἀνάπτυξη τῆς πολιτείας, τὴν πρόοδο, τὴν προστασία της ἀπὸ ἐσωτερικοῦς ἢ ἐξωτερικοῦς κινδύνους, τὴν πρόληψη φυσικῶν καταστροφῶν, τὴν πλήρη ἐφαρμογὴ τοῦ δίκιου τὴν τήρηση ὄρκων πιστῆς διακυβέρνησης καὶ τὸ σεβασμὸ τοῦ πολίτη.

Εὐνομούμενη πολιτεία θεωρεῖται ἐκείνη ὅπου τὸ κράτος

- Πολιτεύεται ἔντιμα, δίκαια, ὑπεύθυνα καὶ θαρραλέα, χωρὶς παρεκλήσεις ἀπ' τὶς ὑποσχέσεις τὰ προγράμματα καὶ τοὺς σκοπούς, χωρὶς παρεκκλίσεις καὶ παραβιάσεις ἀρχῶν, κατευθύνσεων καὶ πάντοτε μεσ στὰ πλαίσια τῆς νομιμότητας.

- Ὄταν πολιτεύεται καὶ ἐνεργεῖ μὲ σοφία, λογικὴ, σωφροσύνη, ἀποφεύγοντας τὶς ἐπιπολαιότητες, δολοπλοκίες, ἰδιοτέλειες, προσέχοντας μὴν τυχὸν ὀδηγηθῆ πρὸς τὸν αὐταρχισμό καὶ ἐκτραπεῖ σὲ ἀντιδημοκρατικὲς ἀτραπούς.

- Ὄταν ἀποβλέπει στὴν εὐημερία καὶ προστασία τοῦ πολίτη.

- Ὄταν ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα δὲν ἀτονεῖ καὶ δὲν ἐκφυλίζεται, τὸ δὲ ἐνδιαφέρον γενικώτερης ἀνάπτυξης τῶν τομέων οἰκονομίας, παιδείας, ἐργασίας,

πολιτισμοῦ παραμένει ζωηρό, ἀσταμάτητο ὥστε ἡ ἐξέλιξη νὰ εἶναι συνεχῆς στὸ χρόνο καὶ γιὰ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις

• Ὅταν τιμωρεῖται παραδειγματικὰ τὸ ΕΓΚΛΗΜΑ.

Ὅμως ὀλοκληρωμένη καὶ πραγματικὴ Δημοκρατία λογίζεται ἐκείνη στὴν ὁποία ὁ κάθε πολίτης θὰ πρέπει ν' ἀπολαμβάνει ὄχι μόνο τὴν ἐλευθερία ἀλλὰ νὰ ἔχη καὶ τὴ δυνατότητα καὶ τὰ μέσα ἀπόχτησης τῶν ἀγαθῶν τῆς Δημοκρατίας, τὴν ἀπόλαυση αὐτῶν, πὺ προϋποθέτει ὑποβοήθηση τῶν προσπαθειῶν ἀπ' τὴν πολιτεία, γιὰ ἐπίτευξη καὶ πραγματοποίηση στόχων καὶ σχεδίων, διευκολύνοντας κατὰ τὰ πρῶτα νεανικὰ χρόνια κάθε ἐνεργὸ πολίτη ἢ ἀκμαῖο ἀπόμαχο τῆς ζωῆς, ἐνισχύοντας αὐτὸν μὲ ὑλικά μέσα ἢ χρηματοδοτήσεις μὲ λογικοὺς ὄρους, χωρὶς διακρίσεις ἢ ταξικὸὺς ἀποκλεισμοὺς καὶ μὲ βάση τὶς διαχρονικὲς ἀξίες Ἰσονομίας - Ἰσοπολιτείας - Δικαιοσύνης.

Θ' ἀποφεύγονται ἔτσι σφάλματα ἀδικίες, βάσανα, στενοχώριες, διάψευση ἐλπίδων, ἀφανισμὸς ὀνείρων προτοῦ γίνουσι αἰτίες ἔριδων, ἀναρχίας κοινωνικῶν ἀναστατώσεων καὶ συγκρούσεων διαφόρων μορφῶν.

Καὶ ἐγγυήτριες ἢ ἀσφαλιστικὲς δικλειίδες τῆς ἀληθινῆς Δημοκρατίας παραμένουν οἱ:

Ἰσονομία, κατὰ τὴν ὁποία ὅλοι γενικὰ οἱ πολίτες ἀνεξαιρέτως καὶ ἀνεξάρτητα φύλου ἢ κοινωνικῆς τάξης, εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ Νόμου, οὐδεὶς ὑπεράνω αὐτοῦ, μὲ δικαιώματα καὶ ὑποχρέωση τήρησης αὐτοῦ.

Δικαιοσύνη μὲ τὴ θεία τῆς προέλευση ἔχει ἀποστολὴ τὴ διατήρηση τῆς εὐταξίας, τὴν ἀποτροπὴ καὶ καταδίκη τῆς παρανομίας τὴ διευθέτηση διαφορῶν μεταξὺ ἀντιδίκων, τὴν ἀμερόληπτη καὶ μὲ καθαρὴ συνείδηση ἐκδίκαση ὑποθέσεων καὶ τέλος τὸν ἔλεγχο τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ὅταν παρεκκλίνει τῶν ἀρχῶν τῆς.

Εἶναι τὸ ἰσχυρότερο στήριγμα τῆς Δημοκρατίας ὅταν ἀσκεῖται δίκαια καὶ ἀποτελεσματικὰ καὶ πρέπει νὰ διασφαλίζεται ἡ ἀνεξαρτησία τῆς.

Ἡ πλημμελὴς ἄσκηση τῆς ἐξουσίας αὐτῆς ἐκκολάπτει τὸ ΚΑΚΟ.

Ἡ ἀρμονικὴ συνεργασία τῶν θεσμῶν αὐτῶν καὶ ἀνεμπόδιστη λειτουργία τους μειώνουν ἢ περιορίζουν στὸ ἐλάχιστο.

α) Τα Βάσανα ἀποτέλεσμα καὶ γέννημα ψυχοσωματικῆς τυραννίας τῶν πολιτῶν ἀπὸ τὴν ἐπίδραση ἐνδογενῶν καὶ ἐξωγενῶν αἰτιῶν, κοινωνικῶν ἀποκλεισμῶν, νομοθετικῶν παραβάσεων καὶ σφάλματα ἀρχόντων τῆς πολιτείας.

Μαζὶ μὲ τὶς ἀτομικὲς, ψυχολογικὲς εὐαισθησίες αὐξάνεται ἡ ἔνταση τῶν βασάνων καὶ συνεργοῦν στὴν γέννηση τοῦ ΚΑΚΟΥ.

β) Τὶς στενοχώριες πὺ δημιουργοῦνται ἀπ' τὰ παραπάνω αἴτια καὶ ὅταν παραμένουν ἄλυτα τὰ προβλήματα τοῦ πολίτη.

γ) Τὶς ἐλπίδες πὺ γεννιοῦνται ἀμέσως μὲ τὴ συνειδητὴ γνώση καὶ ἀντίληψη τοῦ φυσικοῦ κόσμου. Χάνονται ὅταν δὲν πραγματοποιοῦνται, φέρνοντας ἀπογοήτευση καὶ θλίψη.

δ) Τὰ ὄνειρα νοητοὶ ἢ πραγματικοὶ σχεδιασμοὶ γιὰ καλύτερη ζωὴ. Ἀργοσβήνουν ὅταν δὲν πραγματοποιοῦνται, ἀπογοητεύουν ὅταν ἐπικρατοῦν ἀδικίες, ἐχθρότητες καὶ ἀστοχίες πολιτικῆς ἐξουσίας.

Ἡ ἔνταση τῶν ὀνείρων μειώνεται καθὼς περνᾷ ὁ χρόνος.

Συμπερασματικά

α) διατάραξη σχέσεων μεταξύ τῶν θεσμῶν Ἰσονομίας, Ἰσοπολιτείας καὶ Δικαιοσύνης ἐξ αἰτίας λειψῆς συνεργασίας καὶ ἀτελοῦς συντονισμοῦ ἐκτρέφει τὸ ΚΑΚΟ, δουλώνει τὸν πολίτη, εὐτελίζει τὴν ἀξιοπρέπεία του, κλονίζει τὴν ἐμπιστοσύνη του στὴ Δημοκρατία ἢ ὅποια ἂν δὲν ἀντιδράσῃ ἄμεσα καὶ ἀποφασιστικὰ θὰ ἐκφυλιστεῖ καὶ θὰ μεταλλαχθεῖ σὲ αὐταρχικὸ καθεστῶς.

Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀτιμωρία τῶν παραβατῶν τοῦ Νόμου θὰ ἐνισχυθοῦν οἱ ἐχθρικές ἐνέργειες κατὰ τῆς Δημοκρατίας.

β) Μὲ ἀρμονικὴ - ὁμαλὴ λειτουργία θεσμῶν καὶ ἐξουσίας ἀμβλύνονται τὰ προβλήματα σταθεροποιεῖται τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα, ὑποχωροῦν οἱ ἔριδες καὶ ἀμφισβητήσεις, εἰρηνεύει ἡ κοινωνία.

γ) Ἡ Εὐταξία σὰν ἀποτέλεσμα καλῆς λειτουργίας τῆς Δημοκρατίας διασφαλίζει περισσότερο τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀγάπη ἐνῶ ἀναπτύσσονται σχέσεις, σχεδὸν ἐρωτικές καὶ ἡ κοινωνία ἀρχίζει νὰ εὐημερῇ καθὼς ἀνεμπόδιστα χωρὶς ταραχὲς σημειώνεται ἀνάπτυξη καὶ πρόοδος σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς δραστηριοτήτων καὶ κατοχυρώνεται ἰσχυρὴ καὶ σεβαστὴ πολιτεία.

Καὶ ἐφόσον ἡ εὐφυΐα τῶν πολιτῶν καὶ ἡ εὐγενὴς ἄμιλλα ἀναπτύσσονται, σταθερὰ ἐνισχύεται τὸ ΚΑΛΟ, μειώνεται ἡ διαφθορὰ καὶ ὑποχωρώντας τὸ ΚΑΚΟ ἐξελίσσεται ἡ πολιτεία σὲ **ΙΔΑΝΙΚΗ**.

«Κάθε θεληματικὸς ἢ ἀθέλητος περιορισμὸς τῶν ἐλευθεριῶν ἔκφρασης ἐπικοινωνίας, δράσης καὶ ἀνεξαρτησίας, ἐγκυμονεῖ κινδύνους, κοινωνικὲς ἀντιθέσεις, βάσανα, στεχώριες, φέρει τὴ διάψευση τῶν ἐλπίδων, τὸν ἐκφυλισμὸ τῶν ὀνείρων καὶ τὴν ἀνεξέλεγκτη ἀναρχία».

Ἀνάγκη νὰ διαφυλαχτοῦν **Ἐλευθερία-Δημοκρατία** γιὰ ἀποτροπὴ τῶν ἐπικίνδυνων φαινομένων καὶ κινδύνων κατὰ τῆς εὐημερούσας Πολιτείας.

Ἡ διαφύλαξη ὅμως τῶν ἀγαθῶν Ἐλευθερίας Δημοκρατίας ἀπαιτεῖ ἄξιους, καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἄρχοντες - πληρεξούσιους τοῦ λαοῦ ποὺ νὰ διαθέτουν τὶς ἀρετὲς ὅπως:

Θάρρος-Εντιμότητα-Ὁξυδέρκεια-Ἠθικὸ ἀνάστημα - Ἀφοσίωση στὸ καθῆκον - Σθένος καὶ ἰσχυρὴ θέληση πάταξης τῆς παρανομίας - Ὀλοκληρωμένη παιδεία - Ἀγάπη γιὰ τὸν πολίτη καὶ τὴν πατρίδα - Ἀκεραιότητα χαρακτήρα - Ἀγωνιστικότητα καὶ διάθεση θυσίας.

Ἔτσι μόνον οἱ πολῖτες μποροῦν νὰ ἐλπίζουν σὲ καλύτερες μέρες καὶ εὐτυχέστερο μέλλον, μὲ φωτισμένους ἄρχοντες καὶ ὄχι μὲ ἐπιβήτορες τῆς ἐξουσίας.

Γεώργιος Μαυρογιάννης

Τα παράξενα της Φύσης

Με την εξελικτική πορεία των έμβιων όντων, που άρχισε πριν εκατομμύρια χρόνια στον πλανήτη μας και συνεχίζεται με το πέρασμα του χρόνου, αναπτύσσεται και η νοημοσύνη σ' αυτά.

Το πιο νοήμον απ' όλα αναδείχτηκε ο άνθρωπος που με τα θαυμαστά επιτεύγματα του κατέκτησε τον πλανήτη και εισχώρησε ακόμα και στο Σύμπαν...

Νοημοσύνη, όμως, παρατηρούμε και στα ζώα όπως στα δελφίνια, στα άλογα, στο σκύλο και σε πολλά άλλα.

Αφορμή γι' αυτές τις σκέψεις μου έδωσε το εξής περιστατικό: Ένα απόγευμα καθώς άνοιξα την πόρτα να βγώ έξω από το σπίτι, βλέπω ξαφνικά να φτερουγίζει πάνω από το κεφάλι μου ένα πουλάκι στο μέγεθος σπουργιτιού και να προσγειώνεται στο σαλόνι. Παρατήρησα ότι στο πεζούλι του αυλόγυρου παραμόνευε ένας γάτος και δεν ξεκολλούσε το βλέμμα του από την πόρτα του σπιτιού όπου τρύπωσε το πουλί.

Έκανα τη σκέψη ότι ο γάτος κυνηγούσε το πουλάκι κι αυτό στην απόγνωσή του μπήκε στο σπίτι να βρει προστασία.

Το πιάνει ο γιός μου χωρίς αντίδραση και μου το δίνει στο χέρι όπου κάθισε με άνεση καθώς το χάιδευα, λες κι ένιωθε σιγουριά που βρήκε ζεστή φιλοξενία (βλ. φωτο).

Το πουλί πέρασε τη νύχτα σε μια πο-

λυθρόνα με λίγα ψίχουλα και ένα τασάκι με νερό.

Το πρωί απελευθερωμένο πέταξε κατ' ευθείαν στο διπλανό πυκνόφυλλο δέντρο...

Φαίνεται ότι νοημοσύνη έχουν όλα τα ζώα από τα μεγαλύτερα ως τα μικρότερα σε διαφορετικό βαθμό το καθένα. Ας παραδεχτούμε ότι το κυνηγημένο πουλάκι από ένστικτο κατέφυγε στο σπίτι για να σωθεί. Πώς δεν αντέδρασε στο πιάσιμο και στο χάιδεμα; Δεν πρέπει να συμπεράνουμε ότι θα'χει κι αυτό ένα βαθμό νόησης;

Σ.Τ.

Σ.Σ. Στην κατοχή η θεία μου είχε ένα μικρόσωμο σκυλάκι. Όταν η θεία μου από τις ταλαιπωρίες πέθανε μαζί με τον κόσμο ακολούθησε στο νεκροταφείο και το σκυλάκι. Από τη μέρα εκείνη και για μια εβδομάδα, το σκυλάκι ούρλιαζε πάνω από τον τάφο προκαλώντας ρίγος στον κόσμο που το άκουγε. Αυτό το περιστατικό μου έμεινε ανεξίτηλο στη μνήμη....

25^η ΜΑΡΤΙΟΥ Η Α-ΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

(ομιλία για την 25η Μάρτη από την Σωσάννα Τάτση)

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ο Πειρασμός

Έστησ' ο Έρωτας χορό με τον ξανθόν
Απρίλη,

Κι η φύσις ηύρε την καλή και τη γλυκιά
της ώρα,

Μεγαλύτερος αντίπαλος των ελευθέρων
πολιορκημένων η μαγευτική ομορφιά της φύσης
την ώρα που αναγεννιέται και η ανθρώπινη λα-
χτάρα για ζωή. Αυτή είναι η θωριά του ποιητή
απέναντι στα γεγονότα, ικανή να υποκινήσει μη-
χανισμούς επιλογής, ερμηνείας και σύνθεσης
που διαμορφώνουν τη συλλογική μνήμη μιας κοι-
νωνίας για το απώτατο και πρόσφατο παρελθόν.

Η οργιαστική ανοιξιάτικη φύση χρίζεται
πρωταγωνίστρια και περιγραφόμενη σε όλη
της την έκταση, με κινηματογραφικό τρόπο,
φαίνεται να στέλνει από παντού και σε όλα
ένα ορμητικό μήνυμα ζωής:

«Οποίος πεθάνει σήμερα, χίλιες φορές
πεθαίνει!».

Κι αυτή είναι η δεύτερη αναφορά, ολως
διόλου υπαινικτική, στον πόλεμο. Η φύση εμ-
φανίζεται σαν πειρασμός. Διότι του πολιορκη-
μένου «τρέμει η ψυχή και ξαστοχά γλυκά τον
εαυτό της».

Θα ξεχάσουν οι πολιορκημένοι το χρέος
τους και θα παραδοθούν δελεασμένοι από τη
ομορφιά της φύσης και την δίψα για ζωή που
αποπνέει;

Ή θα μιμηθούν τον, προγενέστερο ιστο-
ρικά «Διάκο» που αντιμετώπισε παρόμοιο δί-
λημμα και δεν υπέκυψε, περιοριζόμενος μόνο
να παρατηρήσει πικρά:

«Για δεσ καιρό που διάλεξε ο Χάρος να με
πάρει, τώρα που ανθίζουν τα κλαδιά και βγά-
ζει η γη χορτάρι»;

Στη μάχη της Αλαμάνας ο Αθανάσιος Διά-
κος θα ζωντανέψει τις θερμοπύλες. Τιμή σ'
εκείνους όπου στην ζωή των ώρισαν και φυ-
λάγουν θερμοπύλες.

Ο ποιητής θεωρεί πως θα πρέπει να τι-
μούμε τους ανθρώπους που έχουν καθορίσει
στη ζωή τους κάποιες σημαντικές αρχές, κά-
ποιους πολύτιμους σκοπούς και φροντίζουν
να τους υπερασπιστούν.

*Ποτέ από το χρέος μη κινούντες
δίκαιοι κ' ίσιοι σ' όλες των τες πράξεις,
αλλά με λύπη κιόλας κ' ευσπλαχνία*

Οι άνθρωποι που φυλάνε τις θερμοπύλες
που οι ίδιοι έχουν ορίσει για τον εαυτό τους,
είναι κατά τον Καβάφη, αμετακίνητοι από την
αρχική τους απόφαση και δεν παρεκκλίνουν
ποτέ από το σκοπό τους, χωρίς όμως να αφή-
νουν την αυστηρότητα των αρχών τους να
επηρεάζει τη βασική αρετή των ηθικών αν-
θρώπων, δηλαδή την ευσπλαχνία και τη συμ-
πόνια για τους άλλους ανθρώπους. Ο ποιητής
εδώ κάνει μια βασική διάκριση, καθώς πέρα
από τους φιλεύσπλαχνους και αφοσιωμένους
υπερασπιστές των «θερμοπυλών», υπάρχουν
και εκείνοι που υπερασπίζονται τους σκοπούς
και τις αρχές τους με φανατισμό και μνησικα-
κία για τους άλλους ανθρώπους. Ο Καβάφης
θεωρεί αξιέπαινους μόνο εκείνους που δεν
γίνονται απάνθρωποι στο όνομα των αρχών
και των πεποιθήσεών τους.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ
στο πρόσφατο γεγονός που αναστάτωσε τη

μικρή κοινωνία της Κόνιτσας και μιλώ βέβαια για την απάνθρωπη επίθεση εναντίον κάποιων απροστάτευτων, ανήλικων, άοπλων και κατατρεγμένων παιδιών που βρίσκονται στην κατά τα άλλα φιλόξενη αυτή ακριτική περιοχή. Αυτά τα παιδιά που θλίβομαι και μόνο που τους έχουμε δώσει την ετικέτα «ασυνόδευτα» λες και είναι μπαγκάζια που δεν έχουν προορισμό. Αν νομίζουν οι ηθικοί αυτουργοί που βρίσκονται πίσω από τέτοιες συμπεριφορές ότι «φυλάγουν θερμοπύλες» πλανώνται πλάνην οικτρά. Αν αυτό κατάλαβαν από την ιστορία που διδάχτηκαν, η Ιστορία ως μάθημα απέτυχε. Γιατί, ακόμη και σε όλους τους πολέμους που διενεργήθηκαν στο πέρασμα της ιστορίας, και δεν είναι λίγοι, υπήρχε τουλάχιστον θεωρητικά η σιωπηρή συμφωνία ο άμαχος πληθυσμός (παιδιά, γέροι και γυναίκες) να απομακρύνονται, και να συγκρούονται ίσοι προς ίσους. Σίγουρα δεν είναι η πρώτη φορά που η συμφωνία αυτή δεν τηρείται.

Η πρώτη Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου κήρυξε την ανεξαρτησία του ελληνικού έθνους ενώ ο δυνάστης εξακολουθεί να βαυκαλίζεται με μια σειρά αποτρόπαιων εγκλημάτων εναντίον άμαχου πληθυσμού. Καταστροφή των Ψαρών, ολοκαύτωμα στη Χίο!

Και περισσότερη τιμή τους πρέπει όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν) πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος, κι οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε.

Εδώ ο ποιητής αναφέρεται στην προδοσία των Σπαρτιατών στη μάχη των Θερμοπυλών από τον Εφιάλτη. Ένα απαισιόδοξο μήνυμα ότι οι γενναίοι προβλέπουν ότι συχνά επικρατεί η ανηθικότητα. Είναι λοιπόν χρέος όλων μας, ολόκληρης της τοπικής κοινωνίας να γαλουχήσουμε τη νέα γενιά με αρετές όπως το φιλότιμο, η αξιο-

πρέπεια και η φιλανθρωπία που χαρακτήριζε το λαό μας ακόμη και στις πιο δύσκολες περιόδους της ιστορίας μας. Τότε οι όποιες σειρήνες της μισαλλοδοξίας και της μισανθρωπίας δεν θα βρίσκουν ευήκοα ώτα για να στάξουν το δηλητήριο τους. Από το βήμα αυτό και ως μέλος της τοπικής εκπαιδευτικής κοινότητας, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι αυτή είναι η πρώτητιστη έγνοια όλων των εκπαιδευτικών που έχουμε την τιμή και την ευθύνη να διαπαιδαγωγούμε τη νέα γενιά. Βέβαια, το έργο αυτό αποδεικνύεται εξαιρετικό σύνθετο, γιατί χρειάζεται σύμπνοια και αλληλεπίδραση όλων των φορέων κοινωνικοποίησης των νέων για να μπορέσουμε όλοι μαζί να διώξουμε τους Εφιάλτες. Ως σύλλογος διδασκόντων ήδη καταδικάσαμε με δημόσια καταγγελία το γεγονός. Κι από αυτό το βήμα καταθέτουμε την αγάπη μας αλλά και την αγωνία μας προς όλους τους μαθητές. Γιατί τους θέλουμε όλους, δεν χαρίζουμε ούτε έναν! Και με αυτή την κατάθεση κλείνω την παρένθεση αυτή.

Ο λόγος που σήμερα θυμόμαστε τα γεγονότα αυτά είναι ακριβώς για να μην επαναλαμβάνονται τα ίδια ή και χειρότερα λάθη. Αλλιώς δεν έχει κανένα νόημα καμία τελετή και καμία μνήμη. Αυτά τα γεγονότα συγκλόνισαν την Ευρώπη και έστρεψαν την κοινή γνώμη στη μικρή αυτή γωνιά της γης. Απλοί άνθρωποι συγκινημένοι συρρέουν στην πατρίδα μας για να συμπαρασταθούν ο καθένας με ό, τι μπορούσε.

Μπορεί το κίνημα του φιλελληνισμού να ήταν μια αθώα και ρομαντική εκδήλωση συμπάραστασης διαποτισμένη από τα κηρύγματα του Διαφωτισμού, δε συνέβαινε όμως το ίδιο και με τους αρχηγούς των κρατών και ειδικά αυτών που ονομάστηκαν Μεγάλες δυνάμεις. Μπροστά στην επικείμενη αποσάρθρωση της αλλοτινής κραταιάς Οθωμανικής Αυτοκρατο-

ρίας ξεκίνησαν έναν αγώνα κηδεμονίας που φυσικά προσέβλεπε στην ικανοποίηση των δικών τους οικονομικών συμφερόντων. Αυτό ήταν κάτι που οι έλληνες όφειλαν να εκμεταλλευθούν, όπως και έκαναν.

Τελικά, επειδή το ισχυρότερο και με μεγαλύτερη επιρροή τμήμα της ελληνικής κοινωνίας εμπνεύστηκε από τον διαφωτισμό, μπόρεσε να μεταλαμπαδεύσει στο μεγαλύτερο μέρος των ελλήνων τα προοδευτικά ιδεώδη. Οι έλληνες από την πλευρά τους έκαναν τα αδύνατα δυνατά προκειμένου να πείσουν τους ευρωπαίους, χρησιμοποιήσαν ως θέλγητρο την ιστορία τους, ενώ εκμεταλλεύθηκαν τους μεταξύ τους ανταγωνισμούς, τη διεθνή διπλωματία, την προπαγάνδα κ.ά. Έπρεπε να πείσουν τους ευρωπαίους ότι τους διέτρεχαν τα ίδια ιδανικά. Στην προσπάθειά τους αυτή βρήκαν εμπόδιο τον τοπικό συντηρητισμό που πήγαζε από τα τοπικά συμφέροντα και από την ξενοφοβία.

Η Αγγλία από τη μια ενδιαφερόταν για τα εμπορικά περάσματα και από την άλλη δεν ήθελε να χαρίσει στην Ρωσία την «κηδεμονία» της Ελλάδας που ήθελε να την χωρίσει σε ζώνες της επιρροής της.

Έτσι οι Μεγάλες Δυνάμεις ανακήρυξαν Βασιλείς για την Ελλάδα. Οι βασιλείς αυτοί αποτελούσαν κάποιο είδος εγγυητή, για να δημιουργηθεί μια πιο «ασφαλή» ατμόσφαιρα ώστε να προωθήσουν τα συμφέροντα τους.

Τα πλοία των τριών Δυνάμεων καταδίωξαν τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο και τον καταναυμάχησαν στον κόλπο του Ναβαρίνου (20 Οκτώβρη 1827). Ο Πόλεμος της Ελληνικής Ανεξαρτησίας διήρκεσε περίπου επτά χρόνια κατά τα οποία οι εσωτερικές πολιτικές διεργασίες και συγκρούσεις αποδείχθηκαν εξίσου σφοδρές με εκείνες στα πεδία των μαχών και

στα κέντρα αποφάσεων της διεθνούς διπλωματίας. Μέσα από περίπλοκες αλλαγές των πραγμάτων και την πολυπρόσωπη επέμβαση της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας δημιουργήθηκε το πρώτο ανεξάρτητο εθνικό κράτος στην ελληνική ιστορία, ορίστηκαν τα σύνορά του καθώς και ο πρώτος Κυβερνήτης του, ο Κερκυραίος Ιωάννης Καποδίστριας.

Ο Αγώνας ήταν πολυμέτωπος γιατί αμέσως μετά έπρεπε να αντιμετωπίσουν και τις προνομιούχες ομάδες των κοτζαμπάσηδων και κάθε άλλου που λύγιζε τη μέση του στους Τούρκους αποκτώντας κάποια προνόμια, που βέβαια ποθούσαν την εθνική αποκατάσταση, αλλά την ήθελαν με κάποιο τρόπο που να μην βλάπτει τα συμφέροντά τους. Είναι δίκαιο και σκόπιμο να γνωρίζουμε και την σκοτεινή πλευρά της ιστορίας με αίσθημα ευθύνης για το παρόν. Με τον Αγώνα αρχίζει μια εσωτερική κρίση, μια διχόνοια φαρμακερή για το ποιος θα πάρει την εξουσία. Δεν δίστασαν να παραμερίσουν τη λαϊκή ηγεσία με κάθε τρόπο, με κατατρεγμούς και δολοφονίες. Ο επαναστατημένος λαός οδηγείται σε εμφύλιο σπαραγμό κάτω από την ξένη προστασία. Ενώ λοιπόν ο εχθρός απομακρύνονταν δραματίζεται εις βάρος των ελλήνων ένα παιχνίδι οικονομικής και διπλωματικής εξάρτησης, ώστε να ελέγχονται οι μελλοντικές εξελίξεις. Ο Κολοκοτρώνης κλείστηκε στη φυλακή, δικάστηκε και καταδικάστηκε σε θάνατο από Βρετανό Εισαγγελέα. Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος δολοφονήθηκε ίσως και ο Καραϊσκάκης. Οι ραγιάδες ψήφισαν δημοκρατικά συντάγματα και οι ξένοι καθόριζαν βασιλιάδες και μοναρχικό πολίτευμα, συνέτασσαν όρους για επαχθή δάνεια που ταλαιπωρούν τη χώρα μας μέχρι σήμερα. Επέλεξαν δικό τους κυβερνήτη οι

Ελληνες που όμως έπεσε δολοφονημένος ίσως από χέρια αδερφικά. Δαπανήθηκε το φως του Διαφωτισμού, έπαθαν φθορά οι συνειδήσεις, κακοποιήθηκε ακόμη και η γλώσσα για λόγους υποτέλειας.

Βαθιά λυπημένος ο κορυφαίος αγωνιστής Μακρυγιάννης μας δίνει μαθήματα εθνικής αυτογνωσίας. Αγράμματος και ταπεινός για την αμάθειά του, μας κληροδοτεί μια εθνική διαθήκη με το απελέκητο γράψιμό του, χαράζοντας πάνω στο χαρτί την ίδια τη φωνή του με σοφία, εκφραστική αμεσότητα και τη μαστοριά του λαϊκού αφηγητή, όπως θα παρατηρήσει αργότερα ο Σεφέρης.

«Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμεν κι όλοι μαζί και να μην λέγει ούτε ο δυνατός «εγώ» ούτε ο αδύνατος, ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστεί μόνος του και φκιάσει ή χαλάσει, να λέγει «εγώ» όταν όμως αγωνίζονται πολλοί και φκιάνουν, τότε να λένε «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» κι όχι εις το «εγώ». Και εις το εξής να μάθομεν γνώση, αν θέλομεν να φκιάσομεν χωριόν, να ζήσομεν όλοι μαζί.»

Εκτιμώντας ότι η κατάσταση είχε αλλάξει, ο Καποδίστριας θεώρησε ότι τώρα μπορούσε να αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας. Έφτασε στο Ναύπλιο στις 7 Ιανουαρίου του 1828 συνοδευόμενος από πολεμικά πλοία των δυνάμεων. Η άφιξη του έκανε μεγάλη αίσθηση με αποτέλεσμα να διακοπούν οι εμφύλιες διαμάχες που είχαν ξεσπάσει στην πόλη. Ο Καποδίστριας δεν κατάφερε να έχει και αργότερα την ίδια επιτυχία, παρότι προσπάθησε να σταματήσει τις εμφύλιες διαμάχες, να επιβληθεί στα τοπικά συμφέροντα, να δώσει γη στους άκληρους να δημιουργήσει ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος με κεντρική διοίκη-

ση, νομική και εκτελεστική εξουσία. Τελικά η αντίδραση και η δυσαρέσκεια απέναντι στην πολιτική του ήταν μεγάλη, με αποτέλεσμα να δολοφονηθεί το 1831.

Είναι αναμφισβήτητα μία από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της σύγχρονης Ελλάδας, πράγμα που για την ελληνική πραγματικότητα αλλά και νοοτροπία, σημαίνει πως όσο αγαπήθηκε, άλλο τόσο τον μίσησαν. Αυτό άλλωστε επιβεβαιώνεται και από το θάνατό του.

Ωστόσο κρίνω αναγκαίο να αναφέρω μια προγενέστερη δράση του Καποδίστρια όχι στον ελληνικό χώρο αλλά στο εξωτερικό.

Το 1813 ο Ιωάννης Καποδίστριας διορίζεται ως εκπρόσωπος της Ρωσίας στην Ελβετία. Ο Καποδίστριας συνέβαλε στην ενότητα και ανεξαρτησία του κράτους της Ελβετίας υπό την νέα της δομή, καθώς ήταν από τους εμπνευστές του διαχωρισμού της, σε 19 αυτόνομα κρατίδια, τα καντόνια. Συνεισέφερε επίσης στην διαμόρφωση του ελβετικού συντάγματος, αλλά και την μετέπειτα ουδέτερη στάση της χώρας.

Μελέτησε τις ανάγκες των Ελβετών και εισήγαγε σ' αυτούς την ελληνική έννοια του Κοινοτισμού και της κλασσικής άμεσης Δημοκρατίας που επικρατούν μέχρι και σήμερα στην εν λόγω χώρα και συνιστούν αίτιο ευημερίας.

Η ευγνωμοσύνη της Ελβετίας προς το πρόσωπο του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδος, δεν φθάνει μόνο μέχρι την χορήγηση υπηκοότητας. Η πόλη της Λωζάννης, τον Σεπτέμβριο του 2009, έκανε τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Ιωάννη Καποδίστρια, ως ένδειξη τιμής στον πρώτο Επίτιμο Δημότη της πόλης».

Κλείνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι σήμερα για άλλη μια φορά, θυμόμαστε καί φέτος την ιστορία της απελευθέρωσής μας από τους Τούρκους! Μια ιστορία που οδήγησε το

έθνος μας από το σκοτάδι της δουλείας στο φως της ελευθερίας.

Τιμάμε τους ήρωες . Τιμάμε τους Μάρτυρες. Όχι μόνο για εκείνους αλλά και για μας. Οι νεκροί δεν ζητάνε τίποτε, δε χρειάζονται τίποτε πια. Οι ζωντανοί ζητούν, και αυτοί είναι που από τους νεκρούς παίρνουν κουράγιο, αντλούνε δύναμη, πίστη στον εαυτό τους.

Όμως, κάθε φορά που θυμόμαστε όλους εκείνους που μέσα από χιλιάδες δυσκολίες πρόσφεραν ό,τι είχαν και δεν είχαν για να δημιουργήσουν ελεύθερη πατρίδα για μας είναι απαραίτητο να έχουμε αυτοσυγκέντρωση και αυτοκριτική, να τιμάμε τα περασμένα αλλά να στοχαζόμαστε και τα τωρινά.

Γιατί η ποιότητα της κληρονομιάς ανήκει στη ζωντανή ύλη που περιέχουμε, κι όχι στο ήθος και το ύφος αλλοτινών καιρών. Σύμφωνα με τη ρήση του Μάνου Χατζιδάκη.

Παρά λοιπόν τη χρονική απόσταση αυτών των φαινομένων από τον κόσμο μας, η εξέτασή τους δίνει ερεθίσματα για προβληματισμό. Έναν προβληματισμό που θα ανήκει στο Σήμερα. Και θα προκαλέσει την κοινωνική αλλαγή προς την πρόοδο ανάλογα με τις δυνατότητες και τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Έχοντας στο μυαλό μας τα διδάγματα της ιστορίας με κριτική διάθεση, να τα αφήσουμε πίσω μας εκεί όπου ανήκουν, στο παρελθόν. Υπάρχουν ζητήματα που απαιτούν άμεσα σύγχρονες λύσεις και αγγίζουν την παγκόσμια κοινότητα όπως είναι το οικολογικό ζήτημα ή η μετανάστευση και η κατευθυνόμενη και επιδιωκόμενη , από αυτούς που χαίρονται να προκαλούν πόλεμο και μίσος στις ψυχές των ανθρώπων, προσφυγιά. Είναι γνωστό ότι ο κόσμος μικραίνει χάρη στις σύγχρονες τεχνολογίες. Η διακρατική επικοινωνία

είναι εφικτή και επιτακτική. Οι τοπικές κοινωνίες οφείλουν να ελκύουν τα παιδιά τους να παραμένουν στον τόπο τους γιατί η Ελλάδα σήμερα αιμορραγεί και από την μετανάστευση των παιδιών της όπως άλλωστε πολλές φορές συνέβη και στο παρελθόν. Αυτή τη φορά όμως φεύγει το καλύτερο κομμάτι της νεολαίας μας, τα μορφωμένα παιδιά με πτυχία, μεταπτυχιακά και διδακτορικά τα οποία ενώ τα απέκτησαν μέσα στη χώρα μας, με τους φόρους που όλοι εμείς πληρώσαμε, έρχονται τώρα και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους κάπου στο εξωτερικό. Αυτή είναι μια κοινωνική πληγή που μας ενδιαφέρει όλους. Τα παιδιά της Κόνιτσας ονειρεύονται να φύγουν ενώ στον τόπο αυτό έχουν πολλά πράγματα να αξιοποιήσουν. Όλα αυτά τα προβλήματα δεν μπορούν να λυθούν εμμένοντας στην προγονοπληξία και σε ψευδαισθήσεις αλλά με τη διάθεση να ονειρευόμαστε ως ενεργοί πολίτες αυτού του κόσμου, ως κοσμοπολίτες.

Το 21 είναι μεγάλος σταθμός. Το δίδαγμα του είναι απλό και βαθύ. Δίδαξε, όπως λέει ο Κοραής, τους τότε ευρωπαίους, ότι ο άνθρωπος δεν είναι ανδράποδο.

Μα περισσότερο απ' όλα διδάσκει εμάς πως όταν είμαστε ενωμένοι μεγαλουργούμε. Εμάς που πρέπει να συνεχίσουμε το έργο εκείνων, που θεμελίωσαν την νέα Ελλάδα, της οποίας όμως η ανοικοδόμηση αποτελεί τη δική μας βαριά κληρονομιά . Να καταλάβουμε πως η αγάπη, η ομόνοια, η συνεργασία, η ειρήνη είναι ευλογία για τις ανθρώπινες κοινωνίες.

Ας σταθούμε και σήμερα αντάξιοι εκείνων που δημιούργησαν το 21, που δεν ήταν πράξη απόγνωσης, αλλά συνειδητή έξοδος από το αδιέξοδο.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

& Συμβίωσις μετά των ληστών

ΥΠΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ

(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

20 Ιουλίου 1878

Αφου ετελείωσα την ανωτέρω επιστολήν με προέτρεψαν ίνα γράψω και προς τον Αλάμπενν ετέραν ίνα παύση την καταδίωξιν μέχρις ου γίνη η εξαγορά. Έγραψα λοιπόν και προς την Ενδοξότητά του υπ' αυτήν την έννοιαν, διότι αντίγραφον της επιστολής δεν εφύλαξα.

“Μόλον ότι η Σεβ. Κυβέρνησις έχουσα υπ' όψιν την γενικήν ωφέλειαν και ησυχίαν δεν δύναται να αποστή έστω και προσκαίρως, χαριν ενός ατόμου, της καταδίωξεως των κακούργων η δε Υμετέρα Ενδοξότης, ως λειτουργός Αυτής ακριβής, φροντίζετε προς καταστροφήν της συμμορίας και σύλληψιν των κακούργων, αλλά ως φίλος και πατριώτης λαμβάνω το θάρρος να σας παρακαλέσω, όπως χαλαρώσητε την καταδίωξιν, μέχρις ου ελευθερωθώ, διότι κινδυνεύει πολύ η ζωή μου. Αν δεν εισακουσθή η παράκλησίς μου αύτη και πάθω ένεκα της καταδίωξεως απέναντι της Σεβ. Κυβερνήσεως δεν μαρτύρωμαι ενώπιον του Θεού εκούσης υπ' όψιν το γενικόν, ως προείπον, αλλ' απέναντι της Υμετέρας Ενδοξότητος ως πατριώτου.

Σας προσκυνώ και σας ζητώ συγγνώ-

μην δια το τέταρτον του χάρτου κλπ.

Ούτω πως έγγραψα, και τας επιστολάς αμφοτέρας παρέλαβον ο Σέλιος ο Νίντος και ο Τζιομαλής έτοιμοι προς αναχώρησιν, όπως συναντηθώσι μετά του μεσίτου· προτού δε αναχωρήσωσι τους παρεκάλεσα να μοι επιτραπή ίνα γράψω και προς τον φίλον μου Χουρσίτ-μπενν και μετά τινα σύσκεψιν περί τούτου, μοι το επέτρεψαν και έγγραψα αυτώ ως εξής.

«Αδελφέ Χουρσίτ-μπέν

Φρόντισον δια τον αδελφόν σου, όσον το δυνατόν το ογρηγορώτερον να λυτρωθή· μαζί με τον κολαούζον να έλθης με την εξαγορά δια να με παραλάβης και με απαλλάξης των βασάνων άτινα υποφέρω. Σας αδελφικοπροσκυνώ”.

Τη 20 Ιουλίου 1878

Ο δυστυχής αδελφός σου

Νικόλαος Κ. Βεκιάρης.

Έκλεισα και ταύτην την επιστολήν και επιγράψας την ενεχείρισα προς τους τρεις αναχωρούντας οίτινες αποχαιρετήσαντες πάντας και εμέ ανεχώρησαν ευχθέντες ημίν καλήν εντάμωσιν, ημείς δε αυτοίς καλόν δρόμον και καλήν επιτυχίαν της αποστολής των. Εν τούτω δε ηλλάγησαν οι φρουροί μου, τον δε Εσάτ τον δήμιον, παρέλαβον οι αναχωρήσαντες, αφου πρώτον επεστράφησαν αι 21/2 λίραι παρ' αυτού εις τους αρχηγούς, και εσχίσθη ενώπιον πάντων ή καταδικάζου-

σα εις θάνατον τον αιχμάλωτον απόφασις. Εν τω άμα λοιπόν δύο τρία βήματα προς τα εμπρός προς την σωτηρίαν· αλλά πόσα εισέτι χρειάζονται. Άραγε εξέλειπεν ολοτελώς ο κίνδυνος; Είμαι πολύ μακράν ακόμη του σωτηρίου λιμένος και τις οίδεν εν τη δεκαήμερω πελαγοδρομία, ήτις μοι εναπομένει, ποσάκις εναντίοι άνεμοι θέλουν πνεύτει και οποία φοβερά κύματα θέλουσι κατακλείσει και πάλιν το πλοίον ημών, ωθούντες με εις ναυάγιον. Ας προχωρήσωμεν.

Ανεχωρήσαμεν, αγνωώ από πόθεν, διευθυνόμενοι εις Γράμμους. Καθ' οδόν με εστενοχώρησαν τα υποδήματά μου (τζαρούχια) στενά και παλαιά όντα, υπέφερον· τότε δε εις των νέων φρουρών μου, οίτινες όλοι ήσαν ομήλικές μου, συγκινηθείς αντίλλαξε τα ειδικά μου μετά των εαυτού, όντων καινών και ευρέων, και ούτως εξηκολούθησα βαδίζων ανειώτερον.

Μετά δίωρον οδοιπορίαν εφθάσαμεν εις πηγίν, εν η έφαγον το δείπνον ει και λιπώτατον, με πολλήν όρεξιν και αφού μετά το δείπνον εκαπνίσσαμεν το σιγάρον, επελαβόμεθα της οδού βαδίσαντες υπέρ τας τέσσαρας ώρας και σάντες προς μικράν αναψυχήν απεστείλαμεν εξ των εταίρων, όπως φροντίσωσι δια τα χρειώδη της αύριον, εις την πλησίον σάνην, οι δε λοιποί και πάλιν εξηκολούθησαμεν την οδοιπορίαν επι τρεις ώρας βαδίζοντες εις οδόν ομαλήν και δια μέσου ωραίων και καταπρασίνων πεδιάδων διερχόμενοι, μέχρις ου εφθάσαμεν, άμα

τη ανατολή εις τον τόπον της διημερεύσεως.

Εις την θέσιν ταύτην, εν η ήλθομεν, εύρομεν και σκηνάς τινας εκ κλάδων ετοιμούς· τούτο μας έθηκεν εις περιέργειάν τινα, αλλ' επληροφορήθημεν εγκαίρως ότι εις ταύτας κατέλυσε προς δύο ημερών ο αρχιλιστής Αμπετίνης μετά των εαυτού και ούτω διελύθη η απορία ημών. Ο Χασμπής επομένως διευθύνθη μετά των εαυτού άγων και τον αιχμάλωτον εις την καταλληλοτέραν των σκηνών και επειδή ταύτην είχαν προκαταλάβει δύο των συντρόφων, ους ούτος προσεκάλεσε να απέλθωσι ταύτης, εγεννήθη έρις ξιφήρεις. Τούτο δεν ήτο συμφέρον εις εμέ όθεν προσέδραμον εις τους, οίτινες απεχώρησαν της σκηνής δυσανεστημένοι κατ' εμού.

Δέν εβράδυνον δε να προεταρισθώσι και τινας ετέρους και όλων τούτων ο τρόπος επομένως προσέλαβεν απειληκόν κατ' εμού χαρακτήρα. Ο Μπεκτάσης ενήμερος τούτων μοι επέταξε να μη κινηθώς της θέσεώς μου, ζητήσας την συγκατάθεσιν των λοιπών αρχηγών όπως μείνω παρ' αυτώ την ημέραν ταύτην, και ούτε εγένετο. Όθεν επί τη ευκαιρία ταύτη ηδυνήθη να εννοήσω καθόλου τον χαρακτήρα και τας ιδέας και γνώσεις του ληστού τούτου και πριν αναφέρω τα της συνομιλίας ημών, εν συνόψει, προτάσσω τα προτερήματα και χαρακτηριστικά αυτού.

Ο Μπεκτάσης ήτο ανήρ ευπρόσωπος κοντού αναστήματος, ή κάλλιον μετρίου,

με ωραίον και περιποιημένον μύστακα εν γένει κατά πάντα κόσμιο, όσον των επιτρέπετο. Ήτο εξάδερφος του Σελιού, κολονιάτης, αλλ' εκ της ομιλίας του και των εκ πείρας γνώσεών του ουδέποτε ήθελε τις πεισθή ότι ούτος υπήρξε γέννημα και θρέμα του Κοσταβιστίου, ως μέχρι τινός συνέβαινε και εις εμέ. Μητρική αυτού γλώσσα ήτο βεβαίως η Αλβανική αλλ' ωμίλει καλλιον εμού την Ελληνικήν ήτο προς τούτοις κάτοχος και της Ιταλικής και της Τουρκικής και εγίνωσκεν εν μέρει, ως μοι έλεγε, και την Γαλλικήν ήτο πολύγλωσσος. Είχε περιέλθη μετά την Κων/πολιν, εν η έμεινεν υπέρ τα εννέα έτη, και άλλα πολλά μέρη επομένως ήτο και άνθρωπος του κόσμου, και άξιο συναναστροφής.

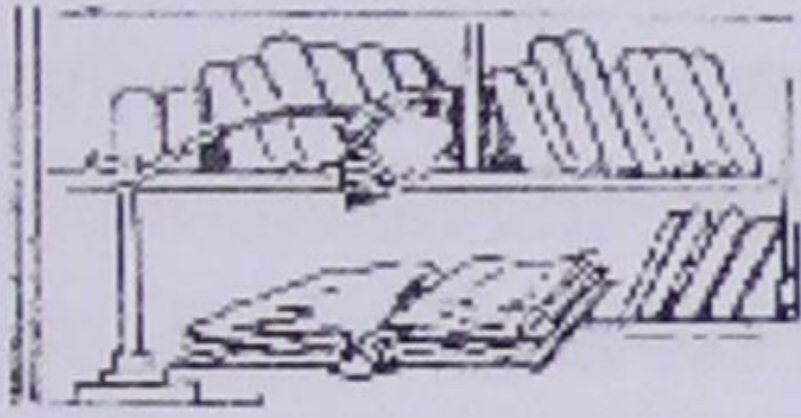
Αφού παρετέθη το ρακίον, ούτινος εποιούμεν πάντοτε, οσάκις υπήρχεν ημίν, χρήσιν κατά κόρον, ηρχίσασμεν ομιλούντες σπουδαίως περί διαφόρων αντικειμένων και δη και περί πολιτικών, καθόσον ούτος εγίνωσκεν όσα εν ταις προσφάτοις εφημερίσι νέα ανεφέροντο, και αφού περί πολλών ήκουσα αυτού ομιλούντος και κρίσιν επιφέροντος ουχί αγρίου ληστού περιπρέχοντος τους δρυμούς και τα όρη, αλλά ημέραν και ανεπτυγμένου πολίτου τω παρετήρησα εν τέλει ότι ο άνθρωπος γνώσεων και ιδεών ως αυτός, πράπει ασύγγνωστον αμάρτημα επαγγελλόμενος τον ληστή, τον κακούργον, ενώ δύναται να ζήση αναλόγως της αναπύξεώς του βίον ήσυχον και έντιμον μεταξύ της κοινωνίας.

“Οι λόγοι σου είναι καλοί, μου είπεν,

αλλά σεις οι ευγενείς δεν έχετε δικαίον να αποστρέφεσθε τον ληστήν τόσον και να κατακρίνητε το επάγγελμά του όσον το κατακρίνητε, διότι εσεις οι ίδιοι θεωρείται και κηρύπτετε ότι το συμφέρον είναι δικαίον· και τότε και ημείς οι λησταί τι άλλο κάμνομεν παρά κυνηγούμεν το συμφέρον μας, με κίνδυνον μάλιστα της ζωής μας, με τον σκοπό του να αποκαταστήσωμεν ευτυχείς τας οικογενείας μας”. “Λοιπόν, του απήντησα, είσαι τίμιοςπραματευτής και αυτό όπου κάμνεις ει εμέ είναι δικαίον διότι είναι συμφέρον σου, αλλοίμονον! Δεν συλλογίζεσαι με αυτάς τας παραδοξολογίας σου ημπορεί να υπάρξη ο κόσμος”. “Μήπως ο κόσμος δεν τα κάμνει όλα κατά το συμφέρον του”, μοι απεκρίθην “ο κόσμος, του είπον, ότι κάμνει τα κάμνει δια το συμφέρον της ανθρωπότητας και όσα αν λέγης, ηξεύρω και είμαι εις την καρδίαν σου ότι και εσύ ο ίδιος με την συνείδησίν σου γνωρίζεις ότι δεν τρέχεις καλόν δρόμον και αποστρέφεσαι το επάγγελμα αυτό”. “Να σου ειπώ την αλήθεια Νικολάκη, μου είπε, με όλα αυτά όπου σου είπα προτιότερα πολλάκις συλλογίζομαι και αναθεματίζω την ώρα όπου εμβήκα εις τον δρόμον αυτόν, δεν είναι χειροτέρα ζωή απ' αυτήν, αγκαλά το βλέπεις και μόνος σου, αλλά, να με πιστεύσης, χωρίς να θέλω έγεια ληστής, θα σου εξηγηθώ πως, και όρκισον και τον καπετάνον εις ό,τι θα σου είπω, αν θα είπω την αλήθειαν, διότι γνωρίζει τα καθέκαστα. Ιδού δε το ιστορικόν”.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Γράφει ο Λευτέρης Β. Τζόκας

Αναδρομάρης στον Κονιτσιώτικο χώρο και ευρύτερα τον Ηπειρωτικό και το χρόνο γίνεται με μαρτυρίες και καταγραφές στο βιβλίο του: «Σεργιάνι στα περασμένα», ο φίλος και συνάδελφος στον ΟΤΕ, Κονιτσιώτης Κώστας Μπούσμπουλας. Είναι ένα έργο μνήμης σε μεγάλο σχήμα (16x24 εκ.) κι έχει 176 σελίδες.

Για το εξώφυλλο ανέσυρε μια φωτογραφία μαυρόασπρη, μ' εκείνον να φορά κοντά παντελονάκια, 4-5 ετών, και τον κρατά στην αγκαλιά ο πατέρας του Ηλίας Μπούσμπουλας. Στην ιερή μνήμη του αφιερώνει το βιβλίο του, τον Κονιτσιώτη υπάλληλο των Τ.Τ.Τ., που γεννήθηκε το 1907, στην Κόνιτσα και έφυγε από τη ζωή, ένα Αυγουσιάτικο βράδυ του 1966, σε ηλικία μόλις 59 ετών.

Μέσα από τις αναφορές του και το πλούσιο φωτογραφικό υλικό, ο συγγραφέας Κ.Μ., μιλάει για την αγάπη που είχε μαζί του και την τεράστια περιουσία που απέκτησε και τις αγορές οικιών, καταστημάτων και χανιού, στην Κόνιτσα. Παρελαύνουν όλα τα γεγονότα του Κονιτσιώτικου χώρου εδώ και εβδομήντα χρόνια, με τεκμηριωμένα στοιχεία δικά του στην ερευνητική ματιά του, καθώς ξεδίπλωσε Αρχεία, παλιές εφημερίδες και περιοδικά.

Σεργιάνι στα περασμένα

Κώστας Μπούσμπουλας

Είναι γνωστός εξ' άλλου ερευνητής σε ό,τι αφορά την Κόνιτσα και το χώρο της, αφού είναι βοηθός στις βιβλιοθήκες, για τον φίλο και συντοπίτη τον Πανεπιστημιακό Δάσκαλο κ. Χαρίλαο Γκούτο, από τα παιδικά χρόνια. Ακόμα καταθέτει κείμενα στο βιβλίο του ο Κώστας Μπούσμπουλας, από τους Κονιτσιώτες συγγραφείς, αείμνηστους, Αναστάσιο Ευθυμίου και Γιάννη Λυμπερόπουλο και τελευταία τον φωτορεπόρτερ, φίλο και "αδελφό" του που έφυγε, Γιάννη Καπαίο.

Μελετώντας με πολλή αγάπη, προσοχή, σεβασμό, στον ίδιο και το έργο του βλέπουμε ανθρώπους που έφυγαν, αλλά το οικογενειακό δένδρο του, Πατέρας, Μάνα, Θείους, αδέρφια, συγγενείς και την οικογένειά του, σύζυγό του κα Γιάννα Μαργαρίτη, συνταξιούχο εκπαιδευτικό, παιδιά κι εγγόνια του.

Μας εστιάζει την προσοχή μια φωτογραφία απ' τις πολλές που έχει και τις βρύσες στην Κόνιτσα, που τη δεκαετία του 1950 απαθανατίζεται «η γυναίκα του Γιάννα με την αδερφή της Ρίτσα, στη βρύση που βρίσκεται στην άκρη του κήπου στο πατρικό σπίτι του».

Κι αναρωτιέται αν «είναι τυχαίο». Όπως και πολλά στοιχεία που αξίζουν τη γνώμη μας.

Έχει σφυρηλατηθεί στον Κονιτσιώτικο χώρο ο Κ. Μπούσμπουλας, τον αγάπησε τον πόνεσε. Όλον αυτό τον καημό βλέπεις που αναστήλωσε την πατρική του περιουσία, για να το χαρούν οι επίγονοι.

Φωτίζει άγνωστες πτυχές με την έρευνά του, που κινείται στις ρίζες του οικογενειακού δένδρου, να μην αποκοπεί από το ζωηφόρο μαστό. Με το βιβλίο του έγινε θεματοφύλακας μεγάλων πράξεων, μάρτυρας του παρελθόντος, παράδειγμα και δάσκαλος για το παρόν και σύμβουλος για το μέλλον. Ο συγγραφέας πιστεύει στη γη, στη ζωή και στους ανθρώπους του τόπου του. Το βιβλίο αυτό είναι ένα δώρο γι' αυτούς. Ας το δεχθούμε με ανοιχτή την

καρδιά και να τον ευχαριστήσουν. Να του ευχηθούμε κι εμείς νάναι υγιής και δημιουργικός με ό,τι κάνει. Την έρευνα, τη γραφή, τα λουλούδια, την αλληλεγγύη στους έχοντες ανάγκη, σήμερα όσο ποτέ άλλοτε στους χαλεπούς καιρούς της οικονομικής και πολιτιστικής ένδειας. Νάναι βλοημένος στον παράδεισό του, που είναι το σπίτι, ο τόπος του, ο χρόνος του, η ιδέα, το χαϊδεμα της ζωής, η οικογένειά του. Να καθρεφτίζονται όλα αυτά μέσα στα μάτια του, στην καρδιά και την ψυχή του, για όλους που αγαπά. Εύγε!!!

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ
Αθήνα, 19/5/2019

Το Ασημοχώρι (Λεσκάτσι)

Πασχάλη Δ. Μανώλη

Ένα από τα μαστοροχώρια - όπως λέγονται- της επαρχίας Κονίτσης είναι και το Λεσκάτσι. Έχει 70 περίπου σπίτια και 300 κατοίκους κατά την στατιστική του Υ.Ε. Οικ. του 1928. Είναι χτισμένο ανάμεσα σε δυό ράχες και σε δυό λάκκους. Τα σπίτια του κοντά τόνα στ' άλλο και κάτασπρα αναγκάζουν τον επισκέπτη να το προσέξει, όχι μοναχά από το σχέδιό του, όχι από τους κατακάθαρους δρόμους του πούναι κι αυτοί στρωμένοι και πάρα πολύ περιποιημένοι, αλλά κι από το στόλισμα που του δίνουν τα χωράφια του πούναι τριγύρω του, και τα πάμπολλα και διάφορα καρποφόρα δέντρα του.

Είν' αλήθεια ότι όποιος είδε τ' Ασημο-

χώρι το εζήλεψε.

Ας αφήσουμε τώρα την εσωτερική του εμφάνιση κι ας ρίξουμε μια ματιά στο απέραντο κι ανεκτίμητο δάσος του μακρυά όχι περισσότερα από δέκα λεπτά της ώρας, κι αν περιεργαστούμε αυτό καλά, θα παρατηρήσουμε κάτι τι το ιδιότροπο κι εξαιρετικό σ' αυτό το βουνό εν συγκρίσει με τ' άλλα βουνά των άλλων χωριών της λάκκας εκείνης.

Είναι γεμάτο από πεύκα, έλατα, οξιές, πλατάνια κι άλλα δέντρα που μια μέρα ελπίζουμε άμα μας γίνουν και εμάς οι δρόμοι θα μπορούμε να ζήσουμε στο χωριό μας εκμεταλλεύοντας το βουνό και δεν θάμαστε αναγκασμένοι να ταξιδεύουμε στην Αμερική, Αφρική και σ' όλη την Ελ-

λάδα, να καθόμαστε 4,5,10,15,20!!! χρόνια χωρίς να κάνουμε τίποτα και ν' επιστρέφουμε αγανακτισμένοι.

Το δάσος αυτό είναι πραγματικά θαύμα κι είναι άγνωστο στους φυσιολάτρες και στους διαφόρους τουριστικούς συλλόγους εξ αιτίας που δεν έχουμε δρόμους.

Έπρεπε να πήγαινε ένας ζωγράφος να το ζωγραφίσει και σε μια στήλη των "Ξενητεμένων πουλιών" να βλέπαμε πραγματικά τι είναι γιατί δεν μπορώ να σας περιγράψω έτσι όπως θα βλέπατε σε μια εικόνα.

Δεν θάθελα τίποτες άλλο να βλέπατε παρά το περίφημο "λειβάδι" πούναι σε ύψος περίπου 1400-1500 μ. που δεν μπορεί κανείς να το διακρίνει αν είναι τεχνητό ή φυσικό. Οι πολλές υψηλές του οξυιές, το ομώνυμο ρυακάκι του από τη μια μεριά, οι διάφοροι λοφίσκοι που το τριγυρίζουν κι οι κρυσταλλένιες του βρύσες κάνουν τον θαυμαστή να βγάλει από την ιδέα κάθε άλλη καλλιτεχνική ζωγραφιά - έστω και του καλλίτερου Ιταλού ζωγράφου - κι είμαι πεπεισμένος ότι θα φύγει μ' ανοικτό το στόμα, όπως λέμε, συνοδευόμενος κι από την συμφωνική ορχήστρα των πουλιών, με το μπάσο της κουκουβάγιας.

Αληθινό αριστούργημα.

Μα και το χρυσαφένιο "Γκόλιο" όπως λέγεται με το χρωματισμό που παίρνει το πρωί όταν χτυπήσει ο ήλιος στην κορυφή του, είναι κι αυτό άξιο θαυμασμού, το οποίο ενώνεται από την μια μεριά με το ρυθμικό "Βαρ-τζιουμπάν" όπως το έφτιασαν οι χωριανοί μου τα τελευταία χρόνια με τις μεγάλες προοδευτικές προσπάθειες.

Από την άλλη μεριά ανταμώνεται με τα όμορφα του ζικ-ζακ με το "Στενό" το οποίο συνεχόμενο μετά του "Ιζερού" αποτελεί μέρος που τι ωραία θα ήταν αν μπορούσαν οι ξενητεμένοι να πέρναγαν δύο-τρεις μήνες το καλοκαίρι για να ξεκουράζονται. Τον αλησμόνητο αυτό Ιζερό π' ανέφερα τελευταία είναι μέρος που με τις ολοκάθαρες βρύσες του ανασταίνουν πεθαμένο.

Δυστυχώς ο τόπος μας δεν παράγει και τίποτε το περισσότερο απ' ό,τι χρειάζεται μια οικογένεια κι αυτά με μεγάλους κόπους και μ' αγωνίες.

Σ' αυτό βεβαίως δεν φταίγουν οι χωρικοί γιατί έπρεπε το κράτος να διαθέσει μερικά από τα κονδύλιά του για γεωπόνους να διδάξουν στο χωρικό τη συστηματική καλλιέργεια της γης.

Οι κάτοικοι του χωριού αυτού διακρίνονται για τα φιλόξενα αισθήματα που έχουν και για το ωραίο ντύσιμό τους.

Το χωριό θα προοδέψει και μπορεί να γίνει πρότυπο σ' όλα τα χωριά εφ' όσον κι η φύση το ευνοεί όταν, τα εκάστοτε κοινοτικά συμβούλια που το διοικούν φροντίζουν για το καλό και για το συμφέρον του, κι όταν ρίξουν μια ματιά τι έκαναν τα πρώην διοικητικά συμβούλια.

Γι' αυτό θα παρακαλέσω και δια των σπηλών των "Ξενητεμένων πουλιών" να ενδιαφερθούμε για την πρόοδό του διότι ό,τι και αν κάνουμε θάχουμε όλοι μας ωφέλεια κι έτσι ίσως ξεφύγουμε τις τυραγνίες μας στην ξενιτιά χωρίς να κερδίσουμε τίποτα. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ.

* 1935 Αύγουστος-Αθήνα, περιοδικό "Ξενητεμένα πουλιά"

Καλοκαίρι στην Βιβλιοθήκη 2019

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Για 8η συνεχόμενη χρονιά στη βιβλιοθήκη μας διοργανώνεται καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας με γενικό τίτλο «Κουτί... άνοιξε!». Από τις 21 Ιουνίου έως τις 25 Ιουλίου, παιδιά από 4 έως 14 χρονών θα ανακαλύψουν πώς τα κουτιά λένε ιστορίες, γίνονται παιχνίδια και μουσικά όργανα, «βγάζουν» αποφάσεις, γίνονται σπίτια και ταξιδεύουν, γίνονται κινήματα ζωγραφικής και φωτογραφικές μηχανές.

Ένα κουτί: ένα μικρό παιδί το περιεργάζεται. Είναι μεγάλο ή μικρό; Είναι ανοιχτό ή κλειστό; Είναι χάρτινο ή τσίγκινο; Τι έχει μέσα;

Τα κουτιά της παιδικής μας ηλικίας είναι τα πρώτα μας παιχνίδια, ύστερα αποθηκεύουν τα παιχνίδια μας, μεγαλώνοντας γίνονται το υλικό των κατασκευών μας και αργότερα συμβολίζουν τη θέση μας «μέσα ή έξω από το κουτί», αλλά και τον τρόπο σκέψης μας. Τέλος, γίνονται ο χώρος για να φυλάξουμε ό,τι πολύτιμο ονειρευτήκαμε, επιθυμήσαμε και ζήσαμε.

Εμείς πότε είμαστε μέσα (και θέλουμε να βγούμε έξω) και πότε είμαστε κλεισμένοι απ' έξω (και το μόνο που σκεφτόμαστε είναι πώς θα μπούμε μέσα).

Μέσα από το κουτί, συχνά, κάποια χαραμάδα μας αφήνει να έχουμε μια αποσπασματική εικόνα του τοπίου. Έξω από το κουτί μπορούμε να φανταζόμαστε το εσωτερικό του, του προσδίδουμε ιδιότητες

και χαρακτηριστικά που επιθυμούμε.

Η έννοια του κουτιού μεταμορφώνεται σε πολλές λέξεις. Γίνεται κιβώτιο, κασέλα, σεντούκι, μπαούλο, σπирτόκουτο, κάψουλα, κυψέλη, κασετίνα, πυξίδα. Μπορεί να γίνει βαλίτσα ή συρτάρι.

Ένα κουτί ορίζει έναν χώρο.

Μέσα του μπορούμε να αποθηκεύσουμε κάτι. Να το γεμίσουμε. Να φυλάξουμε κάτι με αγάπη. Να το χρησιμοποιήσουμε για να τακτοποιήσουμε ή να ταξινομήσουμε όσα μαζεύουμε στους περιπάτους μας στο δάσος, ή όταν περπατάμε δίπλα στη θάλασσα το χειμώνα. Τα εισιτήρια, τις κάρτες, τα φυλλάδια από ένα ταξίδι. Τα δώρα-εκπλήξεις μέσα στις σοκολάτες. Ακατάστατα μας αποδιοργανώνουν. Μέσα στα κουτιά με τις ετικέτες τους μας βοηθούν να θυμόμαστε.

Τα κουτιά ζητούν από εμάς πολλές φορές να επιλέξουμε. Να διαλέξουμε το σωστό κουτί που κρύβει τη σωστή απάντηση και ανοίγει το δρόμο για το αντικείμενο του πόθου μας. Τα κουτιά στα χέρια των παιδιών μεταμορφώνονται: Μπορούν να γίνονται βιβλιοθήκες.

Τα εργαστήρια σχεδιάστηκαν από την κοινωνιολόγο κυρία Ειρήνη Βοκοτοπούλου, η οποία σε συνεργασία με τον ΜΚΟ Future Library και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, σχεδίασε όλες τις προηγούμενες καλοκαιρινές εκστρατείες, και την ομάδα του bookbook.gr

Μακεδονίς Γη

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Ὅπου θα δεις χιονόλευκες γίδες
Με λαμπερά κέρατα να κοιμούνται,
Στα χώματα εκείνης της γης, θυσίασε
Στους τρισμακάριστους θεούς και χτίσε το
Ἄστυ μιας πόλης. [Διόδωρος 17. 16.1. 1]

Αυτός ο χρησμός δόθηκε στον Περδίκκα τον Α και ίδρυσε περί το 650 π.Χ. τις Αιγές, την πρώτη πρωτεύουσα των Μακεδόνων. [συσχετίζοντας το όνομα της πόλης με τα μεγάλα κοπάδια των γιδιών της περιοχής]

Από τον φιλόλογο Αγαθάγγελο Γ. Πολίτη.

Με την είσοδο του καινούριου χρόνου 2019, που εύχομαι στην Συντακτική επιτροπή και σε όλους τους φίλους του περιοδικού [Κόνιτσα] να είναι ο χρόνος μετάβασης από την απαισιοδοξία, την ένδεια και τη φτώχεια της δεινοπαθούσης πατρίδας μας στη χαρά και την αισιοδοξία, την πρόοδο και την προκοπή. Η ανατολή του νέου χρόνου να διώξει το σκοτάδι, που φώλιασε στη ζωή μας από τα μνημόνια και τις διαπραγματεύσεις για μια ολόκληρη περίπου δεκαετία.

Και ενώ στο σκοτεινό τούνελ αρχίζει να υποφώσκει κάποια ακτίνα τα κανάλια των τηλεοράσεων καλύπτονται από το μακεδονικό ή σκοπιανό πρόβλημα. Πάλι ερίζοντες και διχογνωμούντες οι Έλληνες από όλες τις κατηγορίες των πολιτών, Λαϊκοί και ρασοφόροι, άνδρες και γυναίκες, απλοί και διάσημοι, νέοι

και γέροντες υποστηρίζουν τις απόψεις των με τέτοιο πάθος, ως να είναι οι μεν Έλληνες και οι άλλοι αλλόφυλοι, που δεν συγκινούνται με τα εθνικά θέματα.

Αν δεν ήσουν παρών στο συλλαλητήριο της Θεσσαλονίκης, σε κοιτούν με ύποπτο μάτι, ότι αδιαφορείς για την ιστορία και τον πολιτισμό της πατρίδας σου.

Απεναντίας αν κρατούσες πλακάτ δίπλα στον Λευκό πύργο με μεγάλα γράμματα, ότι η Μακεδονία είναι ελληνική, είσαι ο πρώτος των Ελλήνων, ο πατριδολάτρης, που πονάς για την πατρίδα σου και είσαι έτοιμος να υπερασπιστείς τα ιερά χώματα της Μακεδονίας. Αυτό το νόημα είναι διάχυτο σ' όλη την ελληνική επικράτεια και αν έμειναν μερικοί ασυγκίνητοι, νέα συλλαλητήρια θα ακολουθήσουν στην Αθήνα και αλλαχού.

Και ούτω πως θα διασωθεί η τιμή και η δόξα της Μακεδονίας και ας ισχυρί-

ζονται οι διαφωνούντες ότι δεν πρόκειται περί αυτού.

Ούτε νέα, ούτε άνω ούτε πέραν ούτε δώθε Μακεδονία δικαιούνται οι σκοπιανοί. Η Μακεδονία δεν διχοτομείται ούτε τριχοτομείται, όπως δεν μπορεί να διαγραφεί με μια κονδυλιά η ιστορία της. Όταν οι σκοπιανοί δεν είχαν συγκροτήσει ακόμα πατρίδα και έθνος οι μακεδόνες καλλιεργούσαν γράμματα και τέχνες και πολιτισμό. Ομιλούν για τον πολιτισμό αυτό τα ευρήματα στις Αιγές και την Πέλλα - μνημεία που άφησαν κατάπληκτο τον κόσμο.

Αυτά είναι θεμελιωμένα στην παγκόσμια ιστορία και κανείς δεν μπορεί να τα οικειοποιηθεί με μια ονοματολογία.

Σκοπιανοί, Βούλγαροι και Αλβανοί έχετε την τύχη να είστε όμοροι της Μακεδονίας, Σεβαστείτε τη χώρα αυτή, αναπτύξτε πολιτιστικές σχέσεις και μην ξεχνάτε, ότι το αστέρι της Βεργίνας έχει τόσο φως που μπορεί να φωτίζει και τις δικές σας χώρες το δρόμο για ειρηνική συμβίωση, για πρόοδο και προκοπή.

Ήδη η Ελλάδα η μητέρα γη της Μακεδονίας, απλώνει το χέρι φιλίας και έτοιμοι είναι οι λαοί για μια ειρηνική συνύπαρξη, μακριά από αλυτρωτικές σκοπιμότητες και πολεμικές διαθέσεις. Αυτό είναι το συμφέρον όλων, που τα συλλαλητήρια δεν το βλέπουν και ακολουθούν μια άγονη, στείρα πολιτική, που δεν οδηγεί πουθενά.

Καλοκαιρία

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Ίσως για λίγους από εμάς, ίσως για πολλούς ακόμα, η χρονιά πάντα σταματά στο ζεστό χάσμα του καλοκαιριού, ίσως γιατί η αναμονή και ο ενθουσιασμός έμειναν να κατοικούν στα μαθητικά θρανία, οι επιθυμίες να καταγράφονται σε γαλάζια τετράδια ανορθόγραφα και το καλοκαίρι να είναι πάντα διακοπή.

Στις αναμνήσεις των εφηβικών χρόνων, σε αυτό το συνονθύλευμα από νοσταλγία και πραγματικότητα, βγαίνεις από τη θάλασσα τρέχοντας. Η άμμος καίει και μυρίζει κάτι αδιόρατο κι αλάτι.

Σε αυτές τις μνήμες που συχνά μοιάζουν με εκδίκηση, η θάλασσα είναι ατέλειωτη, η ζέση φέρνει τα πάντα πιο κοντά, σφίγγει τις ραφές, τραβά τα κορδόνια, πυκνώνει τα σύνορα. Και είναι το σώμα Ολόκληρο, με το φως να το υπενθυμίζει στην κάθε στιγμή κι η ζωή να αγκαλιάζει την ανάσα.

Το καλοκαίρι έχει τις δικές του μυστικές καταβολές. Μεταδίδει πάντοτε κάτι από το παλαιότερο νόημά του, από τη φωτεινή του ελευθεριότητα. Μέσα από τόσες σύγχρονες αρνήσεις, επιβιώνουν άδολες οι καταφάσεις του: Η ευδιάθετη

απραγία των ανθρώπων στο πάρκο αργά απόγευμα Σαββάτου, η αφοσίωση του ποδηλάτη στην πορεία του, οι παρέες των εφήβων που ανταλλάσσουν κουβέντες και γέλια κερδίζοντας έτσι μια βαθύτερη αθωότητα, η φαντασία που μεταφέρεται στο αρχιπέλαγος, η κατασκήνωση των δεκαπέντε χρόνων, στα βράχια με το κορίτσι και την αδιόρθωτη αγαρμποσύνη του φίλιού. Αυτό το έλασσον, το διαφεύγον πίσω από τη βαβούρα, στον ανώνυμο πληθυντικό της πόλης, αυτό επιβιώνει, διασώζοντας ακόμα τις ψυχές από την πώση τους.

Το καλοκαίρι είναι εκεχειρία. Όχι ειρήνη, εκεχειρία. Να θάψουμε τους νεκρούς του χειμώνα, να καθαρίσουμε το πεδίο της μάχης και να επιστρέψουμε τον Σεπτέμβριο στα αίματα. Το κακό δε σταματάει, δεν αναβάλλει, αλλά εσύ, αν δε μείνεις λίγο πίσω, δε θα έχεις κανέναν εαυτό να δώσεις σε καμιά μάχη. Δε γίνεται να ζεις συνέχεια με το σπαθί στο χέρι. Η ζωή είναι αγώνας, λένε πολλοί. Είναι και αγώνας. Αυτός ο σύνδεσμος είναι το υποσύλωμα που συγκρατεί την τραμπάλα, το ζύγι.

Είναι και τα μακροβούτια, που ο μόνος σου αγώνας είναι να κρατήσεις την αναπνοή σου. Είναι και όλη η αφέλεια μιας κουβέντας που δε βγάζει πουθενά, γιατί δε γίνεται για να καταλήξει κάπου αλλά για να ξοδευτούμε μέσα στους φί-

λους, στην παρέα. Είναι και τα τραγούδια. Τα φωτεινά, τα ανέμελα, αλλά και τα άλλα, που μετράνε τη ζωή με τα καλοκαίρια. Ο στίχος από ένα τραγούδι, που έγραψαν οι Συνήθεις Ύποπτοι: «Πόσα καλοκαίρια σου έμειναν ακόμα, που θα ξεγλιστράς από του Χάροντα το στόμα;»

Το καλοκαίρι απαξιούς. Είσαι υπεράνω. Ό, τι το χειμώνα σου καρφώνει το μυαλό στο ταβάνι, ό, τι παίζει μακρόσυρτα ταξίμια με τα νεύρα σου, ό, τι αισθάνεσαι να σε λιγοστεύει τρώγοντας το σώμα του, γίνονται εκκρεμότητες που τις παγώνεις. Λογαριασμοί που δεν τους ξεχνάς μεν, αλλά δε σκίζεσαι και να τους εξοφλήσεις.

Το καλοκαίρι ο ήλιος φωτογραφίζει τα πάντα, χωρίς να εμφανίζει την εικόνα. Τη συντηρεί σε εκείνη τη δροσιά, μακριά από τον τόπο ή το χρόνο. Και την υπενθυμίζει τυχαία μέσα σε ώρες μακρινές, όταν τα λεπτά σάζουν τυχαία. Κάτω από τόσο φως, κάθε αίσθηση γίνεται αφή. Είναι αυτές οι μακρινές ώρες που ο ήλιος υπενθυμίζει. Κι αν καταφέρεις να πείσεις τον εαυτό σου να ξεχαστεί, είναι πάντα το ίδιο καλοκαίρι. Και είσαι και πάλι ξεχασμένο σε μια ατέλειωτη παραλία, στα στενά σοκάκια του νησιού, στο τελετουργικό του ούζου, στα ερείπια του κάστρου, στη μαγεία του ηλιοβασιλέματος.

Έκθεση ζωγραφικής

Στις 29/6 έγιναν τα εγκαίνια έκθεσης ζωγραφικής από το Εικαστικό Καλλιτεχνικό Εργαστήρι Κόνιτσας στην αίθουσα της ΛΑΦΚ.

Την κορδέλα έκοψαν οι Δήμαρχοι κ. Ανδρέας Παπασπύρου και κ. Νίκος Εξάρχου παρουσία του Πρ. της Κοινοφελούς Επιχ. του Δήμου κ. Αθαν. Λάκκα και πολλών Κονιτσιωτών.

Από τους πίνακες των Καλλιτεχνών και κεραμικών εκθεμάτων γίνεται φανερό ότι το επίπεδο ανεβαίνει από χρόνια σε χρονιά.

Αυτό οφείλεται στο τελέντο και στις προσπάθειες των «μαθητών» μικρών και μεγάλων καθώς και στην πολύ καλή δουλειά που κάνει η υπεύθυνη του Εικ. Εργαστηρίου κ. Δήμητρα Κατή, Ζωγράφου-Εικαστικού η οποία κατάγεται από τον Αμάραντο.

Στο Εργαστήρι συμμετέχουν, δεκάδες μαθητευόμενων μικρών και μεγάλων.

Στην παρούσα έκθεση παρουσίασαν έργα τους οι εξής: Ζωγραφάκη Άννα - Λάμπρου Κων/να - Λώλου Ντίνα - Μήτσιου Αριάδνη - Μιχελάκη Χριστίνα - Μπελθικιώτη Πανωραία - Πάντου Αριστέα Τόκη Σοφία.

Σ.Τ.

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Έναρξη εκμάθησης διαχείρισης ηλεκτρονικών υπολογιστών για την τρίτη ηλικία

Την Τρίτη 21/5/2019 ξεκίνησε η εκμάθηση διαχείρισης ηλεκτρονικών υπολογιστών για περίπου πενήντα εκπαιδευόμενους, που ανταποκρίθηκαν σε προγενέστερη σχετική ανακοίνωση του Δήμου Κόνιτσας.

Τα μαθήματα πραγματοποιούνται κάθε Τρίτη και Πέμπτη και στόχος είναι η εκμάθηση βασικών στοιχείων πληροφορικής, η πλοήγηση στο διαδίκτυο και η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων, ώστε οι ηλικιωμένοι να αξιοποιούν τις υπηρεσίες, που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες.

Ο Δήμος απευθύνει ευχαριστίες στον Διευθυντή του ΕΠΑΛ Κόνιτσας, που διευκολύνει την εκπαιδευτική δράση του Δήμου, φιλοξενώντας μας στην αίθουσα πληροφορικής του σχολείου.

Επαναλειτουργία του ΙΕΚ Δήμου Κόνιτσας

Ο Δήμος Κόνιτσας επανερχόμενος δυναμικά στην προσπάθεια για **επαναλειτουργία του Δημόσιου ΙΕΚ Κόνιτσας** και μετά από επαφές με το αρμόδιο Υπουργείο, καλεί τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν αίτηση για φοίτηση στις ακόλουθες προτεινόμενες ειδικότητες:

1. Αμπελουργία-Οινολογία, 2. Κομμωτική Τέχνη, 3. Συνοδός Βουνού, 4. Μελισσοκομία, 5. Οποιοδήποτε άλλο τμήμα, που θα συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό ενδιαφερομένων.

Δικαίωμα εγγραφής έχουν οι απόφοιτοι κάθε τύπου Λυκείου. Η φοίτηση στο Δημόσιο ΙΕΚ του Δήμου Κόνιτσας παρέχεται **δωρεάν**.

Ενεργειακή αναβάθμιση συστήματος οδοφωτισμού με συστήματα LED στο Δήμο Κόνιτσας

Με 3.664 φωτιστικά σώματα σύγχρονης τεχνολογίας τύπου led μειωμένης ενεργειακής κατανάλωσης θα αντικατασταθούν τα υφιστάμενα συμβατικά φωτιστικά σώματα του οδικού φωτισμού στις δημοτικές οδούς στο σύνολο της γεωγραφικής έκτασης του Δήμου Κό-

νιτσας.

Το έργο βρίσκεται σε στάδιο αποσφράγισης των δικαιολογητικών, κατακύρωσης και αποστολής όλων των εγγράφων για προσυμβατικό έλεγχο και υπολογίζεται ότι θα προσφέρει εξοικονόμηση και μείωση κόστους ηλεκτρικής ενέργειας

κατά 65,25% με σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη για το Δήμο Κόνιτσας.

Πρόκειται για ένα καίριο έργο συνολικού προϋπολογισμού 1.023.065,00 € που έχει ως στόχο τη δραστική μείωση του κόστους λειτουργίας του δικτύου

Επισκευή και αναβάθμιση των Ιαματικών Πηγών Αμαράντου - Καβασίλων μέσω του διασυνοριακού προγράμματος Interreg "Ελλάδα-Αλβανία 2014-2020"

Ένα σημαντικό, αναπτυξιακού χαρακτήρα έργο θα χρηματοδοτηθεί για το Δήμο Κόνιτσας μέσω του διασυνοριακού προγράμματος Interreg «Ελλάδα - Ιταλία 2014-2020», καθώς εγκρίθηκε η ένταξή του στην 6η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος, που πραγματοποιήθηκε 26 και 27 Φεβρουάριου στα Ιωάννινα. Στη συνεδρίαση συμμετείχε η Αντιπεριφερειάρχης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών Ηπείρου και εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας κα Τατιάνα Καλογιάννη.

Το έργο «The Net_Rout» συνολικού προϋπολογισμού 21.115.000€, στο

Κατασκευή Δικτύου Αποχέτευσης

Ένα μεγάλο και επιτακτικής ανάγκης έργο, συνολικού προϋπολογισμού 8.532.947,38 €, η κατασκευή δικτύου αποχέτευσης Δ.Κ. Κόνιτσας και η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Δήμου Κόνιτσας, εντάχθηκε με την απόφαση του Περιφε-

οδο φωτισμού με την εξοικονόμηση ενέργειας κατά 75,44% και ταυτόχρονα την αναβάθμιση της ποιότητας του δημοτικού φωτισμού σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

οποίο επικεφαλής εταίρος είναι η Περιφέρεια Ηπείρου, αφορά στην αναβάθμιση των ιαματικών πηγών Αμαράντου, Καβασίλων, Πρέβεζας και Άρτας και τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, καθώς και ευρύτερα στη δημιουργία πολιτιστικών τουριστικών διαδρομών στις περιφέρειες Απουλίας, Ιονίων Νήσων, Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδας.

Η ένταξη στο διασυνοριακό πρόγραμμα εξασφαλίστηκε μετά από εντατική εργασία, κατάλληλο τεχνικό και οικονομικό σχεδιασμό της Περιφέρειας Ηπείρου σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες ελληνικές Περιφέρειες και την Περιφέρεια Απουλίας και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αχαΐας.

ρειάρχην Ηπείρου κ. Αλέξανδρου Καχριμάνη και την άοκνη προσπάθεια της Αντιπεριφερειάρχης κας Τατιάνας Καλογιάννη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Στις 16-5-2019 συνάφθηκε η Προγραμματική Σύμβαση για την υλοποίηση του έργου μεταξύ Δήμου Κόνιτσας και

Περιφέρειας Ηπείρου, που θα είναι φορέας υλοποίησης. Προβλέπεται ότι το συγκεκριμένο έργο θα επιλύσει το σοβαρότατο πρόβλημα της έλλειψης σύγχρονου αποχετευτικού δικτύου, επιτρέποντας την ολοκληρωμένη και ορθή διαχείριση των αστικών λυμάτων και επομένως, την αποτροπή των κινδύνων ρύπανσης, μόλυνσης και υποβάθμισης του περιβά-

λοντος, με παράλληλη αναβάθμιση των συνθηκών εξυπηρέτησης των δημοτών.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει τις ευχαριστίες του στην Περιφέρεια Ηπείρου για την υποστήριξη και αποδίδει τα εύσημα στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου για τη μεθοδική και αποτελεσματική προώθηση της διαδικασίας σύνταξης των απαιτούμενων μελετών.

Επίδειξη Απόσταξης Αρωματικών Φυτών

Ο Δήμος Κόνιτσας σε συνεργασία με το ΚΕΚ του ΟΑΕΔ Ιωαννίνων, συνεχίζοντας το πρωτοποριακό πρόγραμμα ολοκληρωμένης παρέμβασης στην καλλιέργεια, επεξεργασία και διάθεση αρωματικών φαρμακευτικών φυτών, το πρώτο που υλοποιείται σε ολόκληρη την Ελλάδα, πραγματοποίησε την Παρασκευή 7 Ιουνίου 2019 απόσταξη λεβάντας στον χώρο του Μουσείου Οίνου και Αμπέλου Ηπείρου στην Κόνιτσα.

Ο Διευθυντής του ΚΕΚ Ιωαννίνων κ. Αργύρης Κύρκος παρουσίασε στο κοινό το εν λόγω πρόγραμμα αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών, που βρίσκεται

σε εξέλιξη στην Κόνιτσα αυτή την περίοδο, ενώ χαιρετισμό απηύθυναν ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Ανδρέας Παπασπύρου και ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος κ. Νικόλαος Εξάρχου. Ο υπεύθυνος Αντιδήμαρχος του πρωτογενούς τομέα του Δήμου Κόνιτσας κ. Γεώργιος Καλλιντέρης, αναφέρθηκε στα θετικά αποτελέσματα της εν λόγω προσπάθειας και τόνισε ότι είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό, πως νέοι άνθρωποι δείχνουν έντονο ενδιαφέρον για τον τομέα αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, έναν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό τομέα της οικονομίας.

Κατόπιν, στον εξωτερικό χώρο του Μουσείου Οίνου και Αμπέλου έγινε επίδειξη απόσταξης λεβάντας με συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στο πρόγραμμα με επικεφαλής εκπαιδύσεως τον γεωπόνο κ. Ανδρέα Παπαβλασόπουλο.

Στην εκδήλωση μετείχε και το τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο πλαίσιο του προγράμματος “Incredible:

Δίκτυα καινοτομίας για τον φελλό, τις ρητίνες και τα εδώδιμα προϊόντα της Μεσογειακής λεκάνης”. Έτσι, δόθηκε η ευκαιρία στους εκπαιδευόμενους για

ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την καλλιέργεια, επεξεργασία και τις δυνατότητες αξιοποίησης των αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών.

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε το 5ο μουσικό φεστιβάλ του Δήμου Κόνιτσας

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε το 5ο Φεστιβάλ του Δήμου Κόνιτσας από 22-24 Ιουνίου 2019, ένα τριήμερο γεμάτο υπέροχη μουσική και δημιουργική σύμπραξη στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων του καλοκαιριού.

Το Σάββατο 22 Ιουνίου 2019 στην κατάμεστη αίθουσα τελετών του Δημαρχείου το κοινό απόλαυσε τους μικρούς και μεγάλους μαθητές της Δημοτικής Σχολής Κόνιτσας, οι οποίοι παρουσίασαν τη δουλειά τους καθώς και την παιδική χορωδία υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του μαέστρου κ. Γιάννη Γαλίτη.

Την Κυριακή 23 Ιουνίου το Μουσικό Φεστιβάλ συνεχίστηκε με το μουσικό

έργο του Μάνου Χατζηδάκι “Το χαμόγελο της Τζοκόντα”, μια εξαιρετική παράσταση μουσικής, εικόνας και λόγου σε μεταγραφή για μαντολίνο, βιολί, φλάουτο, κιθαριστικό σύνολο, video και αφήγηση. Οι μικροί και μεγάλοι μουσικοί καθήλωσαν το κοινό με το ταλέντο τους.

Το μουσικό τριήμερο ολοκληρώθηκε στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας με τη μελωδική συμμετοχή της Μικτής Χορωδίας Ενηλίκων Δήμου Κόνιτσας, που μας ταξίδεψε με τραγούδια από τον ελληνικό κινηματογράφο και με διαχρονική έντεχνη ελληνική μουσική.

ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Σε 1.048 επί συνόλου 1.048 εκλογικών τμημάτων

Εγγεγραμμένοι	378.372	Έγκυρα	208.323	(94.51%)
Ψηφίσαντες	220.425 (58.25%)	Άκυρα	7.776	(3.53%)
Αποχή	157.947 (41,74%)	Λευκά	4.326	(1.96%)

ΠΑΡΑΤΑΞΗ

• ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΠΕΙΡΟΥ

Καχριμάνης Αλέξανδρος

• ΚΟΙΝΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Ζάψας Γεώργιος

• ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Περήφανοι Ξανά! Ριζόπουλος Σπυρίδων

• ΗΠΕΙΡΟΣ ΟΛΟΝ

Δημητρίου Δημήτριος

• ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ

Πρέντζας Γεώργιος

• Ζήκος Νικόλαος

• Νουτσόπουλος Κων/νος

• Αναγνώστου Κων/νος

ΨΗΦΟΙ

118.962

30.914

20.363

16.456

12.558

ΠΟΣΟΣΤΟ

57.1%

14,84%

9.77%

7,90%

6,03%

ΕΔΡΕΣ

29

7

5

4

3

1

1

1

ΣΥΝΟΛΟ ΕΔΡΩΝ 51

Στο Δήμο Ιωαννιτών δήμαρχος εξελέγη ο Μωϋσής Ελισάφ με ποσοστό 50,33% έναντι του Θωμά Μπέγκα 49.67%

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΛΟΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ 26/5/19

Γραμμένοι: 12.434

Ψηφίσαντες: 5.458

Έλαβαν:

A) "ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ-ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ" 1760-33,20%

B) "ΤΟΠΟΣ ΠΟΥ ΘΕΛΩ ΝΑ ΖΩ" 1.230-23,20%

Γ) "ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" 348 -6,56%

Δ) "Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ" 1963 - 37,03%

Άκυρα: 119 - Λευκά: 38

Έγκυρα: 5.301

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΑΝΛΗΠΤΙΚΩΝ 2-6-19

Ψηφίσαντες: 4.163

Άκυρα: 62 - Λευκά: 75

Έγκυρα: 4.026

Οι υποψήφιοι Δήμαρχοι των δύο πλειοψηφισάντων συνδυασμών έλαβαν:

Α) "ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ-ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ **Ν. Εξάρχου** 2.323-57,70%

Β) "Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ"

Α. Παπασπύρου 1703 -42,30%

Δήμαρχος εκλέγεται ο **Ν. Εξάρχου**.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Από τον α' συνδυασμό (Εξάρχου)

Εξάρχου Νικόλαος
Τσιαλιαμάνης Νικόλαος
Χήρας Δημήτριος
Λαζογιάννης Αριστίδης
Σπανός Γεώργιος
Κορτσινόγλου Απόστολος
Νιτσιάκος Δημήτριος
Σαμαρά Γκουντούλη Μαριάννα

Από τον β' συνδυασμό (Παπασπύρου)

Παπασπύρου Ανδρέας
Δημάρατου Αικατερίνη (Μαστοροχώρια)
Παφίλης Ιωάννης
Ρόμπολος Γεώργιος
Καρατζήμου Πελαγία
Γαϊτανίδη-Νίνου Ελένη
Γκριμότσης Δημήτριος (Φούρκα)
Καράτζιος Διονύσιος (Αετομηλίτσα)

Γ' Ο ΤΟΠΟΣ ΠΟΥ ΘΕΛΩ ΝΑ ΖΩ

Από τον γ' συνδυασμό (Σπανός)

Σπανός Βασίλειος
Μιχαλόπουλος Μιχαήλ
Καλτσούνης Νικόλαος
Ζήσης Δημ. (Μπάμ)
Τσιγκούλης Παναγιώτης

Δ) ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ"

Από τον δ' συνδυασμό (Σδούκου)

Σδούκος Δημήτριος

ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Κόνιτσα: Χατζηεφραιμίδης Πρόδρομος
Αγ. Βαρβάρα: Λάλιας Χαράλαμπος
Αγ. Παρασκευή: Σαμαράς Βασίλειος
Αετομηλίτσα: Νιτσιάκος Κων/νος
Αηδονοχώρι: Τάσσου Στυλιανή
Αμάραντος: (ισοψηφία)
Άρματα: Παπαναστασίου Αθανάσιος
Ασημοχώρι: Στεργίου Βασίλειος
Βούρμπιανη: Ράπος Διονύσιος
Γανναδιό: Τζιμηνάδης Βασίλειος
Γοργοπόταμος: Παπασάββας Χαρίλαος
Δίστρατο: Γκόγκος Στέργιος
Δροσοπηγή: Κοτσίνης Κων/νος
Ελεύθερο: Παπακώστας Παναγιώτης
Εξοχή: Πορφύρης Ευάγγελος
Ηλιόρραχη: Κολώκας Νικόλαος
Καβάσιλα: Δάσκαλος Ανδρέας
Καλλιθέα: Λάκκας Κων/νος
Καστάνιανη: Ραπακούσιος Απόστολος
Κεφαλοχώρι: Φαρούλης Χρήστος
Κλειδωνιά: Κοντονάσιος Δημήτριος
Μάζι: Στράτος Ευάγγελος
Μόλιστα: Λέτσιος Νικόλαος
Μοναστήρι: Παπαγεωργίου Ηλίας
Νικάνορας: Κόφα Άννα
Οξυά: Βαδάσης Αλέξαντρος
Πάδες: Κυριάκη Ηλιάννα
Παλαιοσέλλι: Πίσπας Ηλίας
Πηγή: Σπανός Βασίλειος
Πλαγιά: Παπαδημητρίου Ιωάννης
Πληκάτι: Τσίτσος Σωτήριος
Πουρνιά: Παπαγεωργίου Χρήστος
Πύργος: Παπαδημητρίου Χρήστος
Πυρσόγιαννη: Βατσακαλής Μιχαήλ
Φούρκα: Ράδος Θεόδωρος
Χιονιάδες: Σκούρτης Βασίλειος

Ερήμωση

Ας τραγουδήσουμε την ερημιά
τώρα που φεύγουν τα παιδιά
ανασταίνοντας της ξενιτιάς τα μοιρολόγια.
με έκπληξη συγγενείς και φίλοι
θα ταξιδεύουν στο φεγγάρι,
ένδυμα νύχτας με αυτό θα τους βρει η αυγή.
Θα ξημερώσει και θα γίνει συνήθεια
και τα σκυλιά να γαυγίζουν στη σιωπή.
Όσοι απέμειναν θα μαγειρεύουν στις πλατείες
τραγουδώντας τη νύχτα που μεγαλώνει
οι καρποί της ζέστης θα στεφανώνουν την ελπίδα
σε ξένη πατρίδα, αφού περάσει για καλά
η πρώτη τρικυμία
το χέρι θα απλώνει σε πικρό καφέ
σε άνοστο γλυκό
κι οι μέρες θαμπές σε απόμακρο τηλέφωνο
σε κρύα μάρμαρα με άπειρες φωτοτυπίες
στα αλουμίνια των ανσασέρ οδοί σε εταιρίες
γυάλινων κόσμων
Και η θωπεία ζητιάνα σε δρόμους εγκαταλειμμένη
στον ίσκιο της ελιάς
στην ηχώ του τζιτζικιού υμνώντας τα καλοκαίρια.
Τα πεπρωμένα της φυλής δάκρυα παλάμης
και λίγο λίγο θάρχεται η μνήμη κι η αγάπη μετέωρη
δροσοσταλίδα σε στρείδι αγκάλη με τη θάλασσα.
Τα πρόσωπα παραμορφωμένα στην όψη του νομίσματος
μακριά από τη ρίζα του πλάτανου και της ιτιάς
ενώ οι τράπεζες βεβαιώνουν πως δεν θα πεθάνουμε
χαρίζοντας κάρτες
όλος ο κόσμος ένα ταμείο
ανακαλύπτοντας μια καινούργια προσευχή

Γιαννούχου Φωτεινή
12-03-2018

Από τη χλωρίδα του τόπου μας

Βότανα

Στο χώρο της χαράδρας και των γύρω βουνών, υπάρχουν πολλά και σπάνια φυτοβότανα· δε γνωρίζουμε να έγινε ως τώρα καμιά συστηματική μελέτη γι' αυτά. Πάντως παλιότερα, που δεν υπήρχαν φάρμακα, οι άνθρωποι γνώριζαν πολλά από αυτά και τα χρησιμοποιούσαν.

Μάλιστα στη γειτονική χαράδρα του Βίκου τα μάζευαν για χρήση οι κομπογιαννίτες ή βικογιατροί.

Αυτοί ήταν πρακτικοί γιατροί που ξεκινούσαν από τη χαράδρα του Βίκου και τριγυρνούσαν σε όλα τα χωριά της Ηπείρου και της άλλης υπόδουλης Ελλάδας τον καιρό της τουρκοκρατίας. Στον ώμο τους είχαν κρεμασμένο το σάκο με τα βότανα και στο χέρι κρατούσαν ένα χοντρό κρανίτικο ραβδί, για να γλιτώνουν από τα σκυλιά, τα φίδια και τους άλλους εχθρούς τους.

Έφταναν και στις άλλες βαλκανικές χώρες και γιάτρευαν τις διάφορες αρρώστιες των ανθρώπων, τότε που οι σπουδαγμένοι γιατροί ήταν άγνωστοι σ' αυτές τις χώρες.

Χρησιμοποιούσαν διάφορα βοτάνια και μαντζούνια· η προσφορά τους ήταν μεγάλη στους ασθενείς και γι' αυτό απόχτησαν την εμπιστοσύνη του Λαού.

Το επάγγελμά τους πήγαινε από πατέρα σε παιδί (ιδίως στο πρωτότοκο) και είχαν καθιερώσει ακόμα και ειδική γλώσσα να συνεννοούνται μεταξύ τους.

Για την ονομασία κομπογιαννίτες υπάρχουν διάφορες εκδοχές:

Α. Ότι ήταν γιατροί από τα Γιάννινα.

Β. Από τους κόμπους που έχουν τα βότανα και το ρήμα υγιαίνω.

Γ. Από τους κόμπους που είχαν τα ραβδιά τους.

Σήμερα με τη λέξη “κομπογιαννίτης” εννοούμε κάποιον απατεώνα - τσαρλατάνο. Αυτό έχει την εξήγηση στο ότι οι σπουδαγμένοι γιατροί της Ευρώπης, τους κατηγορούσαν και τους χλέβазαν από ζήλεια γιατί τους αγαπούσε ο Λαός.

Σ.Τ.

Μια πρωτοβουλία

Του Δημήτρη Ντούτη

Στα καφενεία και στους δρόμους που βρισκόμαστε και συζητάμε διάφορα για τα κοινά, ακούμε συχνά τις φράσεις: ο δήμος να κάνει αυτό, ο δήμος είναι υπεύθυνος για κείνο και άλλα παρόμοια. Ο δήμος όμως δεν μπορεί να τα κάνει όλα, παντού στα 40 χωριά που περιλαμβάνει. Πρέπει κι εμείς οι δημότες να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για να καλύτερεύσουμε το περιβάλλον στο οποίο θέλουμε να ζούμε. Για να παραφράσω ένα γνωστό ρητό του Προέδρου των ΗΠΑ Τζων Κένεντυ: «Μη ρωτάτε τι μπορεί να κάνει ο δήμος για σας, ρωτήστε τι μπορείτε να κάνετε εσείς για το δήμο.»

Έτσι πριν 5-6 περίπου χρόνια οι γείτονες της περιοχής Λίπας-Σφα της Άνω Κόνιτσας αποφασίσαμε να κάνουμε κάτι για να ομορφύνουμε αυτό το κεντρικό

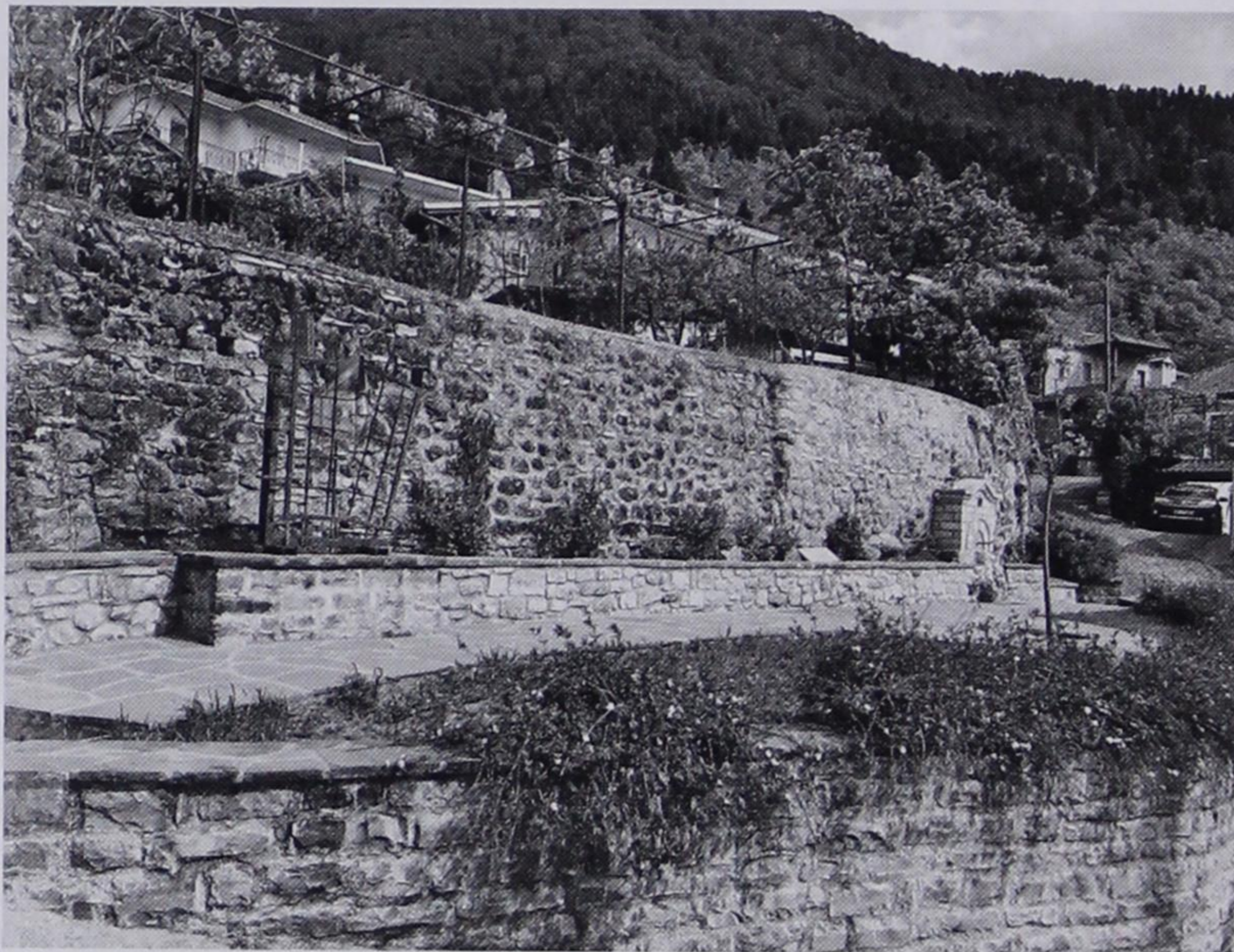
σημείο της γειτονιάς μας. Ήταν η περίοδος που ο δήμος έφτιαχνε τα καλύτερ-
για που θα ένωναν τη γειτονιά με την οδό Σεβαστιανού. Ο Σφας θα έμενε ένα κατηφορικό κομμάτι από χώματα και πέτρες που θα χαλούσε την ομορφιά της γειτονιάς, θα ήταν μια ανορθογραφία. (φωτ. 1) Κατ' αρχήν απευθυνθήκαμε στην τεχνική υπηρεσία του δήμου που συμφώνησε να κτιστεί ένα τοιχίο για να συγκρατεί τα χώματα και έτσι να συμμαζέψει τον χώρο στον οποίο θέλαμε να επέμβουμε. Σε σχέδιο των μηχανικών Γιάννη και Θεοδόση Κυρίτση ο εργολάβος Κώστας Γκάσιος συνεργάστηκε άψογα μαζί μας για να διαμορφώσει το χώρο. Οι γείτονες που ρωτήθηκαν, συμφώνησαν να συνεισφέρουν ό,τι μπορούσε ο καθένας-- άλλος υλικά, άλλος δουλειά,

άλλος χρήματα-- για να αποπερατωθεί το έργο. Επειδή τα έξοδα ήταν πέραν των δυνατοτήτων μας απευθυνθήκαμε και στην πρόεδρο του Ιδρύματος Κλέαρχος Παπαδιαμάντης, κα Τζένη Παγγέ, η οποία με προθυμία δεσμεύτηκε να υποστηρίξει το έργο καλύπτοντας

τα έξοδα των υλικών. Τα χρήματα τελικά δόθηκαν μέσω του Πολιτιστικού Συλλόγου «Άγιος Νικόλαος», η ηγεσία του οποίου υποστηρίζει παρόμοιες πρωτοβουλίες.

Για την εκτέλεση του έργου απευθυνθήκαμε στον Μαστρο-Αναστάση Τα-

σούλα ο οποίος το αγάπησε και φρόντισε να το κάνει με τον καλύτερο παραδοσιακό τρόπο, όπως αποδεικνύει η βρύση η οποία στολίζει την δεξιά πλευρά του Σφα. Την αριστερή πλευρά στολίζει ένα άτιπλο σιδερένιο γλυπτό του γείτονά μας Χρήστου Λάμπρου. Για να βελτιωθεί αισθητικά ο χώρος φυτέψαμε γύρω στο τοιχίο κίτρινα γιασεμιά και κάτω από τον πίσω τοίχο βιβούρνα για να πρασινίσει λίγο ο τόπος. Τέλος στο κέντρο του Σφα φυτέψαμε μια λίπα (φλαμουριά) σε ανάμνηση της παλιάς

που στολίζει τη γειτονιά.

Εκτός από αυτούς που ανέφερα παραπάνω θέλω να παραθέσω τα ονόματα των γειτόνων που συνεισέφεραν σ' αυτή την προσπάθεια: Οικ. Σπύρου Κιτσάτη, Βασίλης Μάντσιος, οικ. Ερμηνείας Δημοπούλου, Αλέξανδρος Δόβας, οικ. Γιώργου Βαγγέλη, Κώστας Παπαδιαμάντης, οικ. Δημητρίου Στεφάνου, οικ. Ντούτη, οικ. Γιώργου Σπανού, οικ. Νίκου Σουλιώτη.

Το έργο πήρε αρκετό καιρό για να αποπερατωθεί. (φωτ. 2) Τον Αύγουστο του 2018 έγιναν τα εγκαίνια από τον Δήμαρχο κο Ανδρέα Παπασπύρου, τον παπα-

Κώστα Μήτσιο και τον επίσκοπο Καναδά κο Χριστόφορο Ρακιντζάκη παρουσία όλων των γειτόνων.

Σ.Σ. Συμφωνούμε με τον Δημήτρη, ότι δεν πρέπει να τα περιμένουμε όλα από το Κράτος ή από το Δήμο. Πρέπει όλοι οι πολίτες να είναι συμμετοχοί σε κάθε προσπάθεια για το καλό. Κι ένα δέντρο να φυτέψει κάποιος ή να παραμερίσει μια πέτρα στο δρόμο είναι όφελος για όλους.

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ ΤΟ ΠΕΚΛΑΡΙ «Ο Άι Γιώργης»

- «Στο χωριό μας το Πεκλάρι το καλύτερο στην πλάση.
Μας αφήσαν οι παππούδες μια γερόντισσα εκκλησιά.
Δεν της έχουμε φτιαγμένο ασημένιο εικονοστάσι,
τα καντήλια της δεν είναι ασημένια ούτε χρυσά.
Στο φτωχό προσκυνητάρι ο αφέντης μας Άι-Γιώργης
στέκει εκεί πρωί και βράδυ το Πεκλάρι να φυλά
Προσκυνούμε τον Άι Γιώργη, πολιούχο του χωριού μας,
και σ' αυτόν τις προσευχές μας στέλνουμε ευλαβικά».

- Κανένας δεν ξέρει πόσους αιώνες κουβαλά στην πλάτη της η εκκλησιά μας.
Γιατί από κανένα γραπτό ή προφορικό στοιχείο δεν προκύπτει, πότε οι αείμνηστοι
παππούδες μας έχτισαν το ιερό αυτό προσκύνημα!

- Το ιερό αυτό προσκύνημα - τον πολιούχο προσάτη Άι-Γιώργη μας... ιερόσυ-
λοι, αποβράσματα της κοινωνίας, την νύχτα της 9 του Μάη 2019 ως άλλα αρου-
ραία... ανθρωπόμορφα τέρατα τρύπωσαν και βεβήλωσαν τα ιερά και όσια.

- Άρπαξαν ιστορικό ΙΛΙΤΑΡΙΟΝ Μεγάλης Αρχαιολογικής αξίας με σπάνια αγιο-
γραφία, σε κρυσάροπανο-Μουσαμά, αγνώστου προελεύσεως.

- Ο Άι-Γιώργης μας γιορτάζει την 23η Απρίλη, κάθε χρόνο-λόγω Μεγάλης εβδο-
μάδας, που τα αναστάσιμα δεν ψέλνονται - η γιορτή μεταφέρεται την 2η μέρα του
Πάσχα.

- Έτσι και φέτος στις 29 του Μάη, Δευτέρα του Πάσχα μέρα λαμπρή και ηλιό-
λουστη στην πλατεία του χωριού μετά την πανηγυρική θεία λειτουργία, ο εξωραϊ-
στικός μας Σύλλογος, οργάνωσε και φέτος την καθιερωμένη πλέον παραδοσιακή
Συνεσίαση.

- Πάνδημος η συμμετοχή, η ατμόσφαιρα πανηγυρική, οι αρχές του χωριού τι-
μούν και συμμετέχουν -

- Ελπιδοφόρο μήνυμα η πλειάδα των Λιλιπούτειων, ελπίδα ζωής για το χωριό
μας.

- Η μεγάλη στιγμή έφτασε τα καλοστρωμένα τραπέζια γέμισαν με οικογενειακές
και φιλικές παρέες Πεκλαριτών. Η προσφορά του Συλλόγου μας σε εδέσματα χει-
ροκάμωτα από τα χέρια της Πεκλαρίτισσας νοικοκυράς άφθονα, η τσίκνα της ψη-
σταριάς αρωματίζει ευχάριστα την ατμόσφαιρα και γαργαρίζει ευχάριστα τη γεύση

Κίνηση

μας. Το παραδοσιακό μας απόσταγμα - ΤΣΙΠΟΥΡΟ ευφραίνει.

Το συγκρότημα των Χαλκιάδων αρχίζει το παραδοσιακό ΝΟΥΜΠΕΤΙ και το ξεφάντωμα από τους μερακλήδες ξεκινά. Φέτος απολαύσαμε γευστικό παραδοσιακό κοτόπουλο, αρνί, κασικάκι,

χοιρινό, προσφροά του Συλλόγου μας, με την επίβλεψη του επαγγελματία Πεκλαρίτη Βασίλη Τσιλίφη...

- Χρωστάμε πολλά στο Σύλλογό μας, ευχόμεθα και του χρόνου με Πεκλαρίτικη αγάπη να τιμήσουμε τον Άγιό μας.

Κ.Γ.Κ.

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΕΘΝΙΚΟΙ - ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

«Παγκόσμιο Φαινόμενο»!!!

Κανένα άλλο μέρος στην Ελλάδα και ίσως στον κόσμο ολόκληρο - δεν γέννησε ένα τέτοιο αριθμό λαμπρών ευεργετών. Να λοιπόν γιατί πρόκειται πράγματι για «Μοναδικό παγκόσμιο φαινόμενο». Οι Ηπειρώτες ευεργέτες και η Ήπειρος ως Αρχέγονος Ελλάς, κρατάνε την πρωτιά.

Οι Ηπειρώτες ευεργέτες υπήρξαν αφανείς αγωνιστές σε εποχές εμφανών εθνικών αγώνων.

Ο όρος «Εθνικός Ευεργέτης» είναι τίτλος που απονεμήθηκε με επίσημο και θεσμοθετημένο τρόπο από την Ελληνική Πολιτεία.

Αυτούς τους επώνυμους και ανώνυμους Εθνικούς Ευεργέτες ο Πολιτιστικός Σύλλογος, Ηπειρωτών, Μεταμόρφωσης Αττικής «Ο ΠΥΡΡΟΣ» σε λαμπρή-σεμνή πολιτιστική εκδήλωση στο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩ-

ΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ- παρουσία Αντιπροσωπειών όλων των φορέων και εκπροσώπων της πολιτείας, τον Φεβρουάριο του 2019. Ετίμησε με σεβασμό.

Η λαμπρή και σεμνή αυτή τελετή τιμά το ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Ηπειρωτών «Ο ΠΥΡΡΟΣ» μέλος του οποίου είναι και ο Πεκλαρίτης Βασίλης Τσελίφης, δραστήριο και δημιουργικό μέλος σε πολιτιστικές κοινωνικές και πατριωτικές εκδηλώσεις.

Οι απανταχού Ηπειρώτες και συγκεκριμένα το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ο Πύρρος» μας προτρέπει με την εκδήλωση του αυτή, να θυμηθούμε και να μιμηθούμε, τους Μεγάλους μας Ευεργέτες, για να ανυψωθούμε ξανά στα ανθρώπινα, σ' έναν κόσμο που πάσχει, πασχίζει και αγωνίζεται απεγνωσμένα.

Θερμά συγχαρητήρια στους οργανωτές της σεπτής αυτής τελετής. Και ας παραδειγματιστούν οι Αδελφότητες, Σύλλογοι και Οργανώσεις.

Κ.Γ.Κ.

Ο Πεκλαρίτης Βασίλης Τσελίφης με Εθνική παραδοσιακή στολή, υποδέχεται και προσφέρει ανθοδέσμη στην τρισέγγονη απόγονη του «ΜΕΓΑ ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΒΕΡΩΦ»

Τατιάνα Αβέρωφ

Μασλάτια

Πουλύ χαίρουμι ρε πατριώτ' π'σί βρίσκου πάντα καλά.

Μή ρουτάς γιατί είμη γηλαστός; έ είμη γηλαστός κι θα γηλάου ὅσου νά τοῦ ἀστουχήσου. Κι ἅμα στου εἰπῶ κι ἡσένα θά καρκαλέσι κι συ ὅπους κι γω τώραϊάς. Κι κάτσι να σ'πώ τή γίγκη κη γηλάου. Ξέρ'ς, εἰμείς οἱ Κουντσιώτης ὅπους ἔχουμη τα ἔθειμά μας ἔχουμη κι τὰ πρακτικάμας; σηπουλά συμβάντα. Κη να ἔνα ἀπ' αὐτά.

Ἦκείν' ἡ Αγώρου τ' Λιώλ' ἔκανη ἡφτὰ πηδιά, κι τα ἡφτὰ ζουή νάχ'ν κατάγηρα, κι ὄμουρφα, οὐ μκρός οὐ Πουλυχρόντσ', τού ζλάπ' ἔφταση τέσηρα χρόνια κη δέν ἡλιγη τίπουτας, δέν κουβέντιαζη ντίπ, οὐ τιμπιλχανάς. Κι κατσι να εἰδής τη τούκαναν τ'μπαταξτσή για νά κρήν. κι να αρχνής να κουβντιάζ'κ' αὐτός. Ἀπ' λιές τούν πήρη μια θειάτ'κι τούν ἔβαλη μέσα σή μια ζιάκα, κη τούν ζαλόθκη σ'τ'μπλάτσ' κη ἀρχίντση νά φέρ' γύρα του χουριό. Κι ὅταν τρουτούσαν τη ἔχ'ς στ' ζιάκα; ἡ θειάτ' ἀντιλουϊούνταν.

Ἔχου μιά ζιάκα λόϊα αὐτό γήνουνταν σή κάθη σουκάκι π' κάθουνταν γναίκες Κη στου τιλιφταίου σουκάκ' ἀπ' λιές, τ' ρώτσαν πάλι τ'θειάτ' τή ἔχ'ς στ'ζιάκα; Ἔχου μια ζιάκα λόϊα κη τώρα πού του παέντς; Τού παένου λιέει ἡ θειάτ' στούν μπάτου στου χουριό. Οὐ Πουλυχρόντσ' π'τάκουγη αὐτά δέν τ' ἄρηση νά τούν πάη στούν μπάτου στοῦ χουριό, γιατί ἦταν μακριά, Κη βγάζ' μιά φουνή, κη λι-

έει. Βγάλημη ρέ θειά ἀπ' τ' ζιάκα, γιατί θά σκάσου.

Γλιεψ οὐ Πουλυχρόντσ' ἀπ' τ' στιγμή αὐτή ἀρχιντζη νά κβιντιάζ' κι αὐτός κι ἀπού τότης ἡ γλώσσατ'πάϊ ρουδάν' Στοῦ εἰπα σά παραμύθ', ἀλλά στοῦ εἰπα ὅπως γήγκη, κι δέν ἦνη παραμύθ', ἀλλά γηγουνός. Κη ὅταν του δουκέμη ξηκαρδίζουμη στα γέλια κη κάθουμη κη συλουιούμη τι σκαρφίσκαν για νά τούν κάν τούν Πουλυχρόν νά κρήν Ιά κι σύ τώραϊάς ἅμα τού δουκέσι θά καρκαλιέσι ἀπ' τὰ γέλια, ἀλλά τού πιδί τόκαναν νά κουβιντιάζ'

Γλέψ τη καν' οἱ γουνεῖς καμιά βουλά ἅμα τὰ τιμπιλόσκλα δέ θέλ'ν νά κριν; τὰ βάζ'ν στου τσουβάλ'. Αὐτό κάν, κι ἅμα θέλν' ἄς μή κρίν, ἔτσι εἶνη ὅλης ἡ δ'λιές, δέν τσκάνς μή τού καλο τσ'κάνς μη του στανιό τη γηλάς; λιέου κᾶνα παρουζίτουνου; ἔτσι δέν εἶνη; ἀμ' καλά λιέου.

Ἔτσ' ἀπ'λιές πατριώτ' αὐτό δουκήθκα κι γηλούσα, τώρα γέλα κη σύ μή μ'ψχούλας'. Κή πούση, κράταν τούν ουφαλός' μή ζητλιχτεί κη πάθουμη κᾶνα χνέρ. ὄντας γηλάν πουλή βάζν του χέρ' στούν ουφαλός, δέν του ξέρς' αὐτό; Ἀμ καλά π'σή πρόλαβα, κη σ' ἔσουσα λιέου ἡγώ. Αἶ στάκα τὰ καρκαλητά τώρα νά σή χηριτίσου, γιατί ἄργισα κη θά μάς μαλώσν'

Τόκα τού χέρ'κι γειά χαρά σ' ὄλνους πέρα για πέρα.

B.K.

Εύθυμα και ... σοβαρά

1. Ο Μαθητόκοσμος και φοιτητόκοσμος

α) Ένας καθηγητής στο Γυμνάσιο Κόνιτσας όταν καταλάβαινε ότι κάποιος μαθητής του έλεγε ψέματα του έκανε την εξής ερώτηση:

Παιδί μου γιατί λες ψέματα, πολιτικός θα γίνεις;

β) Μεταξύ φοιτητών: Να στρίψουμε κορόνα-γράμματα, και αν έρθει κορόνα πάμε καφετέρια. Αν έρθει γράμματα πάμε στο γήπεδο.

Και αν σταθεί όρθιο διαβάζουμε.

γ) Όταν αντιγράφεις κάποιον, έλεγε ένας φοιτητής, λέγεται “κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας”. Όταν αντιγράφεις πολλούς λέγεται “έρευνα”.

δ) Οι παλαιότεροι θα θυμούνται ότι τα βιβλία φυσικής στα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης ήταν γραμμένα από έναν μόνο συγγραφέα τον Αλκίνοο Μάζη. Όταν ρωτούσε ο Φυσικός στο σχολείο, τι είναι μάζα; ορισμένοι “πονηρούληδες” μαθητές απαντούσαν: Η γυναίκα του Μάζη.

ε) Μια φοιτήτρια έλεγε σε μια φίλη της. Εγώ θα παντρευτώ αρχαιολόγο - Γιατί; την ρωτάει η φίλη της.

- Γιατί όσο θα γερνάω θα μ' αγαπάει περισσότερο!

στ) Η Φυσικός ρωτάει έναν κλασικό αδιάβαστο μαθητή

- Κώστα πως δημιουργείται το φαινόμενο της βροχής;

- Να σας πω κυρία: Συγκρούονται δύο σύννεφα και από τον πόνο βάζουν τα κλάματα.

2. Κουβεντούλες

α) Φοβού τη μισή αλήθεια. Μπορεί να

κρατάς τη λανθασμένη μισή.

β) Ο απαισιόδοξος βλέπει δυσκολίες σε κάθε ευκαιρία και ο αισιόδοξος βλέπει ευκαιρίες σε κάθε δυσκολία.

γ) Ο Αϊνστάιν έλεγε: Ο Θεός δεν παίζει ζάρια με το Σύμπαν.

Ο Στίβεν Χόκινγκ ένας άλλος μεγάλος Φυσικός διαφωνούσε: Όχι μόνο παίζει ζάρια ο Θεός, αλλά μερικές φορές τα ρίχνει σε μέρη που δεν μπορούμε να τα δούμε.

δ) Όποιος δεν έχει χρόνο να ξεκουραστεί έχει χρόνο να αρρωστήσει.

ε) Τα δανεικά κάνουν σκλάβους τους ανθρώπους.

στ) Ήμουν λυπημένος επειδή δεν είχα παπούτσια έως ότου αντίκρυσά κάποιον που δεν είχε πόδια.

3. Προσοχή στο αλκοόλ όταν οδηγούμε

Μετά από μια σφοδρή σύγκρουση δύο αυτοκινήτων, οι οδηγοί, ο ένας εκ των οποίων ήταν παπάς, λογομάχησαν αρκετά, αλλά ... τα λόγια του παπά, ότι κανείς δεν έπαθε τίποτα, έφεραν ηρεμία. Τέκνο μου λέει ο παπάς, αφού είμαστε καλά και οι δύο σου προσφέρω από το κρασί που προορίζω για τη Θεία Κοινωνία να πιεις και να ηρεμήσεις.

Ο άλλος πήρε το μπουκάλι και άρχισε να πίνει ασταμάτητα.

Όταν ήπια αρκετά το δίνει στον παπά. Ήταν πολύ ωραίο πάτερ, πιες και συ για να συνέλθεις.

Α, όχι τέκνο μου! Θα περιμένω την Τροχαία για το αλκοτέστ.

4. Ιδιοκτησία και εγωισμός, πηγή αδικιών, ανισοτήτων και εγκλημάτων

Δύο ασκηταί ζούσαν αγαπημένοι μέσα σε μια έρημο. Μια μέρα, εκεί που συζητούσαν ωφέλιμα και σοβαρά, λέει ο ένας.

- Αδελφέ, ποτέ δε φιλονικήσαμε. Θα πείραζε να μαλώσουμε καμιά φορά; Τι θέλεις; Ας επιχειρήσουμε να δούμε πως μαλώνουν οι άνθρωποι μεταξύ τους.

- Πώς όμως;

- Να βάλουμε αυτό το κανάτι στη μέση. Εγώ θα λέω είναι δικό μου, εσύ θα λες είναι δικό σου και έτσι θ' αρχίσει ο καυγάς.

Μπήκε, λοιπόν, το κανάτι.

- Δικό μου, λέει ο ένας είναι το κανάτι.

- Ε, αφού είναι δικό σου, απάντησε ο άλλος, πάρτο και πήγαινε στην ευχή του Θεού.

5. Οι Αρχαίοι Έλληνες μας διασκεδάζουν και μας παιδαγωγούν

α) Έναν χοντρό κιθαρωδό τον κοροΐδευαν όλοι και μόνο ο Διογένης τον επαινούσε. Όταν ρωτήθηκε γιατί το κάνει αυτό, τους είπε:

«Γιατί, αν και είναι τόσο μεγαλόσωμος, παίζει κιθάρα, ενώ θα μπορούσε να κάνει λη-

στείες».

β) Ένας αριστοκράτης, κακός στον χαρακτήρα, κοροΐδευε τον Σωκράτη για την ταπεινή καταγωγή του. Ο Σωκράτης του είπε: «Αν εγώ πρέπει να τρέπομαι για τους άσημους προγόνους μου, τότε οι πρόγονοί σου και το σόι σου πρέπει να ντρέπονται για σένα».

γ) Ο Σωκράτης επίσης είχε πει: «Ένα ξέρω, ότι τίποτα δεν ξέρω».

Οι σημερινοί νέοι και όχι μόνο, λένε: «Ένα ξέρω, ότι όλα τα ξέρω».

δ) Ο Μένανδρος έλεγε: «Ο σωματικά άρρωστος χρειάζεται γιατρό, ο ψυχικά άρρωστος φίλο». Επίσης. «Αυτό σημαίνει ζωή, να μην ζει κανείς μόνο για τον εαυτό του».

ε) Ο Ευκλείδης, όταν άκουσε τον αδελφό του να του λέει «να χαθώ, αν δε σ' εκδικηθώ», του είπε: «Εγώ να χαθώ, αν δεν σε πείσω να συμφιλιωθούμε».

στ) Είπε ο Πλάτωνας για τον Αριστοτέλη, τον μαθητή του, ο οποίος τον εγκατέλειψε πρόωρα: «Ο Αριστοτέλης μου έδωσε μια κλοτσιά και έφυγε, όπως τα πουλάρια που δεν έχουν πια ανάγκη από το γάλα της μάνας τους».

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Μάιος 2019					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
15,0	27,3	4,2	125,0	16	ΝΔ
Ιούνιος 2019					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
22,2	35,5	9,1	99,4	12	BBA

Οδειπορικό στο Γαναδιό

Παρασκευή Μπρούμπα Β' Τάξη 08/05/2019

Γαναδιό. Ένας από τους ομορφότερους οικισμούς της Κόνιτσας, χτισμένος στο καταπράσινο της φύσης, φημισμένος για την ιδιαίτερη παραδοσιακή αρχιτεκτονική του και φυσικά την ιστορική πορεία του. Λίγα μόλις χιλιόμετρα μετά την πόλη της Κόνιτσας, η πινακίδα «πέτρινα χωριά» είναι αυτή που σου τραβάει την προσοχή και σε μαγνητίζει ώστε να την ακολουθήσεις και να μαγευτείς. Έτσι και έγινε... Ο δρόμος στο δάσος μας οδήγησε εκεί που ο χρόνος πάγωσε πριν από 2 αιώνες, εκεί που η κακότεχνη βιομηχανία των πλαστικών ξέχασε να σαρώσει στο πέραςμα της, εκεί που αναγκαστήκαμε και εμείς να αφήσουμε το όχημα μας και να διασχίσουμε την μαγευτική διαδρομή με τα πόδια.

Το χωριό είναι κτισμένο στις υπώρειες του Σμόλικα, βόρεια της Κόνιτσας και οι μόνιμοι κάτοικοί του ανέρχονται στους 17. Στην αρχή όπως πληροφορηθήκαμε βρισκόταν αλλού, όμως η ανάγκη μεταφοράς το 1800 τους μετακίνησε νοτιότερα σε τρία διαφορετικά μέρη, τα σημερινά Γαναδιό, Μεσαριά και Μόλιστα. Την δεκαετία του '50 μαρτυρίες λένε πως το χωριό άδειασε λόγω μετανάστευσης στο εξωτερικό. Το 1979 παρόλαυτα μπαίνει επίσημα στον κατάλογο των παραδοσιακών οικισμών.

Φτάνοντας λοιπόν, αντικρίζουμε αρχικά στο αριστερό μας χέρι στην κεντρι-

κή πλατεία του χωριού, την επιβλητική εκκλησία των Ταξιαρχών. Τρίκλιτη βασιλική με 9 τρούλους, φτιαγμένη από πελεκητή πέτρα με πολυελαίους και έργα τέχνης από τη Ρουμανία αποτελεί - δικαιολογημένα - χαρακτηριστικό μνημείο θρησκευτικής αρχιτεκτονικής στην ευρύτερη περιοχή. Στον προαύλιο χώρο της υψώνεται το περίτεχνο κωδωνοστάσιο, κτίσμα του 1856, ίδιας ηλικίας με την εκκλησία. Παρά την εντυπωσιακή εμφάνισή τους αποφασίζουμε να μην σταθούμε άλλο εκεί, μια που θέλουμε να εξερευνήσουμε το υπόλοιπο χωριό πριν νυχτώσει. Δεξιά λοιπόν βλέπουμε το «αμίλικο». Παλιό χάνι στο ισόγειο του οποίου διατηρείται στάβλος ενώ στον άνω όροφο ξενώνας. Το παραδοσιακό πέτρινο καφενείο συμπληρώνει το σκηνικό. Θα το επισκεφτούμε όμως στο τέλος της ξενάγησης που θα έχουμε πεινάσει.

Συνεχίζοντας φτάνουμε μπροστά από μία αρτηρία η οποία διακλαδώνεται μέσω άλλων βρύσεων στους επιμέρους μαχαλάδες και καταλήγει ξανά εκεί, οπότε την χρησιμοποιούμε ως οδηγό για να περιπλανηθούμε στο χωριό. Παίρνουμε αρχικά το πρώτο δρομάκι αριστερά όπου και αντικρίζουμε τα διάφορα σπίτια. Διώροφες ή τριώροφες επιβλητικές κατοικίες δίνουν και αυτές το στίγμα της άλλοτε πλούσιας περιο-

χής. Τα χρώματα εξωτερικά είναι ωχρά. Σκούρο πράσινο και βυσσινί. Δεν υπήρχε πρόσβαση σε κάποια εσωτερικά, όμως οι κάτοικοι που βρέθηκαν στα μπαλκόνια για να μας καλωσορίσουν μας έδωσαν λίγες ακόμη ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Όλες λίγο πολύ -απ' ότι μας είπαν- περιείχαν στο εσωτερικό τους τζάκι, ξύλινα ταβάνια, μεγάλες ντουλάπες και παράθυρα με σιδεριές για ασφάλεια. Τα εξωτερικά χρώματα που διακρίναμε μας βεβαίωσαν πως κυριαρχούν και εσωτερικά ενώ κάτι που μας έκανε τρομερή εντύπωση είχε να κάνει με το πώς έχτιζαν τα σπίτια. Οι εύποροι τα έφτιαχναν σε σχήμα «Π», η μεσαία τάξη σε σχήμα «Γ» ενώ οι φτωχότεροι σε απλό τετράγωνο σχήμα. Πόσο περίεργο και ταυτόχρονα εντυπωσιακό ως προς την διάκριση αυτή!

Τα σπίτια αυτά εξαπλώνονται κατά μήκος όλων των πολυάριθμων γραφικών στενών του χωριού, στενά διακοσμημένα από την πληθώρα των δέντρων και των λουλουδιών που μπλέκονται με τις ηλιαχτίδες και δημιουργούν ένα μαγευτικό

μέρος σαν να έχει βγει από παραμύθι. Έτσι κάπως συνεχίσαμε την πορεία μας, χαιρετήσαμε πολλούς από τους φιλόξε- νους κατοίκους που βγήκαν να μας υπο- δεχτούν και καταλήξαμε στο καφενείο το οποίο συντροφεύεται από τον υπεραι- ωνόβιο πλάτανο των 6 μέτρων για να φά- με κάτι και να χαλαρώσουμε. Εκεί συναν- τήσαμε και άλλους ανθρώπους οι οποίοι γεμάτοι όρεξη θέλησαν, αφού φάμε, να μας συνοδεύσουν στον «τζιαντόρα», ύ- ψωμα δίπλα στον οικισμό που μπορείς να δροσιστείς και να απολαύσεις το παρθέ- νο τοπίο.

Έτσι, μετράμε ένα ακόμη μαγευτικό ταξίδι που άξιζε πολύ και δεν μετανιώ- σαμε στιγμή που πραγματοποιήσαμε. Ένα ταξίδι απαραίτητο για όλους όσους κυνηγάνε αυτές τις μικρές δόσεις χαράς γεμάτες από πρόσχαρους ανθρώπους, πολιτισμό και ιστορία.

Σημ. Η εκδρομή έγινε με έξοδα από τη δωρεά χρημάτων που είχε καταθέσει στην τράπεζα για αυτό το σκοπό ο αείμνηστος Νί- κος Τζουμέρκας από την Πουρνιά.

Η ποδιά της προ γιαγιάς μου, της Νεράτζως

Στα χωράφια, στα ζυμώματα, στα
ζώα, στα πανηγύρια, στις χαρές.
Κάτω απ' τις γκορτσιές το μεσημέρι με
ντομάτα, τυρί και ζυμωτό ψωμί. Με ρο-
ζιασμενα χέρια, άξια, ζηλευτά.

Με παιδικές φωνές τριγυρισμένη, με
τραγούδια, αγκαλιές και φιλιά. Με πα-
ραμύθια ως το ξημέρωμα. Ιερό ενθύμιο,
λατρευτό απομεινάρι, της Νεράτζως.

Το ξωκλήσι μας.

Στο μονοπάτι για την Αγία Βαρβάρα
Ακούω τις ψαλμωδίες των πουλιών
Γεύομαι το χώμα που πατώ...

Χορταίνω την αγκαλιά των δέντρων
Ακολουθώ

Τα βηματά σου

Τη φιγούρα σου

Με το κεφάλι ψηλά.

Φτάνω στο καμπαναριό

Αγναντεύω πέρα τον κάμπο,
το ποτάμι, το χωριό.

Ακούω την καμπάνα

Κι απολαμβάνω την σιωπή

Νιώθω τον χτύπο της καρδιάς μας
να γίνεται ένα

Εδώ ψηλά στο ξωκλήσι μας Μάνα

Η μορφή σου παντού

Αγκαλιάζει τα βουνά, τον κάμπο,
τα σπίτια

Κάθομαι να ξαποσιάσω κι

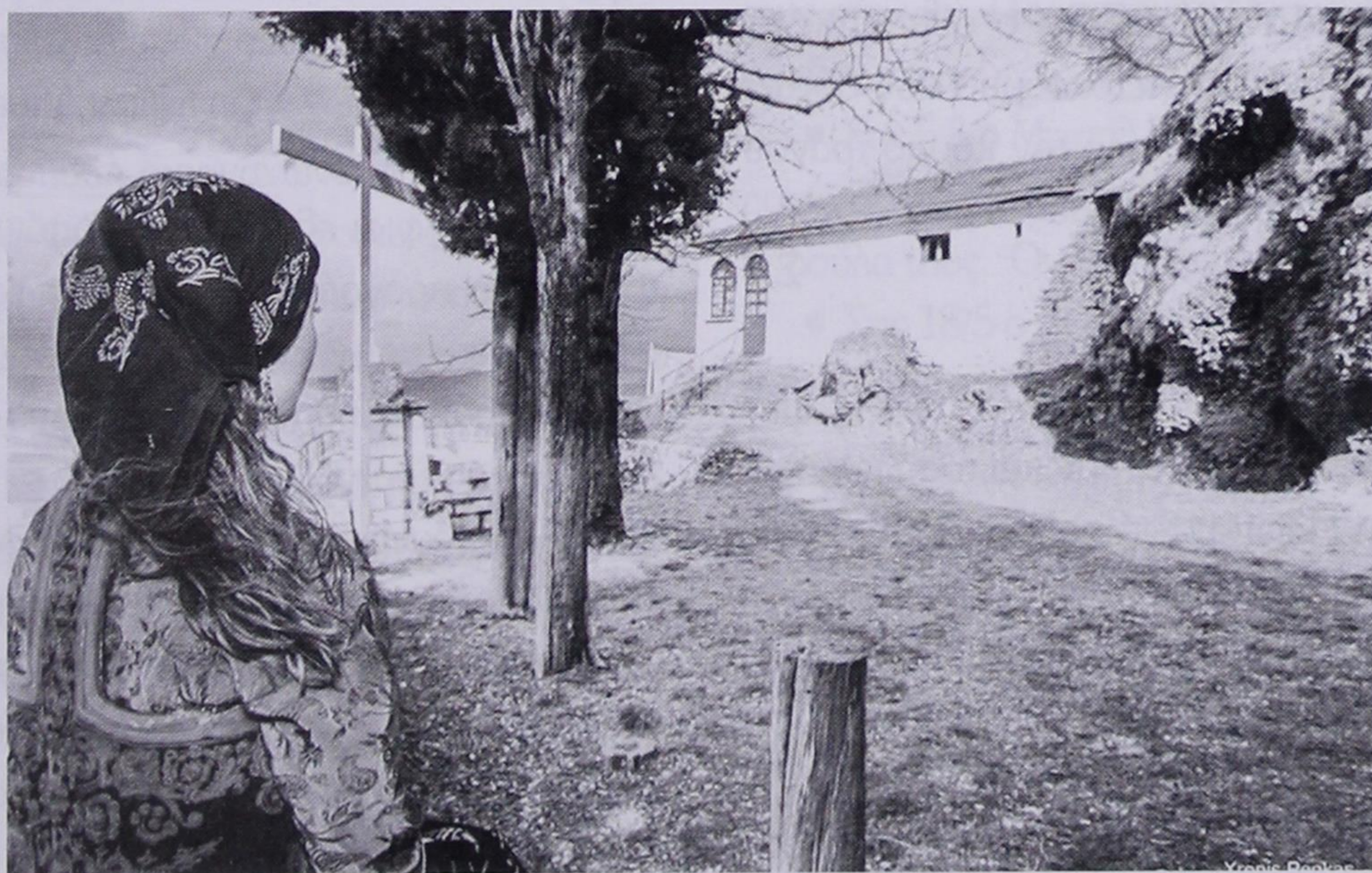
Ανασαίνω ξανά

Εδώ στο ξωκλήσι μας

Στην Αγία Βαρβάρα.

Σ.Ζ.

* Το παραπάνω ποίημα είναι αφιέ-
ρωμένο στην μητέρα μου Ναυσικά.

ΣΧΟΛΙΑ

Πολλά ακούσαμε από τους υποψήφιους Δημάρχους κατά τις προεκλογικές ομιλίες τους για τα μελλοντικά έργα και προγράμματα που θα εφαρμόσουν όταν πάρουν τη λαϊκή εντολή.

Για κάποια οικονομική ενίσχυση του περιοδικού μας, που επί 35 ολόκληρα χρόνια προβάλλει Δήμο και Επαρχία, δεν ακούσαμε κουβέντα!..

- Αγωγή κατά μιας δασκάλας έκανε ο Σύλλογος Γονέων στη Σάμο με αφορμή φιλοξενίας προσφυγόπουλων στο Σχολείο.

(Πρωινό δελτίο ειδήσεων ΕΡΤ 26.6.19)

Μετά τον ξυλοδαρμό προσφυγόπουλων στην Κόνιτσα από δικούς μας “λεβέντες” τη σκυτάλη παρέλαβαν οι Σαμιώτες καθαρόαιμοι πατριώτες.

Κατά τ’ άλλα Ζήτω ο συμπατριώτης μας Γιάννης Αντετοκούμπο που δοξάζει τη χώρα μας σ’ όλο τον κόσμο τραγουδώντας τον εθνικό μας Ύμνο.!

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Αν και δεν ήταν και τόσο καλή μέρα η Πρωτομαγιά πολύς κόσμος βγήκε στην ύπαιθρο και όπως πάντα ο Βοϊδομάτης και Μπουραζάνι είναι τα τοπία που συγκεντρώνουν τους περισσότερους φυσιολάτρες.

- Το πρώτο δεκαήμερο μετά την πώ-

ση της θερμοκρασίας και κάποιες βροχές με σκόνη από την Αφρική και χιόνι (6/5) μας θύμισαν τον χειμώνα.

- Πολλά γκρούπ από Ισραηλίτες επισκέπτονται την περιοχή μας τα τελευταία χρόνια. Εντυπωσιάζονται από τη φύση μας με τα δάση και τα ποτάμια μας, κάτι που δεν έχουν στη χώρα τους.

- Στις 10/5 ενόψει των Δημ. Εκλογών ο υποψήφιος Δήμαρχος του συνδυασμού «Ο Τόπος που θέλω να ζω» Βασίλης Σπανός παρουσίασε στην αίθουσα του Δημαρχείου το πρόγραμμα και τους υποψήφιους Συμβούλους.

- Το απόγευμα της ίδιας μέρας ο υποψήφιος Δήμαρχος Ανδρ. Παπασπύρου του συνδυασμού “Ο τόπος μας μπροστά” έκανε τα εγκαίνια του εκλογικού του γραφείου στην Αγορά.

- Στις 22/5 με πρωτοβουλία της εφημ. «Νέα της Ηπείρου» και συντονιστή του δ/ντή κ. Ζ. Πανταζή έγινε δημόσιος διάλογος μεταξύ των υποψηφίων Δημάρχων.

Οι υποψήφιοι εξέθεσαν τις απόψεις τους για τα προγράμματα που θα εφαρμόσουν μετά τις εκλογές και πολλοί Δημότες παρακολούθησαν το διάλογο με πολύ ενδιαφέρον.

- Το απόγευμα τις 23/5 ο υποψήφιος Δήμαρχος Νίκος Εξάρχου του συνδυασμού «ανασυγκρότηση-αναγέννηση» παρουσίασε το πρόγραμμά του στην αίθουσα του Δημαρχείου και τους υποψήφιους Συμβούλους.

• Την επόμενη μέρα, στον ίδιο χώρο μίλησε και ο υποψήφιος και νυν Δήμαρχος του συνδυασμού «Ο τόπος μας μπροστά» Ανδρέας Παπασπύρου κάνοντας αναφορά στα πεπραγμένα της τετραετούς θητείας του και στο πρόγραμμά του για την επόμενη, αν εκλεγεί.

• Ήρεμα έγιναν οι τετραπλές εκλογές για Προέδρους, Δημάρχους, Περιφερειάρχες και Ευρωβουλευτές στις 26/5.

Λόγω και της καλοκαιρίας πολλοί συντοπίτες μας προσήλθαν στα χωριά τους για να ψηφίσουν τους νέους Τοπικούς και Δημοτικούς Άρχοντες.

• Το φυλάκιο στη Μολυβδοσκεπάστη επισκέφτηκε ο νέος αρχηγός του Γ.Ε.Σ. Αντιστράτηγος Γεώργιος Κασμπάς.

• Η Φιλαρμονική του Δήμου Κόνιτσας “Ελευθέριος Χ. Παγγές” έλαβε μέρος στο 11ο Διεθνές Φεστιβάλ Φιλαρμονικών, χορωδιών, ορχηστρών στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών 3 και 4 Μαΐου. Το Φεστιβάλ διοργανώνεται από το Σύνδεσμο Φιλαρμονικών, χορωδιών και γίνεται αφορμή για συνάντηση επαγγελματιών και ερασιτεχνών καλλιτεχνών από όλον τον κόσμο.

• Με άστατο καιρό μας ήρθε ο Ιούλιος. Βροχές με χαμηλή θερμοκρασία και λίγο χιόνι στην κορυφή του Σμόλικα, ενώ από 8/6 ανέβηκε το θερμόμετρο με Αυγουσιáticas θερμοκρασίες.

Την ημέρα της “Αναλήψεως” γιόρτα-

σαν οι Κονιτσιώτες με την καθιερωμένη λειτουργία στο εκκλησάκι (δίπλα στην γέφυρα).

• Στις 27/7 η χορωδία ενηλίκων Κόνιτσας ύστερα από πρόσκληση του Δήμου Φιλιατών παρουσίασε ένα μουσικό πρόγραμμα με τραγούδια Χατζηδάκη-Θεοδωράκη και άλλων συνθετών στην πόλη.

• Στον Ι. Ναό Αγ. Νικολάου τελέστηκε Μνημόσυνο για τον Μιχάλη Αναγνωστόπουλο, εθνικό ευεργέτη και ιδρυτή της Αναγνωστοπουλείου Γεωργικής Σχολής Κόνιτσας την Κυριακή 30/7.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βαφτίσεις:

• Στις 4/5 ο Παύλος Γελαδάρης και η Μαρία Γκανάτσου βάφτισαν την κορούλα τους στην Αγ. Παρασκευή. Όνομα Αθανασία-Σταυρούλα.

• Στις 5/5 ο Μιχαήλ Βλάχος και η Ουρανία Βαγενά βάφτισαν στην Κόνιτσα την κορούλα τους. Όνομα Γεωργία.

• Στις 18/5 ο Λεωνίδας Μπονίκας και η Ανδρομάχη Παπαγεωργίου βάφτισαν στο Γαναδιό το αγοράκι τους. Όνομα Κων/νος.

• Στις 19/5 ο Πέτρος Σταμούλης και η Χριστίνα Παναγιώτου βάφτισαν στην Κόνιτσα την κορούλα τους. Όνομα Μαρία.

• Στις 16/6 ο Βασίλειος Κολόκας και

η Ειλέβα Χουσουναί βάφτισαν στην Κόνιτσα την κορούλα τους. Όνομα Γαβριέλα.

- Στις 16/6 ο Πούλιος Καραπούλιος και η Βασιλική Παπαδοπούλου βάφτισαν στη Φούρκα την κορούλα τους. Όνομα Ευδοκία.

Γάμοι:

- Στις 30/4 έγιναν στη Μελισσόπετρα οι γάμοι του Αχιλλέα Ακρίβη και της Ελένης Σόγια.

- Στις 4/5 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημοσθένη Φώτου και της Δήμητρας Τούσια.

- Στις 18/5 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Πέτρου Σταμούλη και της Χριστίνας Παναγιώτη.

- Στις 25/5 έγιναν στα Γιάννινα οι γάμοι του Απόστολου Ανθομελίδη από την Αετομηλίτσα και της Έφης Μπλιθικιώτη από τη Λαγκάδα.

Ο παππούς Δημήτριος και η γιαγιά Ευσταθία τους εύχονται να ζήσουν και ευχαριστούν τον παπα Νικόλα που τέλεσε το μυστήριο και όλους, όσους παραβρέθηκαν στον γάμο.

Απεβίωσαν:

- Στις 5/2 η Ελευθερία Παπαδοπούλου, ετών 90, στην Εξοχή.

- Στις 8/5 ο Ιωάννης Λασπονίκος, ετών 83, στα Καβάσιλα.

- Στις 8/5 ο Κων/νος Αδάμος, ετών 85, στη Λαγκάδα.

- Στις 8/5 η Βασιλική Ανέστη, ετών 60, στην Κόνιτσα.

- Στις 25/5 η Ηλέκτρα Παϊσιου, ετών 86, στου Χιονιάδες.

- Στις 26/5 ο Χρήστος Θεοδώρου, ετών 68, στο Νικάνορα.

- Στις 28/5 η Ελπινίκη Ντίνη, ετών 92, στη Λαγκάδα.

- Στις 30/5 ο Θωμάς Βαζούκης, ετών 92, στο Νικάνορα.

- Στις 2/6 ο Κων/νος Δερβένης, ετών 73, στην Αετόπετρα.

- Στις 3/6 η Ελένη Ευαγγέλου, ετών 79, στην Κλειδωνιά.

- Στις 3/6 ο Ζήσης Κιτσάτης, ετών 77, στην Αγ. Βαρβάρα.

- Στις 3/6 η Ανδρομάχη Κωσταρέλη, ετών 94, στον Πύργο.

- Στις 10/6 η Αναστασία Στράτου, ετών 86, στο Μάζι.

- Στις 12/6 η Βασιλική Λάμπρου, ετών 91, στην Κόνιτσα.

- Στις 11/6 ο Δημήτριος Αντωνιάδης, ετών 92, στην Οξυά.

- Στις 4/6 ο Γεώργιος Βλάχος, ετών 79, στην Κόνιτσα.

- Στις 12/6 η Ανδρομάχη Ευθυμίου, ετών 92, στην Αγ. Παρασκευή

- Στις 18/6 ο Αριστείδης Στεργίου, ετών 63, στο Ασημοχώρι.

- Στις 18/6 η Γιαννούλα Καπακλή, ετών 91, στην Πηγή.

- Στις 21/6 η Αθανασία Σκούπρα, ετών 77, στην Κόνιτσα.

Αυτοί που έφυγαν

† Ιωάννης Θ. Κουφάλας 1926 -2019

Από παλαιά η παροικία των Παλαιοσσελιτών στην Κόνιτσα πέραν του γεγονότος ότι ήταν πολυπληθής, έκανε αισθητή την παρουσία της τόσο στον κοινω-

νικό όσο και στον δημόσιο βίο της Κόνιτσας. Με την πάροδο όμως του χρόνου η παροικία μειώνεται αριθμητικά λόγω γήρανσης αλλά και εκ του γεγονότος ότι νεώτερα μέλη της αναζήτησαν αλλού καλύτερες συνθήκες κοινωνικής και οικονομικής ανέλιξης. Τελευταία η παροικία αποχαιρέτησε ένα καθ' όλα αξιοσέβαστο μέλος της τον Ιωάννη Κουφάλα. Ο Γιάννης ήταν ένα από τα τρία τέκνα του Θωμά Κουφάλα. Αδελφές του ήταν η Αλεξάνδρα σύζυγος Ιωάννη Μαλάμη και η Βαρβάρα σύζυγος Διονυσίου Ευαγγέλου.

Ο Μπάρμπα-Θωμάς όπως ευσεβάστως τον προσφωνούσαμε ήταν ένας ήρωας της δεύτερης απελευθέρωσης της Ελληνικοτάτης Βορείου Ηπείρου το 1940-1941 (πρώτη το 1915).

Ο Μπάρμπα-Θωμάς εθελοντικά έλαβε μέρος στην επίθεση κατάληψης του υψώματος Πόγραδετς. Το ύψωμα κατα-

λήφθηκε πλην όμως έπρεπε και να κρατηθεί.

Οι αντεπιθέσεις των Ιταλών δεν πτόησαν τους Έλληνες μαχητές. Ο μεγάλος και ύπουλος εχθρός ήταν το χιόνι. Εκεί λοιπόν ο Μπάρμπα-Θωμάς μαχόμενος θυσίασε για την πατρίδα του τα δυο πόδια του από κρυοπαγήματα.

Έφυγε για το μέτωπο ωραίος και ευθυνητής και γύρισε μισός άνθρωπος. Τότε ο Γιάννης βρισκόταν στην ηλικία των 15 ετών, ούτε παιδί αλλά ούτε και έφηβος. Ο καθένας μας είναι σε θέση να κατανοήσει την ψυχολογία του καθώς και την δυσχερή θέση στην οποία είχε περιέλθει η οικογένειά του αντιμέτωπη με το φάσμα της επιβίωσης. Χωρίς να το αντιληφθεί ο Γιάννης ανδρώθηκε αναγκαστικά και ξαφνικά. Ξενιτεύθηκε στον Γαλατά Αγρινίου όπου οι θείοι του από το Ραμουπουλείκο σόι της μητέρας του ασκούσαν το επάγγελμα του μυλωνά.

Εκεί λοιπόν ο Γιάννης εργάζονταν σκληρά για να ζήσει τους γονείς του και τις δύο αδελφές του. Αργότερα ο Γιάννης επανέκαμψε στην Κόνιτσα όπου μέχρι την συνταξιοδότησή του λειτούργησε με μεγάλη επιτυχία την επιχείρησή του με ενδύματα και υφάσματα.

Έζησα από κοντά τον Γιάννη και είμαι σε θέση να γράψω αρκετά, αλλά θα επικεντρωθώ σε τούτο: Ο Γιάννης πολύ ενωρίς κατενόησε ότι μονίμως κουβαλούσε ένα πολύ βαρύ φορτίο και αυτό δεν ήταν άλλο από το ένδοξο παρελθόν

του πατέρα του Θωμά.

Το φορτίο αυτό το άντεξε επαξίως μέχρι της τελευταίας του βίου του. Η σοβαρότητά του ήταν μνημειώδης. Η κουβέντα του υπέρλογη και ζυγισμένη, η κοινωνική του και δημόσια συμπεριφορά αφεγάδιαστη. Βαθύς γνώστης του πολιτικού και κοινωνικού βίου της χώρας μας, σεμνός υπηρέτης των αξιών και ηθικών αρχών της Πατρίδας, τέλος πανάξιος οικογενειάρχης αλλά και νοικοκύρης με τα όλα του. Εν ολίγοις ο Γιάννης ήταν ένας κλασικός αντιπρόσωπος εκείνων οι οποίοι μέσα από το αίμα, τα ερείπια και τις στάχτες του 1940-1941, της Κατοχής και του Εμφυλίου πολέμου έστησαν στα πόδια της την τάλαινα Πατρίδα.

Αγαπητέ Γιάννη αιωνία σου η Μνήμη.

Ηλίας Ανδρέου

Σημ. Ο Θωμάς Ιωάννου, στη μνήμη της μητέρας του Πηνελόπης και του πατέρα του Ιωάννη, προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 100€.

† Ιωάννης Γρέντζιος 1953-2019

Δεν πέρασε και πολύς καιρός από την ημέρα που εδώ στην Κόνιτσα αποχαιρέτησαμε τον Γιάννη Κουφάλα και εμείς οι Παλαιοσελλίτες του χωριού μας της Κόνι-

τσας και των Ιωαννίνων κληθήκαμε σε ένα δυσκολότερο και επώδυνο αποχαιρέτισμό του Γιάννη Γρέντζιου νέου σχετικά στην ηλικία και οικογενειάρχη τεσσάρων τέκνων που εξ' αυτών τα τρία βρίσκονται στην εφηβική ηλικία.

Αγαπητέ Γιάννη ήσουν τόσο αγνός, τόσο πράος και τόσο ανοιχτός προς όλους τους συνανθρώπους σου που εν κατακλείδι θα έλεγα πως ήσουν ένας αγαπημένος αμνός του Θεού.

Δεν κακολόγησες, δεν πίκρανες, δεν ύψωσες φωνή, δεν εκθρεύτηκες, δεν ζήλευσες, δεν αντιμίλησες σε κανέναν.

Επαγγελματικά ως λεωφορειούχος στην άγονη γραμμή Κόνιτσας-Δίστρατο και σε καθημερινό δρομολόγιο εξυπηρέτησες τους κατοίκους των πέντε χωριών με τον καλύτερο και ασφαλέστερο τρόπο και περισσή αυταπάρνηση. Η εποχή εκείνη ήταν πολύ δύσκολη από άποψη βατότητας του δρόμου. Συχνές οι καταπτώσεις και οι χιονοπτώσεις τακτικές και έντονες οι δε αποχιονισμοί ελλειπείς.

Η ζωή σου λιπή και μετρημένη.

Επιστρέφοντας από το δρομολόγιο αναπαυόσουν για λίγο στο καφενείο της Σουλτάνας και νωρίς αποχωρούσες για το πατρικό για να αναλάβεις δυνάμεις για την επαύριον. Γινόσουν θυσία και σε κανέναν δεν αρνήθηκες κάποιο θέλημα ειδικά όταν επρόκειτο για φάρμακα.

Φίλτατε και αείμνηστε Γιάννη ανα-

πολώ την Κυριακάτικη επιστροφή από το χωριό το Παλαιοσέλλι στην Κόνιτσα. Το λεωφορείο σου ήταν γεμάτο από χαρούμενους μαθητές και άλλους επιβάτες που επέστρεφαν στην Κόνιτσα και τα Γιάννενα.

Τώρα Γιάννη στην γειτονιά σου το Βαρόζι το χειμώνα μένει μόνη ολομόναχη η Άννα και τα δρομολόγια είναι δύο την Παρασκευή και την Κυριακή για τους λίγους μαθητές του Διστράτου.

Γιάννη η μοίρα μας είναι ταυτόσημη με εκείνη των αποδημητικών πουλιών.

Πρώτα αποδημήσαμε από το χωριό και ένας-ένας από την παρούσα ζωή.

Ταξίδευσες αρκετά με το λεωφορείο σου τώρα χωρίς αυτό θα ταξιδεύσεις αιώνια μέχρι της εσχατιές του σύμπαντος.

Μήπως άραγε αυτό το ταξίδι είναι η μεγάλη ανταμοιβή του ανθρώπου;

Γιάννη αιωνία σου η μνήμη

Ηλίας Ανδρέου

† Αποχαιρετώντας τον Σπύρο Χούσο

Έφυγες ξαφνικά από κοντά μας αγαπητέ φίλε Σπύρο, αφήνοντας δυσαναπλήρωτο κενό στην ψυχή όλων όσων σε γνώρισαν και σε αγάπησαν.

Εξαίρετος άνθρωπος, πετυχημένος γιατρός, εργάστηκες με συνέπεια και ευθύνη. Για μένα ήσουν ο αγαπημένος φίλος των πρώτων παιδικών μου χρόνων. Χαθήκαμε κάποια στιγμή στις ζωής την πορεία και ξαναβρεθήκαμε

στα χρόνια της ωριμότητας.

Χαιρόμουν τόσο τις ατέλειωτες τηλεφωνικές μας συνομιλίες! Στα αφτιά μου αντηχεί ακόμη η γεμάτη προσμονή φωνή σου:

«Όταν γίνω καλά, Κώστα, θα πάμε μαζί στην Κόνιτσα και θα φυτέψουμε όλων των ειδών τα καρποφόρα δέντρα στο πατρικό μου.»

Δεν πρόφτασες, Σπύρο μου, να πραγματοποιήσεις αυτό σου το όνειρο. Έφυγες βιαστικά για τη γειτονιά των αγγέλων.

Στα τελευταία δύσκολα χρόνια της ζωής σου εισέπραξες απέραντη αγάπη και φροντίδα από το μονάκριβο παιδί σου τον Ευγένιο.

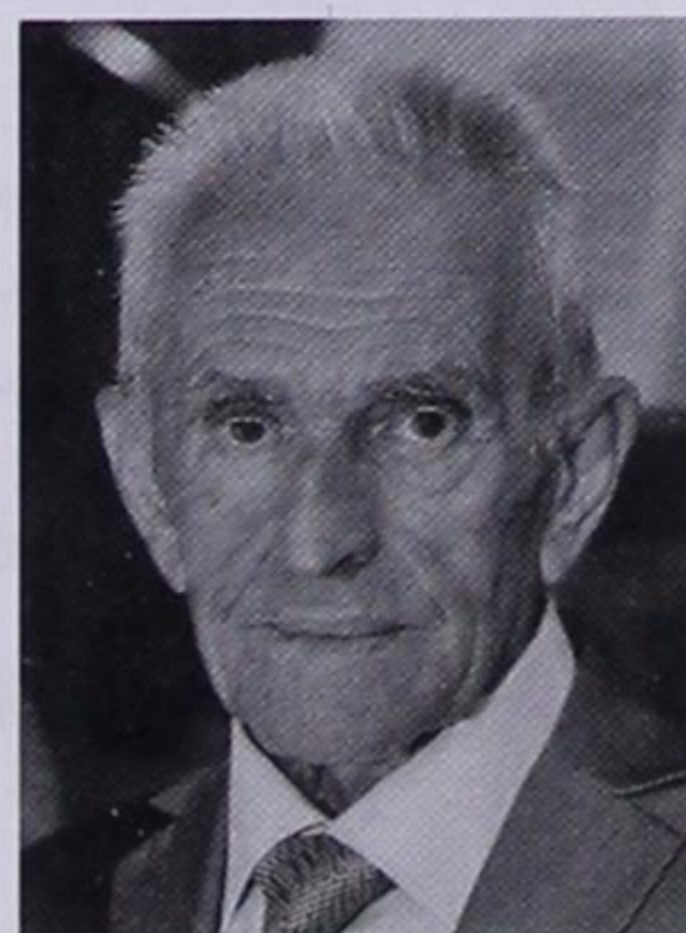
Καλό σου ταξίδι φίλε Σπύρο!

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που σε σκέπασε!

Θα σε θυμόμαστε με αγάπη

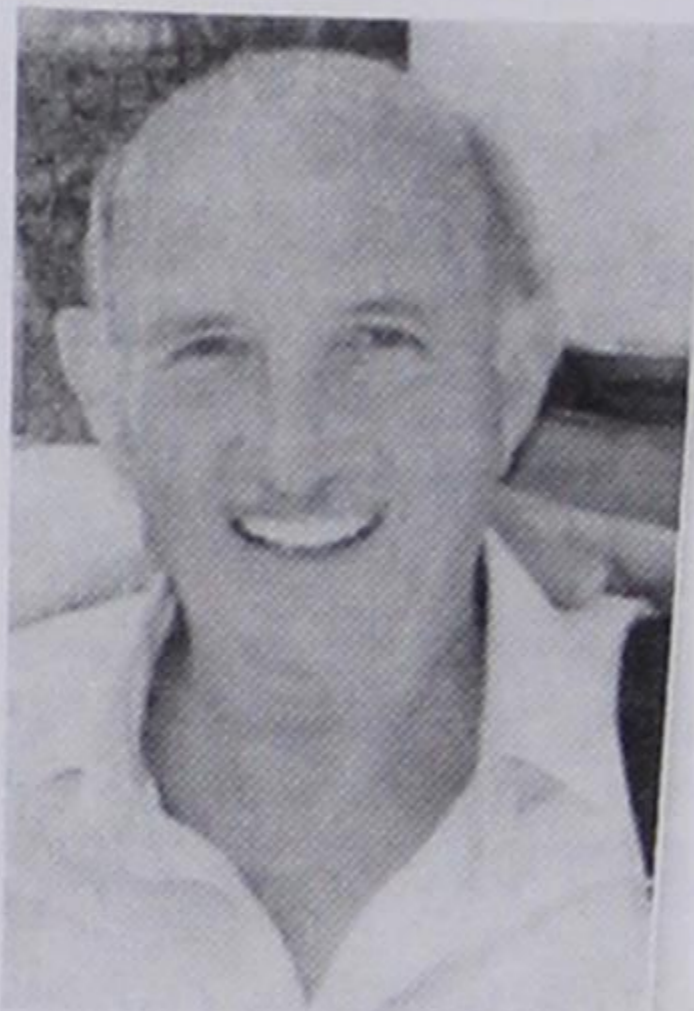
Κώστας Μπούσμπουλας

ΜΝΗΜΕΣ

Στη μνήμη του καταγόμενου από το Ασημοχώρι Κόνιτσας Γεωργίου Οικονόμου, που έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 94

ετών στην Αθήνα, ο γιός του Ελευθέριος προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 50 €.

• Στη μνήμη του συμμαθητή μου (απόφοιτου Γυμνασίου Κόνιτσας 1967) ΓΙΩΡΓΟΥ ΝΙΚΟΛΟΥ, δασκάλου από το Λιόχωρο Πιερίας, που έφυγε από τη ζωή

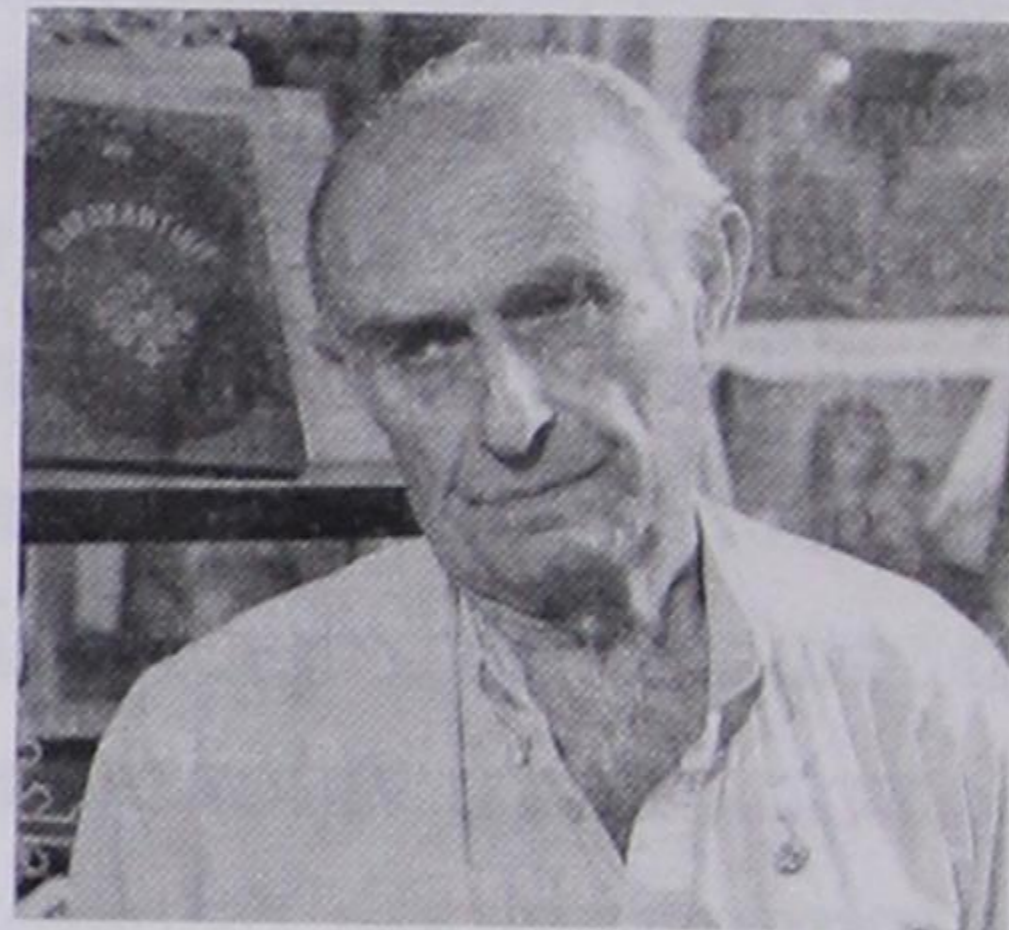
στις 24/10/18 στη Θεσσαλονίκη, προσφέρω στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 50 €.

Γιώργος Μάρραιη

• Στις 14/5/19 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 80 ετών η Μαριάννα, σύζυγος του Αντώνη Ζιώγα από το Πληκάτι. Η ταφή της έγινε στον Πολύγυρο Χαλκιδικής στις 14/5 όπου ο Αντώνης εργαζόταν από τότε που επέστρεψε στην Ελλάδα από την Πολωνία. Για τον αποχαιρετισμό της μητέρας της ήρθε και η κόρη της Ιβάννα με τα τέσσερα εγγονάκια του.

Αφιέρωμα στον μπάρμπα Γιάννη Λασπονίκο

Πήγα κι εγώ να τον ιδώ
τον βρήκα που κοιμόταν
κι ένα ήρεμο χαμόγελο
στα χείλη του πλανιόταν

Πάλεψε με το Χάροντα
και βγήκε νικημένος
τώρα με τ' άσπρα λούλουδα
ήτανε στολισμένος

Όλη η οικογένειά σου
τον κόσμο υποδεχόταν,
γιατί έφυγες νωρίς
όλοι αναρωτιόνταν

Στης εκκλησιάς το ψαλτηήρι
η θέση σου κενή
απίστευτο μας φαίνονταν
πως λείπεις απ' εκεί.

Τώρα πια αναπαύεσαι
μες στου Χριστού τα χέρια
ανέβηκες πολύ ψηλά
στου ουρανού τ' αστέρια

Μ.Ν. Ηλιόρραχη

Συνδρομές

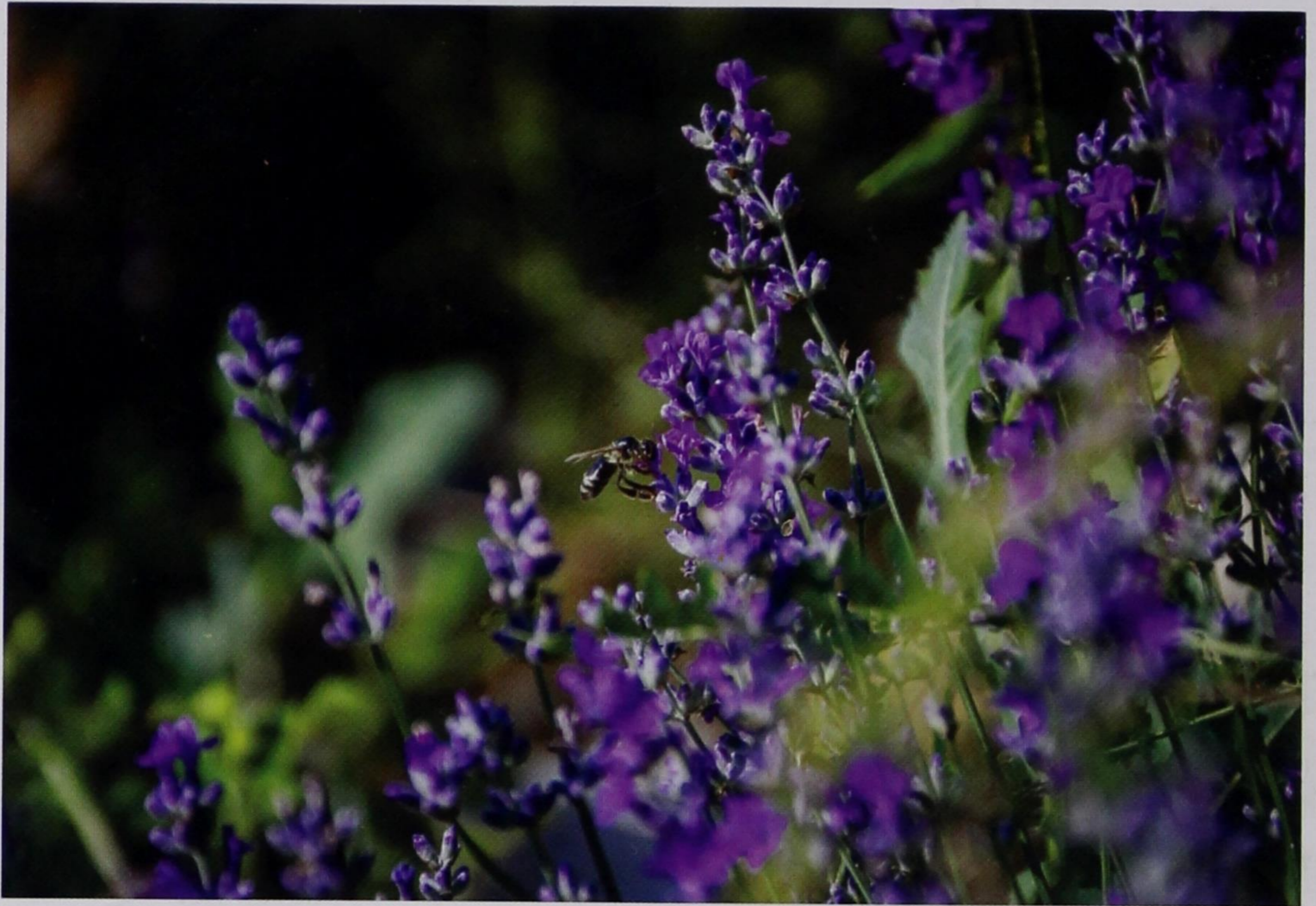
	€		
Μωυσίδης Χρήστος Γερμανία	30	Βλάχος Χριστοφ. Γιάννινα	20
Κούσιος Δημ. Αθήνα	50	Παπαχρηστίδου Ελένη Γιάννινα	20
Ομοσπονδία Αδ/των Κόνιτσας	20	Σιούτη Μαρία Γιάννινα	20
Σύνδ. Πυρσογιαννιτών Αθήνα	20	Αποστόλου Κων. Γιάννινα	20
Μαρτσέκης Μιχ. Αθήνα	20	Παπαθεμιστοκλέους Χρ. Γιάννινα	45
Ντίνης Αχιλ. Αθήνα	15	Λάμπρου Αλεξία Γιάννινα	30
Ξεινός Σπύρος Αθήνα	15	Καλλιντέρη Αμαλία Γιάννινα	30
Καρπούζης Κων. Αθήνα	30	Συργιάννης Νικ. Γιάννινα	15
Ρούβαλη Αλεξάνδρα Αθήνα	15	Νικολακοπούλου Φρειδ. Γιάννινα	20
Πριμηκύρης Κων. Αθήνα	20	Αθανασούλα Γεωργία Αλεξάνδρεια	20
Στυλιάρα Σωτηρία Αθήνα	15	Μακάριος Βασ. Άρτα	20
Κοτόπουλος Σταύρος Αθήνα	20	Κυρίτσης Ιωαν. Ρόδος	60
Κρέμος Παύλος Αθήνα	30	Κρυστάλλης Γιώργος Κόνιτσα	30
Αναστασίου Βλαδ. Αθήνα	30	Γαργάλας Κων. Κόνιτσα	20
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	20	Καβελίδης Προδρ. Κόνιτσα	20
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	20	Μουλαϊδης Θωμάς Κόνιτσα	50
Γεωργίου Νιόβη Αθήνα	15	Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	20
Φλώρος Κων. Αθήνα	15	Σύλλογος Αποφοίτων Γυμ. Κόνιτσας	250
Σιούτη Ελευθερία Αθήνα	30	Ντάφλης Χαρ. Κόνιτσα	30
Βαρδάκης Φάνης Αθήνα	20	Κυρίτση Ουρανία Κόνιτσα	50
Ιωάννου Θωμάς Αθήνα	50	Γκούντας Κων. Κόνιτσα	15
Καρατζήμου Μιράντα Αθήνα	15	Ζώη Άννα Κόνιτσα	20
Κυρτζίδης Μιλτ. Αθήνα	20	Κουτρομπίνα Ελένη Κόνιτσα	75
Πέτσα Βάσω Αθήνα	30	Βαγενά Αποστολία Κόνιτσα	20
Σδούκου Μαρία Αθήνα	20	Πασσιάς Χρ. Ηλιόρραχη	20
Σπανός Σπύρος Αθήνα	15	Μπλιθικιώτης Δημ. Λαγκάδα	20
Λαμπρινού Άννα Αθήνα	15	Πορέτσης Μηνάς Εξοχή	40
Σδούκος Δημ. Θεσ/νίκη	20	Τσίος Κων/νος Κεφαλοχώρι	20
Βλάχος Ευάγγ. Θεσ/νίκη	20	Λασπονίκος Νίκος Καβάσιλα	20
Μουλαϊδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15	Μπούνας Βασ. Καλαμάτα	45
Ντάφλη Αλεξάνδρα Θεσ/νίκη	30	Μάτσος Χρήστος Βόλος	15
Βλάχου Βασιλική Θεσ/νίκη	20	Παπαγιαννόπουλος Β. Βόλος	15
Εξάρχου Γιώργ. Θεσ/νίκη	20	Ντεντοπούλου Ελένη Ρίο	20
Γαράφα Χαρά Γιάννινα	30	Λώτος Φάρμα Κόνιτσα	50
Παπανώτης Γρηγ. Γιάννινα	20	Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	20
Ζήνδρος Βασ. Γιάννινα	20	Τσεμπέρης Δημ. Εξοχή	20
		Καλησώρας Γεωργ. Καστάνιανη	20

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για να γιορτάσουμε τα 50 χρόνια από την αποφοίτησή μας οι απόφοιτοι του 1969 θα συγκεντρωθούμε 13-8-2019 ημέρα Τρίτη 11 π.μ. στην Πλατεία της Κόνιτσας

Πληροφορίες: Λίτσα Ζάρρου-Κουτσούκου 6938-417 517

Σταύρος Παπασπύρου 6944-454 523

ΥΠΟΔ. 1031 ΚΑΥ. 25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐	Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐	Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐	Refusé
Απεβίωσε	☐	Décédé
Συνωνυμία	☐	Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐	Adresse illisible
Αζήτητο	☐	Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐	Parti sans laisser d'adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

